

Pirkimas Karo Bonų Yra Prievolė Kiekvieno Lietuvio Ištikimo Demokratijai.

This Issue Consists of Three Parts PART ONE

VOLUME XXV, NO. 302.

SESTADIENIS, GRUODŽIO (DEC.) 23 D., 1944 M.

KAINA TRYS CENTAI

KASDIENA—

Kalėdų Temom Kriminalė Avantiūra Svarbios Sukaktuvės Ispanijos Klausimu

Amžiais įsisėjusios legendos apie Betlejų gimusių kūdikėlių būty nekaltas sentimentalizmas. Visa bėda tame, kad tas legendas pa n a u d o j a savanudiškiems tikslams stipriai susiorganizavę fariziejai.

Jie kalba apie meilę, ramybę geros valios žmoniems, apie piemenėlius ir Betlejaus stalinę. Bet jie godūs, pikti, kerštingi.

Štai, kunigo Urbonavičiaus organas "Darbininkas" Kalėdų proga rašo: "Kasmet per Kalėdas visas krikščioniškas pasaulis iškilmingai mini Kristaus gimimo sukaktuvės... Užviešpatauja tikroji meilė, nes Betlejuje gimė Pasaulio Išganytojas."

Nespejo išdžiūti rašalas, kuriuo pabrūkinti šie žodžiai, o Urbonavičius jau pikta skaltija. Girdi, Lietuvos žmonės neturės nei kūčių, nei į bažnytelę negalės nueiti.

Ar tai ne brutalus melas, skleidžiamas tuo tikslu, kad tikinčių žmonių jausmuose sukeltus nepatiktą prieš bolševikus?

Niekas, Lietuvos bažnyčių nežadėd ir niekas neklindo mišnių Katedrai!

Apie krikščionišką meilę kalbės ir "Draugas" ir "Garsas" ir "Amerika." Švelnios frazės pilis kaip iš gausybės rago.

Bet ant rytojaus vėl prasims tu pati neapykanta prieš Sovietus, prieš Britaniją, prieš Jugoslaviją ir Lenkijos demokratiją.

Tolerantiškumas pas juos nei sulys agonos grūdą.

Rudstedto ofensyvas tai kriminalė avantiūra. Taip sako Maskvoj skaudžios Laivosos Vokietijos komitetas. Nacių propagandos tikslams aukojama tikslanti ir tikslantiaci vokiečių gyvasių.

Naciai jau žino, kad laimėt jie negali. Laisvieji vokiečiai priima, kad pereitais metais, kai hiterinis vaikas pradėjo ofensyvą Rusijoj, pradžioj jiems kiek sekėsi. Bet tik pradžioj. Po to, Raudonoj Armija juos nubloškė toli, toli.

Taip bus ir Vakarų fronte.

Sekandais metais sueina 15 metų nuo įsikūrimo Lietuvių Darbininkų Susivienijimo ir 30 metų nuo suorganizavimo Lietuvių Literatūros Draugijos.

Abiejų organizacijų nariai privalo įsipareigoti stipriam ofensyvui už jų stiprinimą.

Duokim žodį, kad darbuosimės energiška.

Kubos senatė svarstoma klausimas apie nutraukimą ryšių su Ispanija. Išrodo, kad didžiama senatorių pasisakys už ryšių nutraukimą.

Meksikos valdžia neturi diplomatinį santykių su Ispanija.

Jungtinių Valstijų Kongresas klausimą žada išskirti atstovams Coffee.

Net buvęs Britanijos atstovas Ispanijai šiomis dienomis pareiškė, kad gestapo "moraliai" okupuojas Ispaniją.

Is Londono sugryžo automobilij darbininkų unijos prezidentas R. J. Thomas. Jis labai

'Ike' Spėja Naciams Pralaimėjimą

PRADĖJO PUOLIMĄ NACIŲ LATVIJOJ

Jau lėjo 20 Mylių Slovakijoj; Laukams Susalus Ruošias Žygiuoti Lenkijoj

WASHINGTON, gr. 22.— Sovietai pažadėjo Aliantams tuojau pradėti žiemos ofensyvą prieš vokiečius bent trimis punktais, kad tuo pagelbėti Aliantų frontui vakaruose.

Manoma daryti ofensyvas Lenkijoj. Ten jau užšalo balos ir sušalo žemė, o tas leis bile kur armijai eiti ir be gery kelių. Manoma, taigi eiti Prūsijoj ir ten smogti nacių. Sovietų ofensyvas kiek atidėtas, nes užšalimas Lenkijoj šiemet kiek vėliau prasidėjo.

MASKVA, gr. 22.—Raudonoji Armija lėjo giliau Slovakijoj. Ji užėmė svarbius susisiekimo centrus Kosice ir Rimaszombat ir siektai užimti Losone.

Užimta dar 30 miestų ir miestelių.

Dvi stiprios Sovietų armijos siektai visai izoliuoti Budapeštą.

LONDONAS, gr. 22.—Berlynas skelbia, jog apie 400,000 Sovietų armijos pradėjo atakas ant vokiečių, užsilikusių Latvijoj. Keliose vietose pralaužta vokiečių linijos.

Ofensyvo čia tikslas likviduoti likusių vokiečių armiją ir sukoncentruoti visas savo Sabaltonij jėgas prieš nacių Rytprūsiose.

Pranešimas iš Maskvos sako, kad Raudonoji Armija sutrukia dides mechanizuotas jėgas Rytprūsij ir Lenkijos fronte.

LONDONAS, gr. 22.—Raudonoji armija priėjus 11 mylių nuo svarbaus Slovakijos gelžkelio punkto (Lucene) įeina 20 mylių Slovakijos teritorijoj.

Tas grąšina apsupimu Vokiečių armijos rytinėj Slovakijoj ir šiaurinėj Vengrijos daly.

Raudonoji armija taigi užėmė 50 miestų ir miestelių į šiaurę nuo Gyonygos, 43 mylias į šiaurvakarius nuo Budapešto ir užėmė kilpą tikslantiems nacių ir vengrų armijos Mastra kalnuose.

Suimta dar 1,428 vokiečių ir

optimistiškai nusiteikęs reikale būsimosios tarptautinės darbo unijų konferencijos.

O kaslink kar, tai anglijoj visi sako, kad dar toli gražu tik galo.

Taip, reikės dar labai sunkiai grumtis.

Bulgarijos karalius Simeonas traukiamas atsakomybėn kaipo karo kriminalistas. Patraukta teisman ir 38 būvusieji ministrai.

Gerai, kad teisingumo ranka pasiekė fašistines viršūnes.

To reikia ir kitose išliuosuose šalyse.

L. Prūseika.

vengrų armijos nelaisvėn.

Gen. Malinovskio armija grumiasi prie Szekefsheller stengdamiesi atsidaryti kelią į Bratislaviją ir Vienną. Iki Austrijos sostinė dar yra 116 mylių.

Francūzų ir SSSR Sutartis Prieš Nacių

Kabinetas Tuojau Užgirs Ją; Sutikta Dėl Vokietijos Rubežijų

PARYŽIUS, gr. 22.—George Bidault, užsienio ministeris, raportavo Francūzijos seimui, jog Sovietų Sąjungos ir Francūzijos sutartis yra vyriausia atsakta prieš nacių. Jos vyriausiasis uždavinis nelaisvi Vokietijai naujos agresijos.

Sustartara dėl Vokietijos-Lenkijos rubežiaus, o tai ir dėl Lenkijos-SSSR rubežiaus.

Sutikta, kad vokiečiai negalėtų naudoti savo industrinį centrą Parelnej prie naujo karo pasirušimui.

Sutartis taikyta, kad būtų prilitina ir Amerikai ir Britanijai.

Francūzijos kabinetas turės sutartį užtvirtinti, ir manoma, kad jis tai padarys vienigiui.

Bombardavo Tris Vokiečių Centrus

LONDONAS, gr. 22.—Anglijos didieji bombardierai atakavo tris vokiečių gelžkelio miestus už karo fronto linijų. Tuogai tarpu Amerikos sunkieji bombardierai atakavo nacių aliejaus įmones pietinėj Vokietijoj.

Anglų bombardierai taigi puolė miestą Trier, nacių bazę arti fronto.

Japonai Draftuoja Darbininkus Kovot Bombardavimus

CHUNGKINGAS, gr. 22.—Amerikos bombardierų atakas šiaurinėj Kinijoj, matyti, skaudžiai smogė Japonijos karo įmones. Japonijos valdžia skelbia draftuojanti darbininkus kovai prieš bombardavimus.

Iškeliama dirbtuvės iš didesnių miestų. Jau iškelta trylikla didelėjų dirbtuvų.

Kinai Trim Punktais Atakuoja Gelžkelio Centrą

CHUNGKING, gr. 22.—Kinijos armija trim punktais puola gelžkelio centrą Hochsch, šiaurvakarinėj daly Kwangsi provincijos. Kinai sako, japonai gavo rezervų ir stengiasi atsilaukyti, nes tai svarbus gelžkelio punktas.

Slapstęsi nuo vokiečių miškuose, Lietuvos žmonės grįžta namo. Sulaukė jie valandos, kada vėl gali didžiūtiis savo mylimuoju kraštu. (L. P. T. Komitetas.)

ATSTEIGIA LIETUVOS ŽEMĖS ŪKĮ

VILNUS.—Elta skelbia, jog Liaudies komisariatats stengiasi paskubinti atsteigimą Lietuvos žemės ūkiu. Tam tikslui:

Atidaromos 55 žemės ūkio mechanizacijos mokyklos.

Iki 1945 metų pradžios išvadtuose respublikos srityse bus atstatytos 1941 metais įkurtos mašinių traktorių stotys ir arklų ir mašinių nuomojimo punktai.

Suinteresuoti patyrę mechanikai dirbti traktorių stotyse.

Atsteigiamos dvi traktorių dirbtuvės ir žemės ūkio mašinių taisymo vietos.

Naciai Išžudė 40 Radviliškėčių

RADVILISKIS.—Pats šis miestelis nuo karo audros mažai nukentėjo. Bet bėgdami iš miesto hiteriniai budeliai nužudė 40 žmonių. Žudė jie ką tik sutikdami—jaunus ir senus. Nužudyti—hatšvuis Stankjevičius, broliai Riečkiai, ir daug kitų.

Prie 40 išžudyty, 200 vietos gyventojų išvežta į Vokietiją.

Išbėgdami naciai apgadino stiklo fabriką.

Karui praėjus, valstiečiai dirba normaliai, Rūgiai nuimti 100 nuosimčių.

Kleboniškiečiai Atgijo

KLEBONISKIAI.—Šis Kaimo priemiestis gerokai atgijo praėjus karo audros.

Vokiečiai prieš bėgsiant buvo sutėmę Jasinionį. Leonavicių Skorupskį, Kravnevičių ir kitus išvarė apkasus kastį prie Rumšiškie, bet bėgdami nuo Raudonojo.

MARŠALO STALINO GIMTADIENIS Pralaista Ramiai

MASKVA, gruodžio 22.—Maršalo Stalino 65-tas gimtadienis pralaista veik nepastebėtais. Seni Stalino draugai lankėsi pas jį linkėdami jam viso geriausio, bet abeliniai visi dirbo, taip ir pats Stalinas.

Iš priežasties karo, neįvyko jokių selebracijų.

Dewey Pasilikis Tituluris Vadas Republikonams

NEW YORK.—Republikonų themadi pagalios sutiko, kad Thomas Dewey, pralaimėjęs prezidentinės kandidatas, pasilikyti bent iš vardo vadav visų republikonų.

AMERIKIEČIUS LIETUVIUS

Mes duodame kasdien Vilnyje žinių iš Lietuvos. Jis yra svarbios. Jos parodo kaip Lietuva atgyja po karo ir nacių teroro, kaip ji gydo savo žaizdas, kaip atsteigia savo ūkiu ir kultūrinės įstaigas.

Jos informuoja daugelį apie jų gentis ir kaimynus Lietuvoje. Vilnis yra vienatinis lietuvių laikraštis Chicagoj, kuris gauna ir talpina žinių iš Lietuvos.

Tas žinias reikia juo plačiau paskleisti. Reikia tai daryti. Geriausia tai daryti paskleidimu paties dienraščio Vilnies. Taigi, paskaitė Vilnį duokite kitiems. Pakalbinkite savo pažydomas ir kaimynus Vilnį užsirašyti. Užrašykite Vilnį kaipo švenčių dovana savo gentims ar draugams. Padarykite tai, nes tuomi nevien dienraščių pagelbėsite, bet gyriu karo parąsytė ties, kurie sau Vilnį, pagelbėsite jiems gery informacijų gauti ir paskleisti apšvietos. Visus Vilnies skaitytojus prasome tam pasidaruoti.

NACIAI DEDA DESPERATISK. PASTANGAS

Amerikiečiai Atmušė Nacių Prie St. Vith, Sudaužė 55 Priešo Tankas Kautynėse

PARYŽIUS, gr. 22.—Pirmosios vokiečių eilės, besiveržiančios Belgijoj, sulauktyos, sako generolo Eisenhowerio štabo pranešimai. Gen. Eisenhower taigpi sa-

ko, kad gen. von Rundstedt bando paskutinę savo kazyrą, ir kad šis jo ofensyvas gali baigtis dideliu vokiečiams pralaimėjimu.

Priešas deda paskutiniausias pastangas, sako gen. Eisenhower. Priešas nori atsimti bent dalį teritorijos, kurią Aliantai užėmė. Šios desperatiškos pastangos tačiau baigtis dideliu pralaimėjimu. Paryžiaus radijas skelbia, jog suimta vokiečių karių, kurie dėvi Amerikos karių uniformas. Jie nauja patekusias naciams Amerikos tankas.

Tatų yra uždrausta tarptautiniai karo įstatymais. Naciai tad lauzo dar vieną karo įstatymą. (Genevos konferencijos patvarkymai už tai mirties bausmę uždėda.) Radijas persergsti francūzų stengtis pažinti nacių ir amerikiečių uniformose.

Amerikos lakūnams irgi pasunkinama atakos, nes pastebėję Amerikos uniformas lakūnai neatakuoja ir taip kartais patenka į spąstus.

Berlynas skelbia, jog Amerikos Trečioji armija jau apriedžianti savo pozicijas Siegrėdij linijoj rytinėj pusėj Saar upės.

Nacių propagandistų tonas kiek palinksmejo jų armijai pasisekus vakary fronte.

Po šešiuų dienų atakoj vokiečiai įsibrovė 32 mylių ruoštų Belgijoj.

Amerikos pirmoji armija tebeleiko St. Vith, nors naciai pradėjo tą miestą. Į pietus nuo šio miesto įvyko didelis susirėmimas, kuriame naciai neteko 55 tankų bėgiu 24 valandų.

Amerikos mechanizuoiti būriai čia laikosi prieš nacių SS diviziją.

LEYTE, Filipinai, gr. 22.—Kautynių orlaiviai Amerikos aviacijos Tolinų Rytų skyrinus naudoja Mindoro salą savo bazė operacijoms.

Kai tik padaryta invazija Mindoro salon, Amerikos indonezčiai tuojau pradėjo veikti ir paruošė orlaiviams bazę.

Leyle saloj Amerikos pėstininkai užtaisė daugiau pinklų japonams ir baigia juos ten su naikinti.

Mindoro Naudojama Aviacijos Bazei

LEYTE, Filipinai, gr. 22.—Kautynių orlaiviai Amerikos aviacijos Tolinų Rytų skyrinus naudoja Mindoro salą savo bazė operacijoms.

Kai tik padaryta invazija Mindoro salon, Amerikos indonezčiai tuojau pradėjo veikti ir paruošė orlaiviams bazę.

Leyle saloj Amerikos pėstininkai užtaisė daugiau pinklų japonams ir baigia juos ten su naikinti.

Turkija Atsaukė Ambasadorių iš Sovietų Sąjungos

LONDONAS, gr. 22.—Naujasis Turkijos ambasadorius Sovietų Sąjungai, biskj pabuvęs Maskvoj, vėlėi atsauktas ir mano negrįsti eiti tų pareigų.

Kada jis atvyko Maskvon, jis priimtas šaltai, taigi jis pats pradėjo ten ginč net ir savo mandataį įteikdamas. Matonai Sovietai laiko jį esant negeistinu.

Kongreso Klerkai Gaus Daugiau Mokėti

WASHINGTONAS.—Prezidentas Rooseveltas užgėrė patvarkymą, kad būtų pakelta mokeskis Kongreso narių klerkams, sekretoriams.

Statys 90 Naujų Miestų Sovietų Sjungoje.

LONDONAS, gr. 22.—Maskvos radijas skelbia, jog jau pradėta budavoti 60 naujų miestų, vieton karu sugriautų senų miestų. Daugiau 1,000 architektų stodo darban.

LONDONAS.—Užsienio ministeris Anthony Eden užgėrė paskelbtą Francūzijos ir Sovietų Sąjungos sutartį savitarpio pagelbos viena kitai.

RAGINA DIRBTI IR SVENTEMIS

BRUSSELIS.—Belgijos valdžia apeliuoja į darbininkus, kad jie nevėsyty kalėdų ir naujų metų, o eity dirbti, nes labai reikalinga karo reikmenys.

"VILNIS"

LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is included as English section by the Workers Publishing Association, Inc.

Vakary Fronte

Vakary fronte siemet Kalėdų nebus. Ten vyksta mirtinos grumtynės. Reikia pripažinti, kad vokiečiai iškirto pusėtį supiryzę savo konvulsijų suoliu.

Savo įsakyme armijai generolas Eisenhoweris reikalauja kategoriškos žygii. Armija įtampa visas savo pajėgas, kad atbloškų rudyjų barbarų gaujas.

Amerikos žmonės pasitikti savo karine vadovybe ir savo armija. Vokiečių svaižgys turės eksploduoti. Teutonų pasiu-tinui bus padarytas galas.

Ko labiausia reikia šiuo momentu tai griežčiausiu būdu sustiprinti mūsų naminį frontą. Naminiam fronte ne viskas tvarkoj. Naminiam fronte nėra tokios stiprios nuotaikos, kokia buvo po japonų užpuolimo ant Pearl Harbor.

Nėra abejonės, kad įvairaus plauko re-akecininkai ir defystitai žeidžia ginkluotų pajėgų moralę. Prieš tą nuodingą propa-gandą reikia imtis griežtų priemonių.

Rašant šiuos žodžius, pranešimai iš ka-ro fronto sako, kad ten vyksta sprendžiam-i mūšiai. Jie turės reikšmės visai karo eiga-i. Keliuose sektoriuose priešas su-laikytas.

Tuo pačiu sykiu gauta pranešimas, kad Raudonoji Armija pradės (o gal jau pra-dėjo) grandiozų ofensyvą. Nėra abejonės, kad mūsų karinė komanda yra glaudžiaus-iausiam kontakte su Raudonosios Armijos komanda.

Priešui bus užduota tokie smūgiai, kad jis sustaugs mirties agonijoje.

Matot Kas Darosi

Overseas News Agency (ONA) praneša iš Athenų, kad Papandreou valdžios policija ir žandarai sulauko ir areštuoja visus asmenis, kurie nori sueti kontaktan su Amerikos atstovybe ir įteikti jai peti-cijų ar prašymų nuo progresyviškų vi-suomenės grupių.

Ypač žiauriai elgiamasi su tais grekais, pas kuriuos rado dokumentų, nukreiptų prieš Papandreou valdžią.

Pelėdos bijo šviesos. Papandreou vald-žia bijosi šviesos. Ji laikosi tik britų durtuvų pagelba.

ELAS (partizanai) teisingai nurodo, kad dar ne visa Grekija išlaisvinta. Apie 12 Grekijos salų dar nacių kontrolėje. Štai prieš ką turėtų kovoti britų kariuome-nė. Bet ji atsuko savo ginklą prieš Grekijos patriotas!

Tokia padėtis negalima toleruoti. Bri-tai privalo pakeisti savo politiką. Papand-reou valdžia turi būti prašalinta!

Puikiai Pasielgta

Vakar šioje vietoje mes rašėme, kad Amerikos Darbo Federacijos nariai nesi-skaitys su savo prezidento Green'o ukazu, draudžiančiu bendradarbiauti su CIO le-gislatyviškos politikos klausimais. Taip ir išėjo.

Pennsylvanijos Darbo Federacija nusit-arė sueti kontaktan su CIO ir sudaryti bendrą frontą. Ji atsuko nugarą tokiems vadams kaip Wm. Green ir jam panašūs.

Garbė už tai Pennsylvanijos Darbo Fe-deracijai!

Reikia tikėtis, kad Pennsylvanijos Dar-bo Federacijos pavyzdžiu paseks Ohio Darbo Federacija ir visa eilė kitų valstij-ų federacijų. Praėjusių rinkimų kam-panijoje Ohio federantai puikiausia ben-dradarbiavo su CIO. Panašiai buvo ir West Virginijoje, Washingtono, Kaliforni-joje ir tulose kitose valstijose.

Septyni milijonai Darbo Federacijos na-rių neturi interesų, skirtingų nuo šešių milijonų CIO narių. Jų reikalai tie patys.

Gėda

Hollywood, Cal., vėl prasidėjo scenė-nė ir skandališka byla, kurioje figūruoja Charlis Chaplinas ir Joan Barry. Ir vėl laikraščiu špalvot užpildytos raportais apie lytišką ir panašias paskudstvas. Raportuojaama kiekvienas detalais, kiek-viena smulkmena.

Mes čia nekabėsimė apie tą bylą ir kur-is jų kaltas. Tai jų dalykas.

Bet argi negėda, kad daugelis šios šalies laikraščių daugiau vietos pašvenčia tam skandalui, tai sensacijai negu karo ži-nioms! Kas nors pamatiniai bloga su ko-mercine Amerikos spauda, jeigu Cha-plinas ir Joan Barry, jų būti ar nebūti amurai daugiau jai rūpi negu gyvybiniai šalies reikalai. Begaliniai raportai apie tą bylą (ir jai panašias) tvirkinančiai atsiliepia į publiką, ypač į jaunimą. Vi-suomenės moralė labai daug nuo to nu-kenčia.

Gėda Amerikos spaudai, kad ji nepaima divorso su ta gąsliu praktika.

"Laisvės" Dalininkų Suvažiavimas

Dienraščio "Laisvės" bendrovės dali-ninkų suvažiavimas įvyks sausio 28, 1945 m. Taigi, laiko jau visai nedaug iki to svarbaus įvykio.

Laisviečių suvažiavimai turi didelės reikšmės ne tik "Laisvės" bendrovės na-riams. Jie svarbūs visiems demokrati-niai nusistatčiusiems Amerikos lietuviams.

Ne tik yrtiečiai suinteresuoti "Laisvės" stiprinimu. "Laisvė" skaito ir myli ir Vidurvakariuose ir Vakaruose. "Laisvė" tiek jau įvertina San Francisco ir Chi-cagoje, Detroito ir Kanadoje, kaip Brook-lyne, Philadelphijoje ir Bostone.

Urmu ruoškimės sveikinti laisviečių su-važiavimą!

Gerai "Vilnius" draugai, veikiausia, ne-pamiršo, kad rytiečiai, o ypač Brooklyno draugai, visuomet sveikina "Vilnius" ben-drovės dalininkų suvažiavimus. Savo draugišku duosnumu jie, kartais, mus pralenkia.

Tai kas, kąd mes negalėsimė dalyvauti jų suvažiavime. Savo sveikinimais ir au-kom mes įrodysime, jog esame vieningos idejinės šeimos nariai.

Stiprinkime savo spaudą! Didinkime jos rėmėjų pulkus!

Drauge Vilniet! Apsidairyk aplinkui, apsaikiukit savo kaimynus! Parokuok ir prisimink, kurie iš jų neskaito "Vil-nius".

Tokių lietuvių, kurie "Vilnius" neska-it, bet gali ją skaityti, yra daug. Pama-tyk juos, pakalbink užsirašyti "Vilnį". Jei pats negali tą atlikti, pasiųsk jį į na-mų tar ar kitą "Vilnius" vajininką.

Siame vajuje mes įsitikinom, kad re-tas kas atsaisko užsirašyti "Vilnį", jei tik tinkamai išaiškinama reikalas.

Sekančiais metais sueina 30 metų nuo įsikūrimo Lietuvių Literatūros Drau-gijos.

Si sukaktis bus tinkamai atžymėta vi-sur, kur tik randasi šios didžios organi-zacijos kuopos.

Geriausias sukakties atžymėjimas bus gavimas bent tūkstančio naujų narių.

Draugai! Tie iš jūsų, kurie niekuo ne-prasidėję prie "Vilnius" vajuos, turite ge-riausią progą atsisteisti savo dienraščiu, užrašydami jį kaip dovaną tam ar ki-tam savo artimesniui.

Geriausia dovana Kalėdoms ar Nau-jiems Metams bus "Vilnius".

Atsiųskite pinigų ir nurodykit adresą kam pasiųsti "Vilnį".

APŽVALGA

LENKŲ PONŲ ORGANAI LIETUVIŲ KALBOJE

Kaip savo laiku Hitleris turėjo Ostlande savo orga-nus lietuvių kalboje, taip pa-našius organus Londono lenkų klika įsigijo Ameri-koje. Jais yra "Draugas" ir "Naujienos".

Beveik kiekviena dieną mensevičių ir marijonų orga-nai deda editoriaus ir įvairias pastabas, gindami nusibankrutavusių ponų valdžią.

Seniau tie patys laikra-čiai guldė galvą už išdavik-ą Michalovičių. Šiuo lai-ku jie desperatiškai gina re-akcinę Grekijos valdžią, o lenkų tremtinių valdžią, jiems atstovaujau viską, įskaitant ir Atlanto Carterį. "Naujienos" rėkia:

Britų premieras davė aiškiai suprasti, kad jeigu nesugrįš valdžion Mikolajczykas, kuris sutinka nušukti Maskvai, tai Anglija gali atimti pripa-žinimą lenkų valdžiai ištrėmi-me ir, jos vietoje, pripažinti Liublino Komitetą.

Baisus būdų prasižengi-mas, are ne? Girdi—

Taip cinškai Didžiosios Bri-tanijos premieras dar nėra kalbėjęs.

Toliaus kaip iš gausybės rago pilasi klėdėjimai apie parsiadvimą Stalinui, apie meklerystą ir niekinimai Teherano konferencijos!

Mensevikiškoms "Naujie-nų" socialdemokratams iš visų savo sylų tarvoja kle-rikalų "Draugas" ir "Dar-bininkas".

"Draugas" lieja ašaras, kad "Lenkija dalinama ar likviduojama".

"Draug" apniko baisi baimė, kad Churchillias—

Pripažysta Curzono liniją... Ne tik Maskva, bet ir Londo-nas iškrypta iš Atlanto Car-terio dėsnų.

Nustatymą Sovietų-Lenk-ijos rubežių sulyg Curzono linija "Draugas" vadina Lenkijos išdraskymu ir ly-gina tą su Hitlerio pravestu Cekoslovakijos išdraskymu.

Šitai meluoti gali tik žmo-nės, kurie galutinai atsivėsi-kinu su teisingumu.

"Draugas" su "Naujie-nom" išsižioję laukė, kad Amerikos valdžia griežtai išstos prieš Britaniją, Sovie-tų Sąjungą ir Liublino Kom-itetą ir priklauso prie savo širdies lenkų tremtinių valdžią.

Bet jiems teko skaudžiai nusivilti Valstybės Sekreto-rius Stettinius'o pareiški-miu.

Po to pareiškimio "Drau-gas" melancholiškai užniu-niavo:

Reikia pripažinti, kad šis pareiškimas yra gerokai mi-glotas ir dalinai išsiskind-antis. ("Draugo N-ris 298.")

Taigi, nei Stettinius nenu-raminio "Draugo".

Išėina taip: Sovietų Są-junga biauiri. Britanija be-veik tokia jau. Na, ir Roo-velto valdžią krypta į blo-gą kelia.

Tiktai Šimučiai, Grigaičiai ir lenkiški ponai Londone yra teisingi ir apie viską nu-simamą vyrai, o Britanija, Sovietai ir Amerika niekam neverti.

Kiekvienas logiškai pro-taujas žmogus supras, kad lietuviški makhioriai dasi-kalbėjo iki absurdo ir kad jie, kaip papūgos, kartoja Goebbels propagandą.

Šiomis dienomis ir Berly-no radijas isteriškai sužvie-gė, kad Churchillias dalina ir griauja Lenkiją!

Štai keno melodijas karto-ja "Draugas" ir "Naujie-nos".

Lietuvių visuomenė niekad neužmirš, kad tie laikraščiai (jei tik galėtų) mielai su-kištų į Račkevičių ir Arci-ševskių nasrus ir Vilnių ir astuonius milijonus gudų, ukrainų ir lietuvių!

Išdavikiškias ty laikraščiu pūbdūs niekadoms nebuvo taip aiškiai matomas, kaip šiame atsitikime.

Ta pačia proga, verta at-kreipti dėmesį dar į šį daly-ką: "Draugas" su "Naujie-nom" užgria Britanijos val-džios politiką Grekijoje.

Kur Churchillio politika gera ir reališka (kaip Len-kijos ir Jugoslavijos atžvil-giu), ten jie smerkia britų valdžią. Bet kur Churchillio politika netikus (kaip Gre-kijoje), ten jie giria ją.

Vadinasi, tiems laikra-čiams niekas kitas nerūpi, kaip tik reakcijos stipri-nimas.

Kovalevas Paskirtas SSSR Gelžkelių Komisarū

MASKVA, gr. 21.—L. M. Ka-ganovičius palnuosius iš gel-žkelių komisaro pareigų ir jo vie-ton paskirtas Ivan V. Kovalevas. Kaganovičius paskirtas vice-pir-miniku Liaudies Komisarų Tar-rybos.

MUMS KALĖDOS—NĖ KALĖDOS

Vieni sako, kad Kalėdos Žvanga laimės žvanguliuokais, Kiti sako—jos praužia Tartum viesulų arklukuais.

Vieni geria džiaugsmo taure, Dievo garbei giesmė gieda, Gi kitiem—nelaimėn klivuos—Ašarėlės graudžios rieda...

Vienas linksmas ir juokauja, Kito širdį skausmas gelia,— Aš sakau gi, broliai mieli, Patys tieskin laimėn kelią.

Mums Kalėdos—nė Kalėdos, Mes nelinke garbint Kristū.— Mes tik siekim lauzti jėgą Tų bedukstančių fasitų!

KĄ RASO "VILNIUS" SKAITYTOJAI

"Vilnius" Adm.: LLD 52- tra kuopa savo susirinkime nutarė užsisakyti 150 Vilnius 1945 metų Kalendorių. Jeigu seksis platinti, tada daugiau užsisakysim. Draugiškai, J. M. Alvinas, Detroit, Mich."

Detroito kuopa ne kartą turės šių metų kalendoriaus užsisakyti; ji taip darė pernai. Siemets gi Vilnius Kalendorius yra didelė ir graži knyga.

"Gerb. Tamstos: Siunciu prenumerata naujo skaityto-ju, sumoje \$6.50. Malonė-sie jam laikraštį sustintēt. Su pagarba, J. Briedis, Am-bridge, Pa."

"Gentlemen: I am enclos-ing a cashier's check \$74.90 to cover the enclosed subscri-ptions. Thank you, Mrs. Marcella Janulis, Detroit, Mich."

Šiamė pluoštė buvo trys nauji metiniai skaitytojai. Draugė Janulis gražiai dar-buojasi šiame vajuje.

"Gerb.: Siunciu \$2 už dienraštį. Nedirbu, gyvenu iš pensijos. Prisiųsiu tamst-os kas mėnesis kol pamokė-siu visą prenumeratą. Su pa-garba, J. A., Buckner, Ill."

Tai naujas skaitytojas, kuris pageidauja "Vilnį" skaityti.

"Draugai: Siunciu pluoštą panaujinimū ir noriu, kad prisistumēt 15 Vilnius Kalendariorū. Geriausai linkeji-mai visam "Vilnius" štabui. Draugiškai, J. Stupur, Port-land, Ore."

"Draugas Mažeika: Teko apsilankyti apie Clevelando apielinkę ir "pavogti" iš cleve-landiečių porą naujų skaity-tojų ir kitą porą panaujint. Taipgi gavau nuo J. Gabriū-no \$20. Draugas sakė, jis esąs dienraščiu skolingas iš depresijos laikų. Manau, kad yra daug tokių, kur "Vilnia" skolingi ir dabar galėtų atsisteit, kaip d. Ga-britinas.

"Labų dienų visiems. Draugiškai, J. Rūbas, Mid-dlefield, Ohio."

Tikrai sveikas patarimas visiems tiems, kurie dar yra dienraščiu skolingi iš blo-gųjų laikų. Dabar visi ir be didelės skriaudos sau galė-tų atsilgynti.

"Draugai Vilniečiai: Čia dar dvi prenumeratos ir au-ka namui nuo Jono Joku-bausko \$5, podragū už v. V. Kalendoriaus \$10. Draugiškai, A. Dauksa, Grand Rapids, Mich."

"Gerb. 'V.' Adm.: Čia ra-site čekį ant \$10, tai LDS 35-to kuopos iš Los Angeles, Calif., auka dėlei "Vilnius" namo išmokejimo, kuria jų-sų paskirtą kvotą išpildėm. Mes tikimės, kad ir visos kuopos tą padarys ir tuomet namas bus išmokėtas in dienraščio Sidabrinį Jubilee-ju gaisėms minėti be namo skoly.

"Vero gero visiems vilnie-čiams! Daugiškai, M. Pukis, LDS 35 kp. rašt., P. Repėc-

ka, ižd., Inglewood, Calif." Kilni pastaba visoms or-ganizacijoms ir kuopoms.

"Gerb.: Prenumerata 1945 metams ir du doleriai namo skoloms apmokēt. Draugi-škai, A. Grinius, Thompson, Ohio."

"Draugas Mažeika: Pri-siunciu \$22.75, kur draugai suaukavo per LLD 161 kuopos susirinkimā dē "Vilnius" namo skolų išmokėjimo. Taipgi malonekit pristyt v. Kalendariorū 15 egz. Pri-siųskite apie Kalėdas, nes po Naujų Metų sulūks išpar-duot.

"Linksmų ir Laimingų Naujų Metų dēl visų vilnie-čių! M. Baltrušaitis ir še-ma, Seattle, Wash."

Kalendorius visiems užsi-sakiusiems išsiuntinėjomė pirm gruodžio 21 d. ir di-džiama gaus prieš Kalėdas.

"Gerb.: Siunciu \$8; šeši prenumerata, doleris namui ir kitas—Lietuvos žmonių pagelbai.

"Taipgi sveikinam "Vil-nius" štabo narius ir velnam linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų. Su. gudone, M. ir J. Skucezai, Freeland, Mich."

"Gerb. Draugai: Čia siunciu prenumeratą, dolerį dēl namo ir du doleriai Lietuvos žimėnėm dēl šiltų drapanų. Linksmų Žiemos Švenčių jums visiems. Su pagarba, Kazys Ragauskas, Milwau-kee, Wis."

"Drg. Mažeika: Prisiunciu vieną naują skaitytoją ir keletą panaujintų. Linksmų Žiemos Švenčių jums visiems. Draugiškai, P. Sprin-dis, Kenosha, Wis."

"Gerb. Drauge: Čia siunciu porą naujų ir pluoštą panaujinimū, kartu \$104.50. Taipgi manau, kad gal būt gerai vaju pratėsti iki sausio 15 d., 1945 m. Per šventes kartais galima gauti naujų skaitytojų. Pagalvokite apie tai. Draugiškai, M. Smiter-vičienė, Detroit, Mich."

Taipgi daugelis chaciečių pageidauja dienraščio vaju pratėsti.

"Gerb.: Siunciu naują skaitytoją ir kelis panaujin-imus. Labai smagu skaityti "Vilnį", kad joje telpa dau-tinų iš Lietuvos ir laiški galima ten rašt. Tas pa-lengvins gauti naujų skal-ytojų, ypatinagi, kurie "Naujiens" skaitė. Jų dau-gelis sako, kad "Vilnis" tei-sinai viską raše ir rašo.

"Linksmų Žiemos Švenčių dēl jūs visų. Draugiškai, T. M. Russ, Grand Rapids, Mich."

Atsipašome visų, kurių linkėjimai tilps vėlesniuose dienraščio numeruose.

O dabar linkime visiem darbuotojam linksmų Žie-mos Švenčių ir pasiekimo gauti dienraščiu naujų skaitytojų.

"Vilnius" Adm.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Curzono linija, kaip rodo, jau pasilikus rubežium Sovietų Sąjungos ir Lenkijos, tai gal gerai šis tas apie tai pasakyti.

Curzono linija prasideda pat pietiniam Lietuvos kampui ir eina iki Čekoslovakijos.

Ji palieka Lenkiją Bieloostoką, bet Ukrainai palieka Brest-Litovską ir Lvovą su gan plačia kur sričia kur yra aliejaus.

Lietuvai palieka Vilnių ir visą Vilniją.

Kas Sumanė Tą Liniją?

Po pirmo pasaulinio karo Francūzijos valdonai, bankieriai ir fabrikantai, nusigando bolševizmo. Jie dėję pastangas sudaryti taip vadinamą "Cordon Sanitaire" atitvėrimui vakarų Europos nuo Sovietų Sąjungos.

Jie padėjo Lenkijai kare prieš Sovietų Sąjungą. Jie norėjo didelės Lenkijos. Jie pasiėmė užstatant Lenkijos kasyklas, Bombrowo sritį, davė lenkų valdžiai pinigų armijai sukurti.

Lordas Curzon — George Nathaniel Curzon — tuomet būdamas Britanijos užsienio ministeriu, vaduojantis Britanijos užsienio politika, pasiūlė nustatyti Lenkijos rubežių taip, kad kur dauguma lenkų gyvena būtų Lenkijos ribose, bet kur dauguma ukrainų, kad ta teritorija būtų Sovietų Sąjungai palikta.

Curzonas pirmiau buvo Britanijos ministeris Indijai. Jisai plačiai keliavo, parašė eilę knygų ir buvo gerai apspajęs su tautinių mažumų klausimu toj srityje.

Jis manė, kad geriausia būtų nustatyti rubežius kaip viršuje pažymėta.

Pilsudskinė lenkų valdžia, kuri svajono apie imperiją "Od morže do morže", to pasiūlymo nepriėmė. Su Francūzijos pagelba ji privėrtė Sovietų Sąjungą talkytis kitais rubežiais.

Britanija irgi nesipyrė ir taip pasiliko.

Ar yra lenkų rytinėj pusėj Curzono linijos?

Taip. Bet taip jau yra ukrainiečių vakarinėj pusėj Curzono linijos. Sovietų valdžia dėl to siūlo paimti Curzono liniją rubežiaus nustatymui, o lenkus iš rytinės tos linijos pusės perkelti vakarinėn, taipgi ukrainiečius perkelti anapus. Zinoma, tik tuos, kurie pareikš tam norą.

Pilsudskinė lenkų valdžia, ginklo pagelba buvo prisijungus Vilnijos kraštą su 900,000 gyventojų. Ukrainos dalį su apie 6,000,000 gyventojų. Baltarusijos kraštą su

apie 3,500,000 gyventojų.

Priskaiciūs žydus ir kitas tos srities tautines mažumas, Lenkija tuo būdu prisijungė sau apie 11,000,000.

Tie žmonės nuolat kovojo prieš lenkų valdžią. Jie nori būti sujungti su kitais savo tautiečiais.

Dabar Sovietų Sąjunga nori jų norus išpildyti.

Verta pažymėti, kad ilgai nui Pilsudskio valdžia, negaudama daugiau pinigų iš Francūzijos, atsimetė nuo jos ir palinko prie Anglijos, gaudama iš ten pinigų savo armijai ir valdininkams.

Suprantama, Britanijos vyriausybė tad parankiai užmiršo Curzono liniją.

Sovietų Sąjunga gi daug sunkenybių pergyveno. Ji nuolat grėsė pavojus invazijos ir ji negalėjo nieko daryti dėl tos jai padarytos skriaudos.

Kada Vokietijoje įsigalėjo nacizmas, Pilsudskis pastatė savo užsienio ministeriu Jozefą Becką, kuris buvo vokiečių kilmės ir aiškus pro-nacis. Nors Hitleris, Goeringas ir Goebbelsas kasė Lenkijai duobe, bet Beckas ir Pilsudskis su jais bičiuliaus.

Tos politikos rezultatai jau visiems žinomi ir nereikia kalbėti.

Vokiečiai užpuolus Lenkiją nusigandę jos valdonai išbėgėlo bene penktą karo dieną. Nors Varsava dar laikėsi kelias savaites.

Lenkų tretinė valdžia Londone pateko gen. Sikorskui, kuris visados buvo Pilsudskio priešas. Sikorskis buvo Rusijos armijoje, laike pirmo pasaulinio karo, o Pilsudskis sudarė Lenkų Legioną Austrijoj, vokiečių pusėj kariavo.

Sovietų Sąjungai atitrenkus vokiečius nuo Maskvos ir pradėjus ginti laukan, gen. Sikorskis buvo į Maskvą pakviestas ir pasirašė su Sovietais sutartį.

Gen. Sikorskis betgi žuvo orlaivio nelaimėj. Jau ir jo valdžioj vyravė pilsudskiniai, kurių politika mažai skiriasi nuo Becko, jam numeras dar labiau įsivyravo.

Lenkai dabar turi faktinai dvi valdžias. Viena sėdi Londone ir lermuoja prieš SSSR. Kita yra Lubline ir veikia.

Londono valdžią dar tebeprizajsta Britanija ir Amerika, bet nei viena jų neremias jos žygių.

Kuomet lubliniečiai vis daugiau įtakos lenkuose įsigyja.

Jau tik į didelius stebuklus tikinti gali tikėti, kad tretinė lenkų valdžia galės daugiau ką daryti kaip paplepti.

Karo frontuose ugniaegis komandos yra vienas svarbiausių dalynių. Priešas, kaip matosi iš šios fotografijos, daugiausia stengiasi padegti amunicijos ir gasolino sandėlius. Tą bandė japonai Saipane saloje. Bet mūsų ugniaegis greitai gaisrą likvidavo ir apsaugojo brangią karinę medžiagą nuo sunaikinimo.

BESISKEČIANTI VISATA

Tik neseniai Anglijoj numirė Sir Arthur S. Eddington, gal bene tvirčiausias šalininkas ir dėstytojas teorijos apie "besiskečiančią visatą."

Ryšį su Eddingtono mirtimi, mokslinis pasaulis vėl prabilo daviniais ir abejonėmis apie visatos "skėtimąsi."

Kad skaitytojam kalba apie šią teoriją būtų suprantamesnė, pirmiausia reikia nors labai paviršutiniškai susipažinti su jau žinomos visatos dalies struktūra.

Kai mes giedrą naktį žiūrime į žvaigždėtą dausa, tai matome tik mažytę dalelę žvaigždžių skaičiaus, kuris sudaro mūsų didį žvaigždyną, galaksę. Jis susideda iš apie šimto milijonų žvaigždžių ir įvairių jų sistemų, taipgi tamsių ir šviesių miglynų (nebulų). Mūsų saulinė sistema — saulė ir jos planetos — randasi daugiau negu pusė distancijos atstume nuo galaksės centro. Mums matomas Paukščių Kelias (anglai jį vadina Mil-

tais, bet jo siūlomas Lenkijos-SSSR rubežius pagalios įsikūnyti.

Anais metais ir Amerikos valdžia palaikius Curzono liniją.

Valstybės Sekretoriaus Stettiniaus pareiškimas šioms dienoms rodo, kad ir dabar Amerika nesipriešina tam, jei bus sudaryta tokia valdžia, kuri priims tas sąlygas.

Lenkai dabar turi faktinai dvi valdžias. Viena sėdi Londone ir lermuoja prieš SSSR. Kita yra Lubline ir veikia.

Londono valdžią dar tebeprizajsta Britanija ir Amerika, bet nei viena jų neremias jos žygių.

Kuomet lubliniečiai vis daugiau įtakos lenkuose įsigyja.

Jau tik į didelius stebuklus tikinti gali tikėti, kad tretinė lenkų valdžia galės daugiau ką daryti kaip paplepti.

ky Way) išrodo lyg tai būtų silpnai nušviestas miglynas. Bet teleskopinės fotografijos parodo, jog tai yra tirsta žvaigždžių koncentracija. Juo artyn link galaksės centro, tuo tirstyn žvaigždžių; gi juo tolyn nuo jo, tuo retyn žvaigždžių. Galaksės centras yra lyg branduolys tirstai susikuopiusių žvaigždžių. Visas žvaigždynas sukasi aplink savo centrą, kaip mūsų žemė aplink savo "ašį." Greitas galaksės sukimas sudaro metimo nuo centro jėgą, vadinamą centrifuginę jėgą, kuri ties galaksės ekvatorium didėję dalelę žvaigždžių nusivedžia tolyn nuo centro, tuo būdu padarant visą galaksę paplokščia. (Dėl tos pačios priežasties ir mūsų žemės diametras per polių yra 26 myliom trumpesnis negu per ekvatorių.)

Tą centrifuginę jėgą galima pavaizduoti štai kaip: Jei užmautume ant ašies šono žemyn didelį dugną, pridėtume ant jo akmenukų įvairiuose tolinuose nuo centro iki krašto ir intume jį sukt, tai sukus iki tam tikro greičio akmenukai pradėtų skristi nuo jo šalin — pirmiausiai nuo krašto, o paskui, sukant greičiau, ir nuo centro.

Lygiai taip centrifuginę jėgą veikia ir ant atskirų dausus kūnų ir ant jų sistemų — žvaigždyno.

Tai gi, dėl šios priežasties ir žvaigždinė sistema, galaksė, jei žiūrėtume į ją būdami toli-toli nuo jos dausoje ir jei ji būtų link mūsų šonu, ji išrodytų lyg sąlydus plokščias šviesius kūnas, lyg dausus salą; bet jei ji būtų link mūsų kraštu, tai išrodytų lyg virbalas storu, išputusiu viduriu.

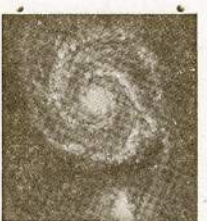
Brandžiaus kalbant, žvaigždžių galaksė yra tokio pavidalo, kaip kad dvi suvožtos lėkštės; dar kitaip — ji išrodo lyg įtūsi kūninius laikrodėlius.

Toli-toli už mūsų žvaigždyno-galaksės per didžiūsius teleskopus matosi ne-

suskaitoma daugybė, toli viena nuo kitos, kitų žvaigždynų sistemų bei galaksių, tankiausiai nebulomis vadinamų. Jos dausoje išrodo lyg salas jūroj.

Mount Wilson observatorijos (Californijoj) astronomas Hubble apskaičiavo, kad 500 milijonų šviesos metų*) radijuse**) randasi apie 100 milijonų nebulų. Vienos jų laikosi link mūsų šonu, kitos dalinai pakrypusias kraštu, trečios pilnai kraštu, ir tt.

Tai tų išlaukinių galaksių judesiais pagrįsta yra teorija apie "besiskečiančią visatą."

Išlaukinė nebula, besilaikanti link mūsų šonu. Užlinkusios bet atsilikusios jos išlaukinės dalys rodo į kurią direkcią jį sukasi aplink savo "ašį."

Koki yra tam daviniai? Daugybė dalykų astronomijoje yra patirta spektroskopijos pagelba — ir toliai, ir kitų dausus kūnų link mūsų besiaartinimas, ir jų besitolinimas, ir karštis, ir sudėtis, ir tt. Spektroskopas yra instrumentas analizavimui šviesos. Jo svarbiausia dalis yra prizmatinis (trikampis) stiklas. Per prizmą perleidžiama šviesa išsi-skirsto į daugelį skirtingų šviesos spalvų, kiekviena užlūždama skirtingu laipsniu. Tulos tų šviesos spalvų yra matomos, o kitos nematomos, bet "apčiuopiamos" (jų temperatūra) labai jau-

* Šviesa keliauja dausoje 186,000 mylių per sekundį greičiu.

** Radijus (radius) yra tolis nuo centro į visas direkcijas. Šia tema centru yra mūsų žemė.

triais instrumentais. Iš matomųjų (vaivorykštinių) raudonoji spalva užlūžta mažiausiai, o violetinė daugiausiai. Per spektroskopą perleista šviesa fotografuojama: matuojama, daroma palyginimai vieno dausus kūno šviesos fotografijos su kito kūno šviesos fotografija, arba vieno kurio kūno šviesos fotografija jam nuo mūsų tolinantis palyginama su jo šviesos fotografija jam link mūsų artinantis. Pavyzdžiui, kai mūsų žemė skrenda aplink saulę, tai vieną metų dalį ji skrenda link laikurių žvaigždžių, o kitą metų dalį — nuo jų. Žemė skrendant link kurios žvaigždės, jos šviesos spalvos (bruožai) ant spektros (šviesos fotografijos) būna užlūžusios toliai į violetinės spalvos šoną, negu kad jos būna ant vietoj besilaikančio kūno spektros; o kai žemė skrenda nuo tos pačios žvaigždės, tai jos šviesos spalvų bruožai ant spektros būna labiau užlūžę ir raudonosios šviesos spalvos šoną.

Sulyg tais skirtingais šviesos spalvų užlūžimais daroma apskaičiavimai dausus kūno tolinimosi ar artinimosi greičio.

Ir štai, išlaukinių nebulų šviesos spektros parodo, kad jos tolinasi nuo mūsų stebėtinai greičiausiai — ir juo toliau yra nuo mūsų toliau, tuo greičiau jį nuo mūsų tolinasi. Mount Wilson Observatorijos astronomas Hubble iš nebulų spektrų išskaičiavo štai kokius jų tolinimosi greičius proporciškai su jų toliais:

Nebula 23 milijonų šviesos metų nuo mūsų atstume tolinasi 3,000 mylių per sekundį greičiu; nebula 45 milijonų šviesos metų atstume tolinasi 4,200 mylių per sekundį greičiu; nebula 72 milijonų metų atstume tolinasi 7,300 mylių per sekundį greičiu; o nebula 105 milijonų šviesos metų atstume "bėga" nuo mūsų 12,000 mylių per sekundį greičiu. Lyg ritantis į pakrantę — juo tolyn, tuo greičiau.

Mirusis mokslininkas Sir Arthur S. Eddington, atsižvelgiant į tuos neįsivaizduojamus nebulų tolinimosi greičius, priėjo išvados, kad visata ne tik skėčiasi, bet eksploduoja, arba ji yra net jau pabirusi.

Sulyg Eddingtono (ir kitų), visata kada nors buvo labai koncentruota. Ir jis bandė net apskaičiuoti, kaip senai ji skėstis pradėjo. Jo apskaičiavimais, tai prasidėjo apie 90,000 milijonų metų atgal. O Sir James Jeans tam "periodui" duoda 100,000 milijonų metų. Savo apskaičiavimais einant į praeitį, jie mažino nebulų tolinimosi greitį proporciškai sulyg jų praeties toliais.

Abelnai imant, astrofizika-

kam šie nebulų tolinimosi greičiai sudaro didelį galvoskaušį. Ar tatau galima? Ar mūsų iki šiol turimos priemonės ir būdai tam patirt mūs neapgauna, ar ne sudaro iliuzijos?

Išlaukinė nebula, besilaikanti link mūsų pakrypusi dalinai kraštu.

Labiau abejojanti astrofizikai sako, kad gal tuos tolinimosi greičius rodantis iš tų milžiniškų tolių ateinančios šviesos spalvų ant spektros užlūžimas remiasi koku nors iki šiol dar nežinomu principu. O jei taip būtų, tai patį teorija apie "pabirusią visatą" pabirtų.

Kaip išganyti iš to galvosūkio dabar laukiama jau senai pradėto, bet dėl karo baigt sulaukyto, 200-colinio teleskopo Mount Palomar Observatorijoj, Californijoj. Šis teleskopas, galima tikėtis, pagelbės išaiškinti daugybę abejojamų ir atidengs naujų dalykų.

Iki šiol didžiausias teleskopas yra 100 colių diametro — tik pusė naujojo teleskopo dydžio.

J. Kuodis.

Raketų Gaminimui \$100,000,000 Išleis per Mėnesį

Raketų gaminimas laike šio karo smarčiai didėja. Jungtinių Valstijų laivynas numato per mėnesį išleisti po \$100,000,000 raketų gaminimui.

Šiandien yra visokių raketinių pabūklų kovai prieš priešą: raketinės kamuolės, raketų svediniai išdeginimui priešų iš kulkosvaizdžių lizdų ir tt.

Šiandien liepsnų metanti tankai kitoki, negu buvo pradžioj karo. Pirmiau tik liepsnų mesdavo. Dabar meta tam tikrą degančią medžiagą, kuri išmeta dega per ilgą laiką ir viską apie save naikina.

Roosevelto Pareiškimas Sukėlė Ginčy

WASHINGTONAS, gr. 21.— Prezidento Roosevelto pareiškimas, kad Atlanto Ceteris nėra jokia sutartis, o tik šiekėtinų apibūdinimas, sukėlė Kongrese ginčy. Izolacionistai ir anti-rooseveltiniai senatoriai ir kongresnėnai ypač kalba prieš tą pareiškimą.

Reikalauja, kad tas čarteris būtų paverstas sutartimi.

CHICAGO'S LARGEST STORE OF OUTER WEARING APPAREL FOR MEN AND WOMEN—6638 SOUTH HALSTED STREET

JĖZUS IR KALĖDOS

Rašo A. M. Metelonis
AR BUVO KRISTUS?

Svarbu pažvelgti ar išties buvo tas Jezus, kurio pagarbai jo gimimą švenčiame Kalėdas? Į šią klausimą visa krikščionių kunigija ir jų pasekėjai atsakys vienbalsiai—taip, buvo. Gi sąžiniški mokslininkai, kurie skelbia tikrą mokslą—žinojimą, o ne prietarus yra pasidalinę šituo klausimu į dvi grupes. Vieni sako, kad Jezus yra tik pasaka: tokio žmogaus visai nėra buvę. Antri, skaitlingesnė grupė, sako, kad buvo naujo testamento charakteris Jezus, bet tik ne dievas bei dievo sūnus, o tik paprastas žmogus, kaip ir visi kiti.

Bertrand Russell savo knygoj: Why I am Not A Christian" sako: "Istoriškai yra labai abejotina, kad Jezus buvo. Jeigu jis gyveno, tai to faktais nėra galima prirodyti."

Kitas žymus istorikas J. M. Robertson sako, kad yra buvęs žydas Joshua, graikų kalboj Jezus, bet jo religinis kultas gyvavo daug metų pirm naujo testamento Jezaus gimimą.

Biblijos naujam testamentam apie Jezų randame nemažai stebuklingų pasakų, kurios logikos atžvilgiu yra labai artimos Arabiškoms pasakoms "Tūkstantis Naktų ir Viena." Naujas testamentas sako, būk Jezus stebuklingai gimė iš nekaltai, per dvasią šventą, pradėtos žydėkaitės Marijos. Ir vel tas patis naujas testamentas sako, kad būk Marija, apart Jezaus, dar turėjo pustužinį kitų vaikų.

Kada Jezus buvęs septynių metų ir žaidė su kitais vaikais: iš molio lipdė paukštukus, būk suplojo rankutėmis ir tie moliniai paukštukai pakilo ir nulėkė! Jezaus patėvis Juozapas buvęs stallorius. Sykį Jezus jam gelbėjęs dirbti. Vienas šmotas medžio buvęs per trumpas ir persiauras, tai Jezus tą šmotą medžio ištesęs į reikalaujamą dydį. Dar toliaus, būk tas Jezus prikėlęs žmonės iš numirusių, gydęs sergančius vien tik palatyjimi bei žodžiu, iš bėpročių (apsėstų velnio) išvaręs velnius ir juos suvaręs į kiaules. Su kelioms saujomis maisto būk išmaitinęs tūkstančius žmonių ir dar to maisto liko septynios kašės. Žuvis įsikandus į snukį atnešė jam pinigą. Velnias buvo Jezų užsitempes ant bažnyčios bokšto, parodė jam "visą pasaulį" ir norėjo jam parduoti.

Iš šito jau rodosi aišku, kad tas Jezus buvo stebukladarys, jis turėjo savo mokinius—pasekėjus ir todėl turėjo būti plačiai pažįstamas ir žinomas. Bet naujas testamentas sako, kad tas Jezus visai nežinomas; net policija jo nepažinojo. Turėjo papirkti vieną iš jo mokinių (Judošų) ir tik tada galejo Jezų suareštuoti, teisti ir nukryžiuoti.

Būk kada Jezus miręs ant kryžiaus, tai įvykęs visiškai

saulės užtemimas ir visi nevyčiai atsikėlė iš kapų ir vaikščiojo Jeruzolimo gatvėmis.

Jeigu mes čia neapsistome, o eisime toliaus tyrinėti senovės religijų istoriją ir mitologiją, tai surasime, kad tų dievų sūnų be žemiškų tėvų, gimimai buvo dažnūs ir Jezus Kristus buvo vienas iš paveltųjų užgimti. Mes surasime, kad senovės Egipte daug šimtmečių pirm krikščionybės gimė dievas Horus, iš nekaltai pradėtos mergelės Isis. Egiptėnų piešinys, kur Isis laiko ant kelių tik užgimusį Horus, tai pilnai toks kaip krikščionių, kur Marija laiko ant kelių Jezusėlį. Kitas Egiptėnų dievas Attis gimęs iš nekaltai pradėtos Nana's.

Kinų Fo-Hi būk gimęs iš nekaltai pradėtos mergelės, kuri bevalgydama nuo medžio vaisių jį pradėjo. Indijoj dievas Krishna gimęs nekaltai pradėtas apie tūkstantį metų pirm Jezaus ir abiejų biografijos artimai panašios. Dievas Dionysis buvo vadinamas pirma gimęs dievas ir ant jo dievnamų buvo dedamos šitos rai-

dės: I. H. S. Vėliaus krikščionys šitas raidės pradėjo deti ant kryžių ir būk jų reikšmė esanti: "Jezus Hominum Salvator."

Jeigu kas panorėtų surasti krikščioniškos religijos pradžią, tai originalės pradžios nėra, nes krikščionybė jos neturėjo. Krikščionybė pasisavino pagoniškų religijų dogmas ir apeigas, pavadino jas savotiškais vardais ir jomis dar šiandien naudojami. Pavyzdžiui Kalėdos, tai pilniausiai pagonų saulės garbintojų šventė. Dėl šito net krikščioniškose šalyse Kalėdos buvo uždrausta apvalkščioti ir švesti. Septynioliktam šimtetyje, kada Angliją valdė krikščioniškas fanatikas O. Cromwell, tai jis parlamentui įstatymu uždraudė Anglijoj švesti Kalėdas kaip nekrikščionišką šventę. Tik Cromwell mirus tas įstatymas buvo atšauktas. Apie tą patį laiką ir Amerikoje, Massachusetts valstijoje, krikščionys puritonai turėjo įstatymą draudžiantį švesti Kalėdas. Tas įstatymas veikė per 20 metų ir buvo panaikintas tik 1679 metais.

Kad krikščionybė yra "pavogta" nuo pagonų religijos, tai tą pilnai pripažino

pradžioj antro šimtmečio gyvenęs žymus krikščionybės tuzas Justinas Martyris. Jis tam ir pateikė "tinkamą" paaiškinimą.

Būk velnias sužinojęs, kad Jezus ateis ant žemės ir įsteigs religiją, tai velnias pasiskubino (kitaip sakant, užbėgo dievo sūniui už (Tąsa ant 6-to pusl.)

Linksmų Kalėdų ir Geresnių Naujų Metų

AL VAITIS

LIETUVIŲ AUDITORIJOS DIREKTORIAI

Sveikina Savo Kostumerius, Rėmėjus ir Draugus, kurių parengimai įvyksta Auditorijos Patalpose. Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

3133 S. Halsted St., Chicago, Ill.

PROGA ZIEMOS SVENČIŲ

Sveikiname Savo Draugus, Kostumerius ir Pažystamus

Busy Bee Tavern

MR. & MRS. BRUNEVICIA IR J. SVELNIS, Savininkai

135th St. & Archer Ave., Lemont, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Dėl

Mary Chalkids, Broliui, Giminėms, Draugams ir Pažystamiems, o ypatingai

Sveikinui ir Ačiūju

Petrui Deseikiui ir Moterei, Charliui Morkūnui ir Moterei, Neltai Botyrius ir Vyru

az jūsų gerą širdį ir neatsakymą: žinote, ko jūs prašau žinomose aplinkybėse, ir aš jums neatsisakysiu, reikaliui būnant.

POVILAS ALIUKAS

CHARLES ŽELVIS

GENERALIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

Sveikina Savo

KOSTUMERIUS IR DRAUGUS

su Žiemos Šventėmis ir Pergalingais

Naujais Metais

5744 So. Union Avenue

Phone Normal 0660

Sveikinam Visus Kostumerius ir Draugus su Linksmomis

Kalėdomis ir Pergalingais Naujais Metais

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Povilas Balčiūnas ir Marijona Valatkienė, Savininkai

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Visiems Lietuviams

ALEX G. KUMSKIS

NUO LIETUVIŲ DEMOKRATŲ LYGOS COOK COUNTY

SVEIKINAM VISUS LIETUVIUS SU KALĖDOMIS IR NAUJAIŠ METAIS

SUKIS-DOODY-ANTONISEN, Inc.

REAL ESTATE—INSURANCE

3252 South Halsted St., Chicago, Ill.

CALmet 2520

YARDs 7070

Sveikinam Visus Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdų šventėmis ir Naujais Metais

Kusper Bros.

3649 So. Racine Ave., Chicago

Reikalaukite geros arielkos, Bourbon, artimiausiamė tavernė. Bartenderis jums patarnaus.

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų Linkni Visiems Geros Valios Žmonėms

Dr. C. Z. Vežel'is

4645 So. Ashland Ave.

Phone YARds 2246

Phone: Lafayette 5800

4180 Archer Avenue

URBA Gėlininkas

Gėlės Mylinėms, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams Paruošimams

Siuočiamė Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS—Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St. Chicago Yards 7308

NUĖJUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPYČIOS JĖSŲ PATOGUMŲ:

6812 S. Western Ave., Chicago Telefonas GRovehill 0142

1410 So. 50th Avenue, Cicero

Telefonas CICero 2109

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansikam stoviai prielnamas.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIAI

Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse

Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį

AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS

Phones: Canal 2515 Comm. 5765 Pullman 1279 2314 West 23rd Place 19756 So. Michigan Ave.

J. LIULEVICIUS

4548 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET TELEFONAS YARDS 1419

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS

2319 LITUANICA AVE. TELEFONAI: YARDS 1158 ir 1159

ANTANAS M. PHILIPS

3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

Ziemos švenčių Proga ir su Pergalingais Naujais Metais sveikiname chicagičius, brooklyniečius ir kitur gyvenančius Draugus ir Gimines

JUOZAS ir MARJONA ŠARKIŪNAI

638 West 103rd St., Chicago

Dėl karo sąlygų asmeninių sveikinimų šiemet nesūsiame.

ALAUŠ DISTRIBUTORIUS

ALBINAS PETRONIS, Chicago Lietuvos Būvimo Organizacijos Pirmininkas

Sveikina su Kalėdomis ir Naujais Metais Savo Kostumerius, Rockfordo ir Chicago Draugus, bei Visus Lietuvius.

106 West 115th Street

CHICAGO, ILL. Tel. PULLMAN 9200-9201

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiem Kostumeriam, Pažystamiem ir Draugam Chicagoj, Grand Rapids, Rockforde ir kitur

BALTIC STREAMLINE BAR

3107 S. Halsted St., Chicago, Ill.

T. ALEKSYNAS, Savininkas

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

Linkime Savo Kostumeriams, Draugams ir Visiems Lietuviams

Table with 4 columns: Name, Address, Title, and Contact Info. Includes Thomas Aleksynes, Joseph Laurin, Anthony Kasper, Charles Ukeltis.

Table with 2 columns: Name and Address. Includes Joseph Azukas, 3301 S. Lithuania Av.

Table with 4 columns: Name, Address, Title, and Contact Info. Includes Bruno Gaidimovics, Bruno Kazlauskas, Stanley Turanski, Paulina Tverjonas.

James Janulevičia, 3415 S. Halsted St., Director

- List of names and addresses: John Andriusinas, Anna Kowalis, Bill Kupusta, Vera Liekis, Michael Martinkus, Steve Medalinski, John Pocius, Joe and Anna Povilaitis, Ignatz Rogazinskis, Rumbulis and Shajauske, Anna Sanders, Walter Shumock, Charles Stone, John Stulgas, Christine Yarkis, Anton Zellon.

Bridgeport Tavern Owners Association—Local No. 7

affiliated with RETAIL LIQUOR DEALERS PROTECTIVE ASSOCIATION

TIKINTI IR KITOKI FANATIKAI

Ar Grigaitis Skiriasi Bet Kuom Nuo "House of David"?

Gal jau dešimts metų kaip Benton Harbor, Mich., mirė įkūrėjas fanatiškos krikščionių sektos "House of David." Laikraščiai tada labai plačiai rašė kaip jo pasekėjai "užmarinavojo" sektos įkūrėjo lavoną ir laikysią jo našlės namuose iki "prisikėlimo dienos."

Tikrai nežinau ar tas lavonas tebelaukia "prisikėlimo" ar gal jau "prisikėlė." Bet iš religinių fanatikų nėra ko stebėtis. Romos popas pavaldiniai dar durnesni "triksy" išdaro. Bet lietuvių tarpe turime buvusį laisvamamį (iki nepasibūciavo su kun. Prunskiu), kuris nei kuom nesiskiria nuo "House of David." Turiu mintyje mūsų kaimyną, labai mokintą "daktarą" Pijušą Grigaitį.

Kaip ir "House of David" sekėjai, Grigaitis metai kaip užmarinavojo nabašnikės Rusijos lavoną savo kambaryse ir vis tebelaukia "prisikėlimo." Kas nors iš "Naujienu" skaitytojų turėtų pasakyti ponui redaktoriui, kad Matuška Rusija mirė 1917 metais—amžina jai atlie!

Tą faktą žino visos pasaulis, tik ne Grigaitis. Jis vis dar tebelaukia Rusijos prisikėlimo ir tebevalpaloja apie kokius tai Lietuvos prisidėjimus "prie Rusijos," arba Rusijos "užgrobumus" Lietuvos.

Jei daleistume, kad netikintis fanatikas žino ką jis kalba, tai turėtume taip jau daleisti, kad užmarinavotasis "House of David" įkūrėjas tučiuojauš "prisikels" ir užgrobs katalikų bažnyčią. Nonsensas, bet "mokintas" "Naujienu" redaktorius matyti, tam tiki.

Bet pradėjus kalbėti apie grigaitiškus nonsensusus, galima padaryti ir daugiau palyginimų. Grigaičiui baisiai nepatiko britų premiero Churchillio kalba anądien, kada jis pripažino, jog po karo lenkam prošešanam bus apkarpyti sparneliai. Vilniaus srities pilsnadišnikai daugias nebetorios. Dar daugias, Churchillis savo kalboje pareiškė, kad vokiečių rubežiai Prūsijoje bus pastumti į vakarus už Karaliaučiaus. Jei taip, tai net ir per cimetinę "Naujienu" redaktoriaus makauję prasišvėrė pirštu į sąj duriantis faktas, jog ta rytų Prūsijos dalis bus priskirta Lietuvai.

Rodosi, ko čia reikėtų sielotis? Juk originaliai tas kraštas ir priklausė Lietuvai. Bet Grigaitis tebeturi nabašnikės Rusijos lavoną savo kambaryje ir nustebešina, kad jam pasivaicino šmėkla. Išsigandusios daktos balsu "mokintas" redaktorius sūcypė:

"Taip, Karaliaučiu, Tilžė ir Klaipėdą atiduos Lietuvai, o Lietuvą pasigrobs Rusija!" Vojazusmarija! Nebelauks nei prisikėlimo, išmarinavotas lavonas ims ir prarys Lietuvą!

Ar Tarybų Lietuva Yra Dalis Rusijos?

Į šį klausimą leiskite atsakyti pirmiausia kitu klausimu, kuris, tikiuosi, ir "Naujienu" skaitytoju tūrėtų būti aiškus: Ar Illinois valstija yra dalis Texaso valstijos? Jei taip, tai mes, Illinois valstijos piliečiai, neturime jokių teisiu, nes Texas valstija "užgrobe" mus be biskio lygiai šimtas metų atgal.

Texas valstija veik 5 sykius didesnė už Illinois. O ar tos valstijos piliečiai giriasi, kad Illinois jiems priklaus? Pagaliaus, kada prie Jungtinių Valstijų prisidėjo New Mexico ir Arizona, kaip jūs pavadinumete toją žmogų, kuris tvirtintų, kad tos valstijos prisidėjo, ar buvo "pagrobtos" Utah valstijos ir dėlto visi tų dviejų valstijų piliečiai turės persikriktyti mormonais! Sakytumet—durnas kaip bato aulais, ar ne?

Tai ar "Naujienu" redaktorius jau būtų galutinai persikryęs su proteliu? Ne būtina. Pats jis gal taip ir nemano kaip rašo. Bet jis labai nori, kad jo gazietos skaitytojai taip manytų. Dėlto jis laikas nuo laiko parodo jiems savo kambaryuose užmarinavotą Matuškos Rusijos lavoną ir baugina kaip lietuviška davatka vaikus žiburiniu: "Veizėkite, Rusija jau pasiglemė Lietuvą. O dabar paims ir Karaliaučiu, ir Tilžė, ir Klaipėdą. Vaje, vaje! Duokite, durneliai, daugiau pinigų, o aš nupirkisiu druskos ir užsūdysiu nabašnikės Rusijos lavoną, kad jis niekad neprisikeltų—nei sūdnoį dienoj!"

Reikia Mokinti Nuo ABC. Gailla, kad suaugusį žmogų, ir dar "daktarą", o reikia išnaujo pradėti mokinti

Jėzus ir Kalėdos

(Pradžia 5-tam pusl.)

akių) ir pats įtaisė religija. Būk Jėzus nugalėjo velnią, atėmė iš jo religiją, pavadinė krikščionybę ir padarė, kad tik jos vienos šipkartės geros į dangų.

Apie tą Jėzaus velnio nugalėjimą yra kas tokio neaiškaus. Kada skaitai krikščioniškus šventus raštus ir klausai kunigų pamokslus, tai sužinai, kad da ir šiandien tarpe krikščionių tas "nugalėtas velnias" daro 100% geresnį biznį už dievą...

Kalėdos—Bėdos.

Lietuvoje sakydavo: Kalėdos, tai ūkininkams bėdos. Mat, Lietuvoje su Kalėdoms baigdavosi tarno, tarnaitės ir piemenuko tarnavimo laimuo ABC. Ponas "daktare, Rusijos nebėra, tad ji nei negali Lietuvos praryti! Toji vieta ant žemlapio, kurią tamsta pažinojai (kur degtinė būdavo laikoma monopolioose), dabar vadinasi Sąjunga Socialistinių Sovietinių Respublikų.

Tų Respublikų yra net šešiolika. Jos susidėjusios federatyvė sąjungoj, panašiai kaip Amerikoje 48 valstijos. Kaikuriuos jų yra labai didelės, kaip mūsų Texas, o kitos mažiukės, kaip Amerikoje Maine ar Vermont. Bet kaip Texas valstija negali "okupuoti" ar kitaip kaip skriausti mažytį nykštuką Vermont, taip Rusų Federatyvė Socialistinė Sovietinė Respublika negali okupuoti ar kitaip kaip skriausti Lietuvos Socialistinę Sovietinę Respubliką.

Amerikoje atskiros valstijos turi daug mažias teisiu, palyginus su atskirom Respublikom Sovietų Sąjungoj. Amerikoje atskiros valstijos neturi savo užsienio ir karo ministerijų, o Sovietinės Respublikos ir tas privilegijas turi.

Be to, arti dvim šimtam milijonų gyventojų patinka Sovietinė valdymo forma. Apie nabašnikę Rusiją jie jau senai pamiršo. Bile vienas Sovietinių Respublikų šėių metų vaikutis netrivotų juokais išgirdęs Grigaičio pasaką, kad viena Sovietinė Respublika gali "okupuoti" ar "užgrobti" kitą Sovietinę Respubliką. Faktiniai tas tiek galima, kaip bibliškam verblūdui perlusti per adatos skylutę.

Jei p. Grigaitis tokioms nesąmonėms dar tiki kaip anai "House of David" pasekėjai į prisikėlimą, tai štai dar geresnė "zabova" davat-kėlei:

Juk pats pripažysti, kad kultūroje rusai, kacapai, burliokai ir kalmukai prieš lietuvius negali "pasistatyti." Tad ar neįsimtingiausiu būtu, jei pradėtum per "Naujienas" skelbti, kad lietuviui tučiuojauš "pavergs" rusus! Nors ir tai būtų labai durna teorija, bet bent galėtume "pasididžuoti."

Už šią lekciją ir patarimus nesitikiu nei ačiu iš "vyriausio" redaktoriaus, bet esu tikras, kad nevienam "Naujienu" skaitytojui prilips. Laukuviksi.

kas, ūkininkas turėjo atmo-kėti algas ir vežti kur priklausio ir rūpintis gauti kitiems metams tarnus.

Amerikoje ūkininkai su savo tarnais laike Kalėdų tu nesmagumų neturi. Bet Amerikoje labai madoje pirkti Kalėdų dovanas ir dėl to žmonės duoda nemažą galvosukų. Biznierių yra labai išgarsinę, išpopuliarizavę Kalėdų šventę ir reikalą duoti dovanas. Todėl bemaž ko visi pirkdami savo giminiems ir draugams tikisi keliariopai brangesnės dovanos. Šituo būdu Amerikos darbininkai išleidžia daug milijonų sunkiai uždirbtų pinigų bereikalo ir naudos. O iš tų Kalėdų dovanų dažniausiai, kaip džiukai sako, "Nei džiuvui ilulka, nei velniui kačerga."

Gavusiam tas dovanas permažos, perdidelės arba nereikalingos. Paimkim pavyzdžiū mane. Man žiemą yra reikalingas vienas šalikutis. Aš jų turėjau 12 ir da šiemet gavau du! Dėl to Amerikoje Kalėdos tokios populiariės, kad su jų pagalba fabrikantai, krautuvininkai, na, ir kunigija taip pasekmingai gali darbininkams kišeniūs apkrausti.

Jeigu kas tau tvirtins, kad gruodžio 25 d. Kalėdos yra Jėzaus gimimo diena, tai paklausk jo dėl ko Bethlehem, kur, sakoma, Jėzus gimęs, o jo gimimą-Kalėdas dar ir šiandien apvaikščioja sausio 6 diena.

DETROIT, Mich.—Mrs. C. Ingrassia reikalavo ir gavo perskytas dėlto, kad jos vyras atisakė dirbti iki Rooseveltas bus prezidentu.

Jis betgi neatsisakęs gemblinti.

ROSELANDIEČIAI

Sveikina Dienraštį "Vilni" su Kalėdomis ir Naujais Metais

- List of names: J. MISEVICIA, J. NEDVARAS, P. YUKTONIS, V. YU DEN, A. ANDRIJAUSKAS, K. DANYLA, G. BLATZ, A. STALNIONIS, S. BARANAUSKAS, A. KAVALIAUSKAS, ST. VANAGAS, P. PETRONIS, ANTANAS NUTAUTAS, J. SIUBEIKIS, J. PAZARSKAS, SOFIJA BALAKAUSKAS, A. MURALIS, A. LAPINSKAS, I. STASKONAS, I. PINIKAS, A. MAZILIAUSKAS, J. MATELIS, J. P. PUODZIONAS, MR. RAZMAS, J. MIKUTIS, P. KAIRIS, E. CHIPAS, I. URMONAS, L. BRIEDIS, N. RADIS

PEOPLES FURNITURE KOMPANIJOS

Valdyba, Direktorai ir visa Darbininkų Organizacija sveikinam visus Lietuvius su

KALĖDŲ ŠVENTEM Visiems savo Kostumeriams, Prieteliams ir Rėmėjams linkime geriausios laimės per ilgiausius metus

PEOPLES FURNITURE MANUFACTURING COMPANY

4179-S3 Archer Ave., Chicago, Ill. Telefonas: Lafayette 3171

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

- List of benefits: Tvirtiausis Lietuvių Paalpos ir Apraudros Organizacija, Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000, Paalpos į sąveikį \$6, \$9, \$12 ir \$15, Visiems įėjimas veltui, Mėnesinė mokeskis pigiausia, Prilima naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimą įrašyk. Išpildyk šiemtais telpačią blankutę ir pasiūsk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informaciją, kaip patalpį LDS naris. Mano vardas, Antraštas

NAUJU METU PASITIKIMO Banketa RENGIA LDS IR LLD APSKRIEŲ KOMITETAI SU CICERO ORGANIZACIJOMIS Sekmadienio Vakara GRUODŽIO (DEC.) 31 D. LIUOSYBES SVETAINEJ 1401 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Ivaivus Geras Programas Orkestra Šokiam Izanga: isanksto \$1.30 su takais Isigykite tiketus isanksto Pradžia 8 val. vakaro

DRAGAS FRANAS RAUDONAITIS

Pluoštelis Prisiminimų Apie Mirusį Draugą

Sekančių metų sausio mėnesį sueis keturi metai, kaip mirė Frank Raudonaitis. Apie velionį jau senai reikėjo daugiau parašyti. Pietinio Illinois lietuviai labai gerai jį atsimena, nes čia jis per ilgus metus daug darbovosi ir turėjo daug gerų draugų.

Visai netoli nuo Herrin, Illinois, yra maža penkių akrų farmukė, kur gyvena du Frankio broliai—Mykolas ir Juozas. Ten su jais gyvena ir Franas.

Franas išvyko iš Lietuvos 1905 metais. Apie penkis metus išgyveno Skotijoje, kur tuomet jau buvo nemažas lietuvių skaičius. Jis ten dirbo anglies kasyklose. Atvykęs Amerikon, pirmiausia apsisistėjo Seranton, Pennsylvania, o į Williamson kauną, Illinois, atvyko 1911 metais. Apsigyveno Herrine, kur tuomet buvo nemažas lietuvių skaičius.

Franas Raudonaitis pradėjo skaityti "Laisvę" nuo pat jos užgimimo. Jis "Laisvę" labai uoliai platinė. Greit pamylo ir "Kova", kuri buvo oficialiu organu Lietuvių Socialistų Sąjungos. "Vilnį" skaitė nuo pat jos atsiradimo.

Bet Franas Raudonaitis ne tik dalyvavo socialistiniame judėjime. Jis ne tik platinė pirmiejiškus laikraščius ir organizavo žmones. Jam labai rūpėjo ir meniški dalykai, dailė. Herrine ir kituose tos apielinkės miesteliuose, kur tuomet buvo daug lietuvių, jis organizavo teatralius spektaklius. Apie sceną, apie spektaklius jis turėjo geros nuovokos ir pats buvo gabus lošejas. Herrine buvo įkurta lietuvių jaunuolių mokykla Ateities Žiedas. Nemažas jaunuolių skaičius ten išmoko lietuviškai.

Franas Raudonaitis buvo tos mokyklos mokytojum. Vaikūčiai jį labai mylėdavo. 1918 metais Mykolas Raudonaitis įsigijo šale Herrino farmukę. Čia apsigyveno ir Franas. Ūkininkavo kartu su broliu. Franas čia išmoko bitininkauti. Ir šiais laikais bitininkavimas šioj mažoj farmoj labai gerai patatytas. Apie šią farmukę reikia pasakyti, kad ji labai gerai sutvarkyta. Ji duoda daržovių anksčiau negu kuri kita firma šioj apielinkėj. Drėgnumas žemel užtikrintas, nors ir lietaus nebūtų. Bičių avilių yra 50, o gal ir daugiau.

Is LLD 145 Kuopos Susirinkimo

Los Angeles, Calif.—Lietuvių Literatūros Draugijos 145 kuopos susirinkimas atsisbuvo gruodžio 3 diena. Susirinkimas buvo didelis ir daug gerų raportų išduota.

Spaudos komisija, per d. Levaniene pranešė, kad ji jau atnaujinio 21 "Vilnies" prenumeratą ir 1 naują gavė, taipgi keturis naujus skaitytojus gavo "Laisve". Puiki vajininkė drg. Levaniene! Jai visur sekasi ir šiame vajuje ji padėjo mūsų kuopą ant žemlapio.

Bendro Komiteto atstovai raportavo, kad per jų pasidarbavimą jau išparduota apie \$150,000 karo bondus ketvirtos ir penktos laidos.

Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas jau pasistėjo į centrá, Brooklynan, \$926, kaipgi pagalba Lietuvos žmonėms, nukentėjusiems nuo hitlerininkų. Drg. A. Talandzevičius atsisaukė, kad remtume Lietuvos vaikūčius. Pasizadėjo apgrenti po berniuká ar mergaitę sekami draugai: May (Maslavickienė) keturisi, J. Pupienė—2, ALDDL 145 kuopa paskyrė \$20 apgrentimui 2 vaikūčių, po vieną apgrenti pasizadėjo: Virbickas, Čiuberkiš, Levisauskienė, Priplips, Bernotienė, Radienė.

Persikisyrė jis su savo broliais ir draugais sausio mėnesį 1941 metais, bet atmintis apie jį neišnyko.

Apie Franą prisimena visi, kurie tik jį pažinojo.

Jo draugiškumas, visuomeniškumas ir darbštumas puikiu pavyzdžiu spindi visame Pietiniam Illinois'e, tarp lietuvių mainierų, jų šeimų ir jaunimo.

L. Prūseika.

Lietuvių Literatūros Draugijos 19 Kp.

Sirdingai sveikina visus "Vilnies" skaitytojus su Kalėdų Šventėm ir Naujais Metais. Rašykite, kas dar nepriguli, į Lietuvių Literatūros Draugiją. LLD 19 KP. VALDYBA.

Ann's Tavern (Buvusi Chalmers) 3600 S. Union Ave. Atsilankiusius mieloniai priimam ir pavaišinam. JUOZAS ir ANN POVILAITIS, Sav.

JOHN & MARTHA DARASKAI Naujoje Vietoje 1634 W. 69th St. SMAGI IR GRAZI UZEIGA (Prie S. Ashland Ave.) Tel. Hemlock 5945

Moderniškai Įrengta Nauja Užeiga ANN'S TAVERN TAVERN PALE ALUS VYNAS ir LIKERIAI WM. ir ANN SANDERS, Sav. 3358 S. Halsted St.

Ant Liet. Darb. Sus. 35 kuopos susirinkimo apgrenti po vieną pasizadėjo sekanti: Levaniene, Sereikiene, Pukienė, Petrulienė, Repečka ir A. Talandzevičius. Taigi, pradžia yra puiki. Ant toliau manome gauti daugiau gerų žmonių, kurie pagalbės Lietuvėj vaikūčiams.

Sekandios ypotos paėmė blankas parinkti aukų: P. Pupis, M. Pukis, A. Levaniene, M. Levisauskienė, A. Bernotienė, K. Repečkienė, M. May, W. Virbickas, J. Druskis ir A. Čiuberkiš. Patitikime, kad lietuviai nuosirdžiai pauokus per šiuos draugus ir drauges, kad parmeti savo brolius ir seseris Lietuvėj.

Ypatingai daug pasidarbavo Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas, Moterys sukėlė daug pinigų per savo darbštumą parengimais ir aukomis. Jos pelnė aukavogeriems tikslams, kaip tai Raudonajam Kryžiui, spaudai ir tt., Lietuvos pagalbai ir tt. Jeigu visos Los Angeles draugijos taip dirbtų, kaip moterų klubas, tai mes daug daugiau būtume nu-dirbė.

Ant galo rinkta kuopos valdyba. Išrinkta organizatorium J. Druskis, protokolą rašt. W. Virbickas, finansų raštininkė M. Bušienė, izdininkė M. Pukienė. Visi geri ir patyrę nariai ir tikime, kad organizacijos reikalai bus tvarkomi gerai, kaip ir iki šiol buvo gerai vedami.

Pabaigoj, kaip kurie patarkavo kuopos korespondentą R-ką, kam jis parašė iš pereinio kuopos susirinkimo taip, kaip susirinkime buvo labai geras, pavyzdinngas ir ant toliau, broliai ir sesės, dirbkime visi išvien, o geras pasekmes turėsime. R-ka.

PERKA VISKÁ BE ATODAIROS State st. krautuvių savininkai sako, kad žmonės perka be atodairos kas po jų ranka pakliuva, ką gali gauti. Pinigų turi pusčiniai, o pasirinkimui dailtų ne tiek daug. Kalėdinių dovanų pirkimo įkartyje vėrsininkai daro gerą biznį ir pelnisi.

PAULINA Russian-Turkish Baths SOUTH SIDES NAUJAUSIA PIRTIS DUODAM ELEKTROS TRYTMUSIA, ULTRA VIOLET SUNSHINE IR INFRA-RED LIGHT RADIATIONS, NETYKARŲ KRAUJO Cirkulavimá, RUMATISKÁ SKAUSIMÁ, LUMBAGÓ, SALTÍ, PARALYZIŲ—SALINA NAUDOJIMAS ELEKTROS IR HYDRO-THERAPEUTIC TRYTMENTAI 1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

RAKSON'S TAVERN 3212 SO. HALSTED STREET Victory 7692 Nauja, Smagi UZEIGA BRIDGEPORTIČIAMIS Kamosos Elios, Vynai, Degtinėš Ir Likeriai. Atsilankę pastenkinkit mūsų patarnavimu. Ign. Bagalinskas, sav.

SAUGUMO TARYBOS PATARIMAS Chicagoos Saugumo Taryba išleido paaiškinimą, kaip geriausia atsinešti į savo kaimynus laike švenčių: nukasiti sniegą nuo šalvatvių ir rūpintis, kad ant jų nebūtų ledo. "Išreikšimui nuosirdumo link kaimynų ir pferitimui švenčių dvasinės motaikos, tai priziūrėjimas, jog nebūtų sniego ir ledo ant šalvatvių," sako savo laisše saugumo taryba.

IS 346 EGZAMINUOTŲ 88 YRA PROTINIAI SERGANTI Cook apskričio ligoninė išegzaminavo 346 asmenis, kurie buvo pristatyti iširti protg. 25 nuosimčiai iš to skaičius—88 buvo protiniai nesveiki.

Aptiekininkas Frank Shimkus Sveikina su Kalėdom ir Naujais Metais Savo Kostumerios, Kaimynus ir Draugus. 3301 S. Halsted St. Phone Virginia 9080-9081 CHICAGO ILL.

Sveikina Savo Draugus ir Pažystamus Ziemos Švenčių Proga ir su Pergalingais Naujais Metais J. SKUTAS 3106 S. Halsted St.

Jei norite atrodyti kuogeriausia, paduokite savo drapimas išvalyti, suprosyti ir sutaisyti! S. & R. Cleaners SAM SAPIENZA IR RALPH MEROLLA, Sav. 3320 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Juoos ir Prudencija RACHUNAI Naujoj Vietoj 2656 W. 69th Street GOLD COAST INN Tel. REPublic 8879

Medicinos Doktorai Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAfayette 3210 Res. Tel. Republic 0954 Jeigu Neatsilegia — Snaik KEDzie 2888 VALANDOS: Kasdiená nuo 1 iki 3 Val. Popiet ir nuo 6 iki 9 Val. Vakaras. Trečdienio Vakaras ir Sekmadienis pagal Sutarima. Telefonas: YARDS 3146 Dr. V. A. Simkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIS PRITAUKO 744 W. 35th Street Valandos 11-12; 2 iki 4; vakaras 6-7 Pirmadieniais tik 2 iki 4. Sventadieniais 11-12

Ofiso Telefonas: YARDS 4787 Namų—PHOSpect 1930 Dr. Strikofis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakare Sekmadieniais pagal sutarį Ofiso Telefonas: VIRginia 0036 Namų—BEVerly 8244 Dr. T. Dundulis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8:30 p. m. Trečdieniais pagal sutarį Phone: YARDS 5921 Residencijos—KENWOOD 6137

Dr. Bertash 756 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted Sts.) VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6-8:30 vakaro. Trečdieniais ir Sekmadieniais nuo 1 iki 3:30 popiet. Rez. 4826 S. Kimbark Phone: GROvehill 3111

Dr. A. K. Butko LIETUVIS KOJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro Telefonas: YARDS 2246 Dr. C. Z. Vezelis DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 4th Street) VALANDOS: nuo 1 iki 4 ir 6-8:30 vakar. Trečiad. susitarus

Dr. Marjan S. Swiont GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4204 Archer Ave. VALANDOS Nuo 1 iki 4 po pietus Nuo 7 iki 9 vakaro Residencijos PORTSMOUTH 6616 Ofiso LAfayette 6665

Dr. J. S. O'Connell DENTISTAS 135 S. State St., DEN. 2669 6239 S. Halsted St., WEA. 7048 4635 N. Broadway, LDN. 7179 4111 W. Madison St., KED. 4682 3214 S. Cottage Grove Ave., FAL. 8462 Ant išmokėsiu, jeigu norima.

Dr. G. SERNER LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS 15 metų patyrimas Tel. Yards 1839 Pritalko Akinius Kreivas Akis Ištalo Ofisas ir Akinų Dirbtuvė 8401 SO. HALSTED ST. Europos 340. St. Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8 Nedėlioj pagal sutarį.

Dr. KARL NURKAT (NURKAITIS) Pritalko atstokimogai akinimus u2 prineinama kaina ir ant lengvų išmokėjimų. CALumet 4591 3241 S. Halsted Street RAKANDŲ KRAUTUVE

EXTRA! EXTRA! Parnamintys Vardas ir Adresas MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydukas 2529 S. Halsted Street Phone Yards 6054

KAIP ATsirADO 'SANTA CLAUS?'

Rašo LAUKUVISKAS
Amerikoniškasis Kalėdų Diedukas, mūsų vaikų taip mylimas, o tėvam nemaža rūpesčių suteikiąs, nes pušėtinai aptuština kišenių prieš kiekvienas kalėdas—yra tik pasaka. Ir jeigu pridėsite neišduoti slapybės savo vaikams, tai papasakiosiu kaip jis atsirado.

Senai, labai senai tai buvo, gal kokis tūkstantis metų atgal. Vienu sykū miopėjus paskelbė šventaisiais čielą būrį kada tai gyvais buvusių griešnikų, o jų tarpe ir tūlį Nikolas. Niekas iš gyvųjų neatsiminė kas buvo tas Nikolas ir ką jis nuveikė būdamas gyvu. Popiežius teikėsi paaiškinti, jog tai buvęs Myros vyskūpas ir gyvenęs Romos imperatoriaus Diokleciano laikais.

Kad Dioklecianas persekiojo ir žudė pirmuosius krikščionis, tai yra istorinis faktas. Bet tū dienų istorikai nei vienas nemini, kad Myroje būtų vyskupaves kokis ten Nikolas ir kad jis būtų buvęs persekiotas ar nukankintas.

Bet popiežiai ir dabar mažai tesiskaito su istoriniais faktais, o tūkstantis metų atgal, kada jie valdė beveik visą tais laikais žinomą pasaulį—dar mažiau tesiskaitė. Dėlto nestebėtina, kad popiežius paskelbė nebūtą vyskupą šventuoju ir įsakė jo vardą melstis, jo garbei statyti bažnyčias ir siųsti Romon kuodaugiausia "pe-tragrašių."

Patį puošniausia katedra šventojo Nikolas garbei ta-pa-pabudavota Konstantinopolyje 1087 metais, kur ir šiandien tebestovi. Apie šimtas metų prieš tai italai pasibudavo tarp jau puošniajį Sv. Nikolas bažnyčią Bari mieste. Neprabėgo pora šimtmečių, kaip vien Anglijoje jau stovėjo 400 Sv. Nikolas bažnyčių. Bet italai—"smart vyrai." Jie ėmė ir "surado" Nikolas relikvijas, atseit, jo kaulus apie 800 metų po jo mirties! (Jei tokis žmogus išviso kada gyvenyo.)

Relikvijos ir dabar tebelai-komos Sv. Nikolas bažnyčioje, Bari, Italijoje.
Well, jeigu Nikolas paties popiežiaus pripažintis šventuoju, tai jis turėjo ir kuom nors atsižymėti, ar ne? O tas labai lengva padaryti, kuomet žmonės absoliučiai nieko nežinojo apie tokio šventojo gyvenimą.

Jo biografijoje, arba, kaip žemaičiai sako, "Zyvatė šventojo," prirašyta visokių stebuklų. Porą jų paminėsiu dėlto, kad tas turi ryšį su mums jau pažįstamu "Santa Claus."
Kartą smuklininkas paskerdęs pas jį apsinakvojusius tris turtingus jaunuolius. Jų mėšų sukupojes ir druska apibarstęs sudėjęs statinėje. Smuklininkas buvęs geras biznieriūs. Mėšą jau ant rytojaus būtų par-

davęs sustojusiems pakeleiviams. Bet kur buvęs, kur nebuvęs smuklėn užėjęs šventasis Nikolas. Žiūri, didžiausias kubilas kaktik sudėtytos mėšos. Bet šventasis nebūtų šventuoju, jei būtų nepastebėjęs, jog tai žmogiena. Taigi, sako, Nikolas peržegnojo kubilą, sukabėjo tris hokus-pokus ir—trys jaunikačiai tik strykt iš kubilo sveikutėliai ir čielai!

Senoviškuose katalikiškuose raštuose su aprašymu šio stebuklo ir pavelsklas tū jaunikačių būdavo taipina-mas. Dabar jau nebeilustruoja, nes juk ir tikinčiam būtų bisiukią perdaug paika.

Bet už šitą nuopelną šventasis Nikolas dar nebūtų taip pagarsėjęs per visą pasaulį. Mat, prikėlimas iš numirusių tais laikais buvo tik patys niekas. Reikėjo padaryti dar didesį stebuklą. O kadangi Nikolas jau ir gyvas būdamas kone šventai gyvenyo, tai kodėl ne? O tas antrasis stebuklas ir padarė jį netik nežinijamam šventuoju, bet amžinų vaikų patronu, ypatingai prieš kalėdas—Kalėdų Dieduku, arba amerikoniškai tariant Santa Claus'u.

Nors jis buvęs vyskupū, bet buvęs taip neturtingas, kaip ir paprasčiausias bobinčiaus ubagas. O štai jo geriausias parapijonas papuola į didžiulį nelaimę. Turi jis tris suaugusias dukteris, o jaunikai nei į vieną nenori nei žiūrėti, dėl labai paprastos priežasties—senis neišgali duoti pasogos!

Tuo tarpu, matomai paties kipšo pakusytas, atsiranda kupčius, kuris pasiūlo paimti nuo tėvo rankų visas tris senmerges, bet ne į moterystės stoną, o į linksmybės namus. Baisiai susirūpi-no senis. Juk netik jo dukterų dūselės keps pekloj per amžių amžius, bet dar ir pats gali antausius apsvilti už sukečšinimą nekaltų panelių.

Pasikundęs senis savo draugui vyskupūi Nikolas, o šis, girdi, pareiškęs: "Nebūk dumnas, seni! Jei Dievas davė dukteris, duos ir kraičius."

Ir, tikėsite ar ne, ant rytojaus atsikėlusios mergos žiūri, ogi jų buvusios tuščios kraičių skrynios pilnutėios

(Tąsa ant 14-to pusl.)

VILNIES PERSONALAS

Linki Dienraščio Skaitytojams, Visiems Demokratiniai Nusiteikusiems Lietuoviams:
Kuoskubiausios Pergalės Kare Prieš Fašizmą!
Kuogreiciausia Susilaukti Savo Mylimųjų Gryžtant iš Karo Frontų Societiams!
Pastovios Taikos ir Užtikrinto Gerbavio!

Šiomet Kalėdiniai Varpai Skambės

Džiugesnėje Nuotaikoje

FRAZĖ SUSTINGUSIO BEREIKŠMINGUMO:—RAMYBĖ GEROS VALIOS ŽMONĖMS—VĖL BUS AIDAS TYRUOSE; TAČIAU YRA JĖGOS, KURIOS SAVOM RANKOM KALA ATEITĮ—PERGALĘ ANT FAŠIZMO.

Rašo F. ABEKAS.

Ketvirtos kalėdos, kai Jungt. Valstijos yra karo fronte; ketvirtos kalėdos, kai mūsų tėvų šalis buvo įtraukta į sukūrį kruvinių audrų; ketvirtos kalėdos kai antras pasaulinis karas priėmė aiškų liaudies karo charakterį.

Kalėdos nesiskiria niekuo nuo kitų 365 dienų per metus. Žmonių sentimentalinių-gumas pakyla iš to, kad vieni kitiem ima pirkti dovanas, linksta prisiminti savuosius, o ne iš to, bėk kur ten Betlejuje gimė kūdikėlis, kurį gyvuliai šildė savo kvapu ir prieš jį atėjo nusilenkti karaliai, bėk dangaus skliautuose pasirodė nauja žvaigždė. Tie visi užfiksuoti fantastiški pasakojimai pakilo iš nesuvokimo gamtos veiksmų ir iš noro daryti vaizbą parduodant "dievo" malones.

Ziemos šventę, kurią šiandien vadina kalėdomis, žmonės per tūkstančius metų minėjo pirma krikščionybės metskaitos. Ši šventė nieko bendro neturi su pasakišku Jėzumi. Tas nei nesvarbu ir ne tąja tema mums šiandien tenka kalbėti, naujas dūmas reikia galvoti. Svarbiausia karo laimėjimas; pastovios taikos įvedimas; po karo gerbūvingo gyvenimo išbudavojimas.

Kurie žmonės nori melstis ir jei jie jaučia gauri sustiprinimo religiniuose smilka-luose, gal laisvai tai daryti. Niekas neturi teisės persekioti žmogaus sielos geismų.

Sovietų Sąjunga buvo klatingai kaltinama religijos persekiojime. Niekas kunigam, popam, rabinam nedraudė melstis; žmones ne-

puošta Betlejaus stainelė. Pats popiežius, prie kalėdinų varpų gaudimo, skelbė katalikiškam pasauliui, kad užgimė nekaltai pradėtas kūdikėlis, kad dangus skelbia ramybę ir teisybę. Bet ar pats popiežius dirba, kad piktas būtų pergalėtas ir užgimtu ramybė ir teisybė ant žemės rutulio? Nelaukite to iš Vatikano!

Roma jau senai išlaisvinta. Demokratija gali kilti ir bujoti nuo fašistų apvalytose vietose. Liaudis, kuri taip rodos arti turėtų stovėti prie "šventojo tėvo", neranda to tėviško užtairimo.

Dar niekur popiežius Pacelė nėra atvirai ir griežtai pasmerkęs nacizmą ir fašizmą. Priešingai! Girdai vaikščioja, jog per bažnyčių tinklą, per turimą religinę įtaką norima sudaryti nekaltą judėjimas, kuris istotų prieš visą pažangųjį darbininkų judėjimą ir kad jį neprileistų prie taikos stalo; ypač keliami kerštas prieš Sovietų Sąjungą.

Vatikanas dar nėra taręs draugingo žodžio link Sovietų Sąjungos. Kunigui Orlemanskiui uždarė burną už tai, kad buvo nuvykęs Maskvą ir kalbėjosi su Stalinu.

Katalikai žmonės turi daryti skirtumą tarpe Orlemanskio ir Prunskio, kuris žodžiais užspringsta beniekindamas pažangius lietuvius, o ypač komunistus.

Kalėdiniai susisielojimai tų užkietėjusių pažangos priešų nepamainys. Tū plačią pamato liaudiškoji katalikų dalis vis smarkiau liepsnojanč ryškesnė spalvomis karo frontui, kur vienoj pusėj stovi visas demokratiškas pasaulis, visa dorųj visuomenė, o kitoj pusėj juodoji reakcija, melai, tamsybė kartu su hitleristine gąyba. Visa geresnė katali-

kievianai tikiųjų žmonių ir nepersekios! Nuo načių išlaisvintam Vilniui, kur tarybinės Lietuvos sostinė, Aušros Vartų koplyčia pagerbta, kaip jį buvo pagerbta pirmiau.

Sieloj Susikuopimas, O Ne Fašistinė Akcija.

persekiojo dėl jų sielos atdavimo. Kai kunigai kišo savo pirštus veikimui prieš socialistinę valdžią, kai jie norėjo grąžinti seną cristingą valdžią, tai jie buvo sudrausti.

Niekas šiandien Lietuvoj nepersekioja tikiųjų žmonių ir nepersekios! Nuo načių išlaisvintam Vilniui, kur tarybinės Lietuvos sostinė, Aušros Vartų koplyčia pagerbta, kaip jį buvo pagerbta pirmiau.

Sieloj Susikuopimas, O Ne Fašistinė Akcija.

Kiekvienas katalikas žmogus turi atsikirti tikrą sielos susikuopimą, vietovę dvasiniam pasitenkinimui negalima paversti fašistinės propagandos—fašistinės akcijos kiemu.

Chicagos lietuviai katalikai nekarta matė ir neabejotinai atsimena kunigą Prunskį. Tas vyras kunigo sūtoną nešioja ne žmonių sielų kėlimui prie gero, prie teisingo gyvenimo. Anaptil! Iš jo po sūtono tūkstanciai naciškų kipšų laiko iškisė galvas. Jam nesvarbu nei dievo garbinimas, nesvarbu nei lietuvių liaudis. Jis nori vieno—biauriuos reakcijos. Jo smegenis dega vienu geismu, tai grąžinti tamsybės laikus į Lietuvą, ir jei tam patarnauja melas, šmeižimas ir vedimas už načius propagandos, tais jis dirba rankoves pasiraiojęs.

Tokių užkietėjusių liaudies priešų yra ne tik lietuvių tarpe. Jų visur pasitaiko, ir ne tik pasitaiko, bet jie pasilipa į religijos viršūnes.

Kalėdų dienoj Vatikane, Romoj, bus artistiška iš-

Kur Jie Šiandien?

Su plešriąja hitlerininkų kariuomene, kaip neatskiriamas palydovas, vyko ir jų propagandistai. Pavergtuose kraštuose goebelšinkiniai tuojau užėmė spaustuves, redakcijas ir spaudos platinto mo kioskus. Prie radijo mikrofonų jie pastatė gerai išdresiruotus melagius. Savo kryžiuotišką barbarizmą ir kitų tautų sunaikinimo norą vokiškieji fašistai pridengė melagingomis frazėmis, apgaulingais pažadais ir suktybėmis.

Vokiškas žveriškas toje propagandoje buvo sujungtas su spalvuotu piešiniu, saldžia kalba apie meną, ant dailaus popierio atmušta knyga. Rafinuoti galvažudžiai, savo laiku svajoję užvaldyti ir pajungti visą pasaulį po vokišku karišku batū, dengė savo tikslus, taikydami prie tautos, kurią jie paverė, je jos socialinių, kultūrinių, ekonominių ir geografinių sąlygų.

Per trejis okupacijos metus Lietuvoje vokiški propagandistai dirbo įvairiausiais būdais ir įvairiausiomis priemonėmis. Jie čia leido brošiūres, laikraščius, spausdino mūsų gimtąja kalba knygas; krautuves ir viešąsias pataipas jie nukabinėjęs plakatais; sukūrėnė įvairiausias savivaldas, batalionus ir dalinius, ruošė koncertus ir minėjimus.

Kai negalėjo su laisvę mylinčiu lietuviu susitvarkyti, laikraščiuose paskelbdavo apie įvykdytas mirties bausmes, veždavo į koncentracijos stovyklas, padė Kauno fortuose arba laidėjo baisesiose Panerių duobėse.

Vienū iš pagrindinių vokiški propagandos bėgamosios dienos reikalų buvo kaip galima didesį skatųjį vėgų užverbuoti darbams į Vokietiją. Užtat laikraščiuose jie spausdino melagingus straipsnius apie salų darbininko gyvenimą Vokietijos fabrikuose. Skelbė laiškus neva pačių darbininkų parašytus. Dėlioj fotografijas darželių su gelukėmis, kur tariamai išlisi po darbo dirbantieji.

Kai ir tokios priemonės nepadėjo apgauti lietvių, negalėjo jį priversti palikti sa-

vo žemę, vokiečiai ėmėsi naujų apgaulės metodų. 1943 m. rugsėjo mėn. okupantų laikraščiuose lietuvių kalba buvo įdėti piešiniai su antgalviu: Pasirink! Taip arba taip! Vienas piešinys pavaizdavo tik iš stuvėjo išėjusį vyrą, kuris su nauju kostiumu, su paltu ant rankos ir čemodanėliu skuba į darbą reičan. Kitas piešinys vaizdavo kažkokį galvojantį žmogų, sėdintį mūsų kaime ant tvoros, o iš užpakalio prie jo žengia gilitinė su dalgiu rankoje. Reiškia: nevažiuoti į Vokietiją—nupiaus galva.

Tie, kurie išsigelbėjo nuo išvežimų Vokietijon, kurie paliko savo kraštę, kurie čia sulaukė Raudonosios Armijos, visi gyvi ir dar ilgai gyvenys. Čia, Tarybų Lietuvoje, atstatyti sugriautą kraštą, užgydyti okupacijos žaldas užteks darbo darbininkui ir gydytojui, mokytojui ir valdininkui, menininkui ir valstiečiui. Kitas likimas teko tiems, kurie pateko į vokiškių darbo tarnybos reples.

Vokiečiai savo okupuotuos laikraščiuose niekad neparasė, į kokią pragarą siunčia jie mūsų žmones. Iš tikrųjų jį svertimųjų tautų darbininkus jie kišo pirmiausia į karo pramonę, į aviacijos motorų ir lėktuvų fabriksus, tai yra, į tas įmones, kurias anglai ir amerikiečiai be paliovos bombardavo. Nuo 1941 m. vidurio ligi 1942 m. galo anglai Vokietijon numetė 55,000 tonų bombų. 1943 m. sąjungininkų aviacija paleido iš oro į hitlerininkų žemę 135,000 tonų bombų, kai tuo tarpu vokiečiai numetė Anglijon tik 2,500 tonų. Sąjungininkų puolimai šiais metais dar labiau sustiprėjo. Tūkstantčiai keturmoturių "Skraidančių tvirtovių" griaua tū šurpų barbarų karinį mechanizmą—fašistų karinę pramonę.

Svetimataučiai darbininkai buvo vežami į tas bombardavimo zonas. Patys vokiečiai dezertyravo iš tų vietų, kur švaistėsi gilitinė. O lietuviai, francūzai, jugoslaviai, belgai ir kitų tautų darbininkai turėjo ir turi palikti savo kaulus po griuvėsiais.

Gausiai vokiečiai vežė bomboms mėšų iš pavergtų kraštų. Nes juk visada kiekvieną kitą tauta buvo ir yra hitlerininkams tik traša.

Kur visi tie lietuviai, kurie nuodingos vokiškių propagandos žodžiais, apgaule ir jėga atplėšti nuo mūsų?

Sirdis nerimsta šiandien daugeliui mūsų motinų, kurių sūnis ir dukterys atsidūrė Vokietijoje. Nemaža iš jų gal ir gyvų nėra.

Ir dėl to mūsų visų jausmai su Raudonąja Armija, prėjusia pavergėję žemę. Greitos, galutinės pergalės! Išvadokit ir grąžinkit mūsų brolius ir seseris!

J. Dovydaitis.

Draugas Lietuvos partizanas "Borisas". (L. P. T. Komitetas.)

(Tąsa ant 14-to pusl.)

Darvinas Apie Žmogaus Kilmę

1809 metais Schreowsbury Anglijoje, gimė vaikutis, kuris paskui nevien Anglijai, bet visą svietę gerokai surpurtė. Jis buvo Charles Robert Darwin.

Karolius Darvinas iš jaunumės turėjo pašaukimą prie mokslų. Jis turėjo progą mokintis, nes jo tėvas buvo gydytojas ir pasituris žmogus.

Kada 1831 metais Anglijos valdžios mokslinė ekspedicija leidosi plaukti laivu Beagle apie svieta, Darvinas taipjau prisidėjo. Ekspedicija ėmė 6 metus. Darvinas studijavo žmones ir gyvūnus ir kur tik ką naujo pastebėjo.

Sugrįžęs jis suredagavo knygą vardu *Zoology of the Voyage*. Ji išleista valdžios lėšomis.

Neužilgo Darvinas betgi surpurtė gerą dalį žmonių, ypač į prietarus tikinčius, abeškai į seną įsikibusius.

Jisai buvo smarkiai atakuojamas ir tūly mokslininkų

ky matėfininiai protaujančių. Jis buvo ginamas daugelio pačių žymiausių mokslininkų.

Šiandien ginčas dėl "darvinizmo" jau nurimęs. Evoliucijos mokymas faktinai pripažintas, nes jis nuneigti negalima. Bažnyčia, kuri taip atkakliai prieš "darvinizmą" kovoję, dabar bando kompromisuoti. Gudresni dvasiškiei sako, kad "religija papildo mokslą," kas yra neteisybė.

Kuo labiausia Darvinas supykde "aukštąją draugiją"?

Savo aiškinimu, kad žmogus paeina iš žemesnių gyvūnų. O kadangi beždžionės yra arčiausia žmogaus, tai ir ima ginčytis, "ar žmogų Dievas sutvėrė," ar jis "iš beždžionės išsivystė"?

V a r g š e, rambus gyvūnas, beždžionė veik visai reputacijos nustojo laike to ginčo.

Kaip gi Darvinas aiškino žmogaus kilmę?

Dėstydamas evoliucijos eigą Darvinas sakė:

Svarbiausioji išvada, kurios aš priejau ir kuriai dabar pritaria daugelis pakankamai kompetetingu gamtininkų, yra ta, kad žmogus išsivystė iš mažiau tobulos formos. Pagrindas, kuriuo remiasi ši išvada, niekada nebus pajudintas. Ištikrujų, negalima nuneigiti tokių faktų, kaip panašumas tarp žmogaus ir žemesnių gyvūnų, pasireiškiąs gemalo vystymosi metu, o taip pat ir daugybėje kūno sudarymo bei sudėties daugiau ar mažiau reikšmingų detalių. Negalima ginčyti tokių faktų, kaip rudimentinės kūno dalys, kaip nenormalūs atavizmo reiškiniai, kartais pastebimi žmoguje. Visi šie faktai jau senai buvo žinomi, bet iki paskutinio laiko jie mums nieko nesakė apie žmogaus kilmę. Ir kai dabar į juos žiūrime šviesios mūsų žinių apie visą organinį pasaulį, tai didžioji jų reikšmė krinta mums į akis.

Darvinas aiškino, kad tarp žmogaus ir kitų gyvūnų ir dabar yra didelio panašumo, nors žmogus vaikšto dviem kojom, o kiti gyvūnai keturiomis.

Puošnioms ponioms ir ponams labai netiko šis aiškinimas.

Žmogus paeina, kaip rodo turimi faktai, iš plaukuoto keturkojo gyvulio, turėjusio uodegą, gyvenusio, greičiausiai, medžiuose; šio gyvulio gimtinė buvo, reikia manyti, Senasis Pasaulis. Jeigu dabarties zoologas ištirtų šios būtybės sudarymą, tai jis priskirtų ją keturrankių grupei, ir tai jis padarytų su tokiu pat įsitikinimu, su koku jis priskirtų tai pačiai grupei dar senesį bendrą Senojo ir Naujojo Pasaulio beždžionių protėvį. Keturrankiai ir visi žinduoliai paeina tikriausiai iš kokio nors pirminio sterblinio gyvulio; šis gi buvo susijęs visa eile įvairiausių savo formų su kokia nors būtybe, panašia į kiaupę (amfibiją), kuri savo eile kilo iš kokio nors į žuvį panašaus gyvino. O iš ko tad kilo beždžionės ar kiti mūsų protėviai? klausė kritikai Darviną. Jis aiškino:

Tolimos praeties miglose mes galime matyti, kad pirminis visų stuburinių gyvulių protėvis buvo jūrų gyvis, kuris turėjo žiaunas, kurio abi lytys buvo viename indvide, o svarbiausieji kūno organai (pavyzdžiui, širdis) buvo dar nepakankamai arba ir visai neišsivystę. Kaip atrodo, šis gyvis buvo daugiau panašus į dabartinių jūrų ascidijų vikšrus, negu į kurią nors kitą mums žinomą formą.

Būdami priversti padaryti ką tik nurodytą išvadą žmogaus kilmės klausimu, mes susiduriame su nemažais sunkumais, kai turime įrodyti, koku būdu žmogus pasiekė dabartinio aukšto protinių jėgų ir dorovės lygio. Tačiau jei jūs pripažistate bendrąjį evoliucijos principą, tai privalot sutikti

ir su tuo, kad aukštesniųjų gyvulių dvasinės jėgos, savo pobūdžiu vienodos su žmogaus dvasinėmis jėgomis, nors ir skiriasi nuo šių savo išsivystymo laipsniu, gali progresuoti. Antai, pavyzdžiui, skirtumas tarp dvasinių jėgų aukštesniosios beždžionės ir žuvies, arba skruzdėlės ir amaro (Coccus) yra be galo didelis. Šių jėgų išsivystymą gyvuliuose suprasti nėra ypatingai sunku, kadangi mūsų namiinių gyvulių protiniai sugebėjimai salyguojami kinta, o pakitimai persiduoda paveldėjimo keliu. Niekas neįsabejoti, kad laukiniams gyvuliams tie sugebėjimai turi be galo didelės reikšmės. Taigi, jų išsivystymo salygos natūralinės atrankos keliu yra aiškus faktas, ir tos salygos labai padeda jų išsivystymui. Si išvada gali būti pritaikyta ir žmogui. Net labai ankstyvame periode protas jau turėjo žmogui didelės reikšmės. Ištikrujų, šis protas jį įgalino susidaryti kalbą, ja naudotis, pasigaminti ginklus, įrankius, spagstus ir tt., o šių priemonių pagalba ir savo socialinių įpročių paremiamas žmogus jau senai pasidarė visų žemės tvarinių valdovas.

Žmogus ir kiti "liemeniniai gyvūnai" ir dabar turi tolygum, bet tūly žmonių "panaberija" neleidžia jiems priimti to fakto. Darvinas argumentavo:

Būdami nuoseklūs, mes turėtume atvirai pripažinti jų atsiradimą bendrumą. Laikytis kitos pažiūros—reikėtų prileisti, kad mūsų pačių ir visų mūsų apsupančių gyvulių sudarymas yra tik spastai, pastatyti tuo tikslu, kad suklaidintų mūsų sveiką protą. Mūsų padarytos išvados teisingumas žymiai sustiprėja, kai arčiausiai peržiūrim visos gyvulių karalijos narius, taip pat jų giminytės, arba klasifikacijos, jų geografinio pasiskirstymo ir geologinio nuoseklumo faktus. Šiai išvadai prieštarauti mus verčia tik prietaras ir tas pasipūtimas, tas pretendavimas, kurio įtakoj mūsų protėviai tvirtino esą kilę iš pusdievių.

Pakelti savo protėvius į pusdievius, žinoma, smagi iluzija. Ji patenkino žmogaus saumylystę ir lengvatikystę. Pusdieviai betgi jau atgyveno savo laikus, atgavens ir dievai. Žmogus vis daugiau prasiirina akis,

daugiau sužino gamtos slaptiųjų, kurios pirmiaus jam buvo užskleistos.

Reikia sakyti, kad labiau atsilikę, nusene, daugiau reakcinės tikybos ir dabar griežtai priešingos darvinizmui, bet jos vengia viešo ginčo, nes jaučia, kad stojus į ginčus daugiau sus klausimas būtų diskusuojamas, o juo daugiau būtų diskutuojamas, tuo mažiau žmonių tikėtų į religines dogmas.

Iš kitos pusės, mokyklos, nenorėdamos "erzinti" dvasiškių, ir norėdamos neužsitraukti organizuotos ir galingos bažnyčios ristybės, taipjau šio to neskelbia, prisilaiko, apeina.

Dvasiškieji darvinizmo nepuola dėlto, kad ji žino neįveiks. Jei peritame šimtymety, kuomet mokslas buvo mažiau praplitzė, bažnyčia neįveikt darvinizmo, kaip dabar tai būtų galima? Dabar kunigija daugiau vengia to. Jų mokyklos gi bando surasti vidurį, kuris ir prima ir atmeta evoliucijos mokymą.

Kai kurie netgi pasiūlę pagelbėti Darvinui sakydami, kad jis netvirtina, jog žmogus išsivystė iš gyvūnų panašiu beždžionėms; jis aiškina, kad žmogus kilęs iš tos sakos gyvijos, kuri buvo visų kitų aukštesnė. Tatal nesunku aiškinti, kad dabar žmogus toli nuejęs, toli išsiskyręs iš kitų gyvūnų.

Darvinas betgi, kaip matėme viršuje, buvo atviras ir nepaisė sakyti ką žino. Studius.

Lentų Gamyba Vilniaus Krašte

Ryšium su dideliu lentų poreikavimu atstatomajai statybai Medžio ir Popieriaus Pramonės Trestas, be jau veikiančių 11 lentpiūvių įvairiose Vilniaus krašto vietovėse, deda visas pastangas atstatyti vokiečių sunaikintas dar dvi lentpiūves ir vieną medžio apdirbimo įmonę. Veikiančios ir atstatomos lentpiūvės, kaip numatoma, visiškai pajėgs apdirbti žaliavą, kurią gali duoti mūsų miškai prie normalaus kirtimo. Rugsėjo mėnesio planas yra nedidelis todėl, kad lentpiūvės dėl visos eilės trūkumų po karo veiksmų negalėjo pilnu tempu veikti. Tolygiai nugalint visus gamybos nesklandumus, sekančiais mėnesiais lentų gamyba bus daug didesnė. (tr)

Sveikinu Visus su Kalėdom ir Naujais Metais!

MEAT MARKET & GROCERY

2500 W. 45th St. Chicago, Ill.

G. KWAINAUSKAS LAFayette 2561

Sveikinu visus savo Kóstumerius, Pažystamus ir Draugus su Kalėdom ir Naujais Metais!

HAPPY CORNER TAVERN

3164 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill. A. WALANTAS, Savininkas

Sveikiname visus Pacientus, Prietelius ir Kóstumerius Žiemos Šventėmis!

Dr. ir Mrs. Butko

7214 S. Ashland Avenue
Telefonas GROvehill 3111

Linkime visiems mūsų Kóstumeriams

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Clinch Coal Co.

230 S. Clark Phone State 1111

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkiu Visiems Lietuviams

URBA, GELININKAS

4180 Archer Ave. Phone LAFayette 5800

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime visiem mūsų Draugam ir Kóstumeriam!

HALSTED EXCHANGE NATIONAL BANK OF CHICAGO

Halsted Street & 19th Place

NARYS
FEDERAL RESERVE SYSTEM
FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Linkime Visiems Lietuviams

CHICAGO CITY BANK & TRUST CO.

815 West 63rd Street
Wentworth 8800

Sveikinu visus draugas, ir pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais ir linkiu geriausių pasekmių!

Dr. Karl Nurkat (NURKAITIS)

CHICAGO, ILL.

W. A. Rowan

CONGRESSMAN OF THE 2ND DISTRICT

ir

Emil V. Racini

Linkime visiems Chicagos Lietuviams

Linksmų alėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Linkime visiems Lietuviams

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

ANTHONY B. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Dvi Moderniškos Kopyčios Jūsų Patogumui:
6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas GROvehill 0142
1410 S. 50th Ave., Cicero
Telefonas Cicero 2109

ATLANTO ČARTERIS

Dažnai girdime tūlus žmones kalbant, jog Atlanto Čarteris jau paneigtas. Kai kurie tokių, nuderodami gudriais, sako, jog Atlanto Čarteris jau negalioja; Teherano Čarteris jį pavadavo.

Tarp lietuvių taip kalba tie, kurie ne vien kitus, bet ir patys save apgauliojo kalbėdami, jog Atlanto Čarteris Lietuvą išskirs iš Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjungos ir atiduos jiems valdyti.

Ar yra kas Atlanto Čarterį, kas jiems tas viltis palaikytų?

Jie turbūt to čarterio neskaityt ir nežino. Jie įsivaizduoja neesamus jame dalykus. Geresniam susipažinimui su tuo čarteriu čia perspausdiname jį originale kalba ir duodame lietuviškai paaiškinimus:

THE ATLANTIC CHARTER.

The President of the United States of America and the Prime Minister, Mr. Churchill, representing His Majesty's Government in the United Kingdom, being met together, deem it right to make known certain common principles in the national policies of their respective countries on which they base their hopes for a better future for the world.

- 1 Their countries seek no aggrandizement, territorial or other.
- 2 They desire to see no territorial changes that do not accord with the freely expressed wishes of the peoples concerned.
- 3 They respect the right of all peoples to choose the form of government under which they will live; and they wish to see sovereign rights and self-government restored to those who have been forcibly deprived of them.
- 4 They will endeavor, with due respect for their existing obligations, to further the enjoyment by all States, great or small, victor or vanquished, of access, on equal terms, to the trade and to the raw materials of the world which are needed for their economic prosperity.
- 5 They desire to bring about the fullest collaboration between all nations in the economic field with the object of securing, for all, improved labor standards, economic advancement and social security.
- 6 After the final destruction of the Nazi tyranny, they hope to see established a peace which will afford to all nations the means of dwelling in safety within their own boundaries, and which will afford assurance that all the men in all the lands may live out their lives in freedom from fear and want.
- 7 Such a peace should enable all men to traverse the high seas and oceans without hindrance.
- 8 They believe that all of the nations of the world, for realistic as well as spiritual reasons, must come to the abandonment of the use of force. Since no future peace can be maintained if land, sea or air armaments continue to be employed by nations which threaten, or may threaten, aggression outside of their frontiers, they believe, pending the establishment of a wider and permanent system of general security, that the disarmament of such nations is essential. They will likewise aid and en-

courage all other practicable measures which will lighten for peace-loving peoples the crushing burden of armaments.

FRANKLIN D. ROOSEVELT
WINSTON S. CHURCHILL.
August 14, 1941.

Pirmame punkte pasisakoma prieš svetimų teritorijų prisijungimą.

Antrame—prieš teritorines atmainas be pritarimo žmonių, kuriuos tai paliečia.

Trečiame—už pripažinimą visiems žmonėms išsirinkti sau pageidaujamas valdžias, taipgi už tautų apsisprendimą.

Ketvirtame—už teisę visoms šalims prie žalosios medžiagos ir laisvos prekybos.

Penktame—už tautų bendradarbiavimą, už darbo žmonių būklės gerinimą ir ekonominę pažangą ir socialinį užtikrinimą.

Šeštame—už sunaikinimą nacių tiranijos, už taikos įvykdymą ir teise visiems žmonėms gyventi savo šalies ribose laisvai ir be baimės.

Septintame—Tokia taika turi pagelbėti žmonėms keliauti per jūras ir okeanus be kliūčių.

Aštuntame—už dvasinį pakilimą, kad nereikėtų prievartos; prieš agresijos pavojus; prieš našta ginklavimosi ir už gražų visų taiką mylinčių žmonių sugyvenimą.

Tai kas gi čia yra kame seno Lietuvos režimo palaikytojai mato sau viltis? Niekio nėra.

Jie dažnai kalba apie antrą ir trečią punktus, bet kaip tie punktai liečia Lietuvą, kas patenkintų lietuvių fašistus ir kitus reakcinius elementus?

Lietuvos žmonės juk patys nusitarė prie Sovietų Sąjungos prisidėti.

Pirma karui prasidėjiant jie išrinko valdžią, kuri gyvuoja ir dabar, tik buvo pasitraukus iš Lietuvos į glumą tarybinių respublikų, o dabar vėl sugrįžo ir veikia Lietuvoje.

Atlanto Čarteris taigi yra kaip buves. Nei jis pirmiaus buvo kokių tai ypatingu būdu vykdomas, nei jis dabar yra paneigtas.

Kaip jis nežadėjo nieko lietuvių fašistams ir kitiems atžagareiviams, taip jis nežada nieko jiems.

Kodėl jie kalba apie jo atmetimą? Tam yra savos priežastys.

Jie jau aiškiai mato, kad girdamiesi Atlanto Čarteriu jie dūmė kitiems akis ir, kurie patys tikėjo, save apgauliojo. Dabar jiems nesinori prisipažinti. Jie mato, kad nei Londonas, nei Washingtonas jiems nieko neduos, kaip nieko nežadėjo duoti. Jiems dabar reikia kaip nors pateisinti tas akių dūmimas.

Dėlto jie "surado", kad Atlanto Čarteris nevykdomas, kad Teherano Čarteris jį pavadavo, kuomet ir Atlanto Čarteris ir Teherano susitarimas tik papildė vienas kitą, o abudu siekiasi vieno ir to paties.

Manome, bent tūliams gal pagelbės vėlei Atlanto Čarterį pasiskaityti, kurie skaitė ir užmiršo jį, kurie neskaityt bent dabar galėtų pasiskaityti.

Vilnietis.

SUNUS IR MOTINA

Iš G. Galinos.

Sudieu, močiute! Neliūdek!
Neverk!... nors širdį bado...
Bučiuok, palaimink, palydek:
Einu ant barikadų.

Aš negaliu čia likti... ne!...
Ten mūsų broliai miršta...
Jau aušta,—leisk greičiau mane:
Girdi—ten šauda, miršta.

Kur tu mamut?... Nebeik! Sakiau!
Čia skirkimės už ratų...
Tu su manim, mamut? Toliau?
Kad mirt ant barikadų?!...

Naktis baigta... Klausyt žvarbu
Grėsmingų kanonadų...
Negyvi krito ten abu,—
Abu už barikadų...

Jonas Kaskaitis.

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų
Linkime Visiems osterumeriams ir Draugams

KLEMENSAS IR KATRINA KAIRIAI

3758 S. Emerald Ave., Chicago, Ill.
YARds 3987

Sveikiname visus Kostumerius, Draugus ir Pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais!

S. D. TELSER
JEWELER & OPTICIAN
2205 W. Cermak Road

Phone: CANal 5496 CHICAGO, ILL.

Linksmų Kalėdų linkiu visiems savo
Draugams ir Kostumeriams

Archer Avenue Furniture Mfg.

PARLOR SETŲ ĮSIRBEJAI
4140 Archer Avenue Tel. LAFayette 3516
JOE KAZIK, Savininkas

Linkime Visiems
Mūsų Draugams, Pažystamiems ir kostumeriams
Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

WEST SIDE HOTEL

Salė rindai visokiems reikalams: vestuvėms, šokiams, puotoms. Virtuvė, indai ir peiliai.
2435 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
WALTER NEFFAS, Sav. Phone CHE. 1588

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiems
mūsų Draugams, Pažystamiems ir Kostumeriams

Paul Valentas

BUČERNE IR GROSERNE
Aukštos Rūšies Mėsa, Daržovės ir Vaisiai
MIDWEST STORE
10358 S. Michigan Ave., Chicago, Ill.
Telefonas Pullman 8128

Linkėjimai visiem Draugam, Kostumeriam ir
Pažystamiem Kalėdų ir Naujų Metų proga

GEORGE'S CAFE

3465 So. Morgan St., Chicago, Ill.
GEO. JOKUBONIS, Savininkas
VIRginia 9069

LINKSMŲ KALĖDŲ ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

H. TEN BRUIN AND SONS

3818-24 Armitage Avenue
Telephone Belmont 3871
Jūsų švenčių pietums

turime geros mustardos ir krienu.

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų!

Bryan Hartnett

Alderman of the 12th Ward

ZIEMOS SVENCŲ LINKĖJIMAI

WESTERN COAL & SUPPLY CO.

J. MOSCIPAN, Prezidentas

4916 S. Western Ave. Tel. PRO. 3400

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkiu
visiem savo Draugam ir Kostumeriam!

Art Ambroz

AUTO CLINIC & GAS STATION

Mandagus, Greitas ir Geriausias Patarnavimas

4948 S. Western Ave.
Hemlock 0183

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Visiems Lietuviams

DISTILLERS OUTLET CO.

WHOLESALEERS
IMPORTERS
DISTRIBUTORS

2437-39 W. 47th St., Chicago, Ill.
Phone VIRginia 0044

Pirkite ekstrą Karo Boną ant Kalėdų savo giminėms,
kurie tarnauja Dėdei Samui.

Svenčių miestas ką tik iš jo išstrenkus nacius. Mažai čia beliko sveikų pastatų kai pirm pasitraukiant naciai viską sistemčiai naikino. (Liet. Pagelbos Teikimo Komitetas.)

Vilnius
Atsibudavoja
Statybos Treistas Nr. 1 šiuo metu vykdo 50 objektų atstatymą Vilniaus mieste, iš jų 8 objektai jau užbaigti atstatyti, o 5 objektai netrukus bus užbaigti. Atstatomas aliejaus fabrikas, fanieros fabrikas, vandentiekis ir kiti objektai. (tr.)

Gavo Daug Rusiškai-Lietuviškų Žodynelių
Vilniuje gauta iš Valstybinės Leidyklos Maskvoje didesnis kiekis rusiškai-lietuviškų žodynelių, kurie paravinėjami Spaudos Sąjungos krautuvėje Nr. 1, Gedimino gat. 23. Žodynelis mažo formato, turi apie 15 tūkstančių žodžių. Kaina 5.50 rb. (tr)

Nežinome kas šis amerikietis kareivis, bet iš atvaizduotos aplinkumos nesunku atspėti, kad jis neužlogo valgyti šviežios kiaulienos kepsnį. Pavėikslas nutrauktas mūsų kariuomenės užėmus vokiečių miestą Metz.

Linksmų Kalėdų ir Pergalę nesantių Naujų Metų visiem Geriem Lietuviam

Linksmų Kalėdų ir Pergalę nesantių Naujų Metų visiem Geriem Lietuviam

JUOZAS SPAITIS
3407 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.
Yards 1471

K. JAKUS
KRIAUCISKA ISTAIGA
10302 S. Michigan Ave.
Phone Pullman 8420

Sveikinu visus savo Kostumerius ir Draugus su Kalėdomis ir Naujais Metais!
Julius J. Storgul
KONTRAKTORIUS
PLUMBING, HEATING
SEWERAGE
Darbas Pirmos Klasės
2021 W. Cermak Rd.
CHICAGO, ILL.
Phone Canal 4123

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiem mūsų Draugam, Pažystamiem ir Kostumeriam
John Petrauskas
FOX HEAD BEER
1750 S. Union Ave.
CHICAGO, ILL.
Tel. Canal 0630

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiem Kostumeriam ir Pažystamiem
M. BERTASH
3615 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
Tel. Yards 2140—2141

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiem Draugam, Kostumeriam ir Pažystamiem
Peoples Printing Company
3423 S. Morgan St.
CHICAGO, ILL.
Yards 7474
JOS. K. VALINSKAS,
Savininkas

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime visiems mūsų Draugams ir Dalininkams
MUTUAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N of Chicago
BEN. J. KAZANAUSKAS, Sekr.
2202 W. Cermak Rd.
Tel. CANal 8887

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime visiems mūsų Draugams ir Dalininkams
MUTUAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASS'N of Chicago
BEN. J. KAZANAUSKAS, Sekr.
2202 W. Cermak Rd.
Tel. CANal 8887

Seasons Greetings!

Linkime Visiems Lietuviams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

GENERAL SAUSAGE CO.
2001 S. Blue Island Ave.
CHICAGO, ILL. Telefonas Canal 6900

Iš A. Barykovos. (Satyra)
Giesmė Triumfuojančios Kiaulės
Aš kiaulė, taip—
Ir giedu taip
Savam garde,—
Bene girdi?

Giesmė linksma, džiugi, skardi
Ir, stačiai pasakyt, gardi,
Aš tiesmukai visiem tariau
Pilnai, drąsiai—iš vidurių:
Kriu-kriu!

Saulutės spindulius, mėnulį, pievų gėles
Tegul jum dainose poetas sugalvos—
Nususes tas, žilbus ir perkašes utėlius,—
Bet—kiaulė aš—kriu-kriu! Man nesuka galvos!...

Te zaunija, būk yr' koksai ten "erdvių kvapas,"
Ar "girių šlamėšys," "gražna gimtų laukų,"
"Darželio žolynai," "rudens raudonas lapas,"
"Salis laisva..." Kriu-kriu! Man ir gurbe jauku.

Ir kam čia ta aušra? Kam rožių aromatas?
Ar negali tamsoj sau puikiai prižlerpsot,
Kur kvepiančių trašų pilnutis gurbas matos,
Paskui liuosai... kriu-kriu... ant pilvo sau drybsot?

"Balkūzė..." kas iš jos? Lovys tai, bra, kas kita!
Ten šdalo skanaus pripilta lig kraštų:
Paršiuokai sau gardžiai kad šveičia, kad jau rita!
Kriu-kriu,—tai tėviškė,—tai ne anų raštų!

Ag sako, kiaulių yr'—išalkusių, biedniokių...
Labai tai man galvoj,—bent soti aš pati.
Kas man vargai žmonių ar valkatų ten kokų?
Tų parsų svetimų?... Tai vis melai tušti!

Lai žūsta mulkiai tie už paikus "idealus",
Už bandą paršų tų kvailių, nesumanų...
Tokių visai nė nēr. Mūm duoda est migdolus,
Kriu-kriu! Tai išmislas išdykusių žmonių!

Skilandžius ir dėšras lai mėsai piaustō, mākūiā,—
Tai brolių juk mėsa,—ne mano lašiniai.
Kas man?... Aš juk gyva. Aš pamazgas sau traukiu,—
Kai žviegia, spurda kas, aš ēdu sau skaniai!...

Aš kiaulė, taip,
Šneku savaip,—
Visa garbė
Manam gurbe:
Giesmė graži, smagi, žvaina
Ir nuoširdumo sklidina.
Aš stačiai kiauliškai tariu:
Kriu-kriu!

Jonas Kaskaitis.

Skaistus Perlas Slypi
Pagal J. Žadovską.

Skaidrus perlas slypi
Jūros glūdumoje,
O mintis dvilypė—
Sielos gilumoje.

Audrā siausti turi,
Didžiā kelti vilnį,
Kad išmestų jūra
Perlā savo kilnį.

Jausmo reikia tvirto,
Kad supurtyt sielā,
Sąjudis kad virtų—
Duotų mintį mielā.

Jonas Kaskaitis.

Atstatoma Nacių Sunaikinta Pramonė
Vilniaus Apskritis Vykdomojo Komiteto Vietinės Pramonės Skyriaus žinioje yra kelios plytinės, kalkinė ir kreidinė. Visos šios statybinės medžiagos gamybos įmonės vokiečių okupacijos metu buvo visai apeleistos, o per karą veiksmus arba sunaikintos, arba apbrobtos.

Iš plytinių kiek mažiau buvo sunaikinta Alionių plytinė, Paberžės valsčiuje. Šio valsčiaus vadovybei padedant, plytinė pavyko sutaisyti ir jau pradėta plytų gamyba. Iki plytų gamybos sezono pabaigos ši plytinė galės duoti nemažą skaičių plytų. Visomis pastangomis stengiamasi atstatyti ir visas kitas plytines. (tr)

PIE AUSINĖS
Kunigas: Ar galiesi už grieškus?
Griešnikas: Siur!
Kun.: Ar žadi pasitaisyti?
Gr.: Yes!
Kun.: Mūškis į krūtinę.
Gr.: Orlait.

Pirmoji sesija Aukščiausio Jungtinių Valstijų teismo suaukta New York'e vasario 1 d., 1790 metais, Royal Exchange patalpose, ant Broad galvės. Vyriausiu teisėju buvo John Jay.

Raulas: O kodėl tu manai, kad mano galva padaryta iš kokos?
Baltus: Dėlto, kad aš jį dažnai matau prie bankos karko.

Sveikinimai
Kostumeriams
ir Draugams
Kalėdų ir
Naujų Metų proga

**HALSTED
POULTRY STORE**
3426 S. Halsted St.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkiu visiems mūsų Kostumeriams ir Pažystamiems

Happy Hour Tavern
3106 S. Halsted St.
STELLA SHURNAS
Savininkė
Victory 7523

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų!
JUOZAS ir MARIJONA BUTKAI
Savininkai Taverno 827 Club
827 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Phone Yards 2465

Sveikinu visus savo Kostumerius ir Pažystamius su Kalėdom ir Naujais Metais!

J. A. GRIGAS
7200 So. Campbell Ave., Chicago, Ill.
Tel. Republic 9331

Sirdingi Linkėjimai Kalėdoms ir Naujiesiems Metams Giminiems, Draugams ir Pažystamiems nuo Puėkorių Šeimynos iš Downers Grove, Ill.

POVILAS PUČKORIUS
FOTOGRAFAS
928 Warren Ave., Downers Grove, Ill.
Tel. Downers Grove 1104

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų Linkime visiems savo Kostumeriams ir Draugams

Anthony Liutkus TAVERN
1255 W. Madison St., Chicago, Ill.
ANTANAS LIUTKUS, Savininkas

Sveikiname visus Lietuvos su Linksmomis Kalėdomis ir Laimingais Naujais Metais!

Ramova Theatre
South Halsted St. (arti 35th St.), Chicago, Ill.

MILDA THEATRE
S. Halsted, arti 31st
Pasilinksminkit su mūsų Judžiais per šias šventes
Yards 5957

Sveikinu Draugain, Kostumeriam ir Pažystamiem linkime Linksmiausių Kalėdų ir Laimingiausių Naujų Metų

DAN'S HILL TOP INN
8228 Kean Avenue
(Priešais Liet. Taut. Kapines)
Tel. Willow Springs 1027
Turime Gražią Vietą Piknikam

Sveikinimai visus Draugus ir Pažystamius su Kalėdom ir Naujais Metais

J. A. DEMENTIS IR ŠEIMA
6424 Kimbark Ave., Chicago, Ill.

Linksmas, Kad Gyvas!

Prieš pat šį karą Amerikoje lankėsi labai nuosirdaus būdo, visuomeniškai darbštus ir draugiškus jaunus vyras iš Lietuvos. Anykščių miestelio, J. Jurginis. Būdamas darbštus ir pasekmingas laikraštinių, jis per šešis mėnesius Amerikoje, galima sakyti, daugiau susipažino su žmonėmis, negu daugelis mūsų net per keliasdešimt metų. Per tą trumpą laiką Amerikoje jis net suspėjo parašyti amerikiečiams lietuviams lietuvių kalbos vadovėlių. Mat, jis ir mokytojas.

Jurginis tapo vokiečių nužudytas Kaune su kitu jo draugu. Ta žinia daugelį Amerikos lietuvių dideiškai sukrėtė. Mudu su savąja net apsiverkėme. Mat, nors jis nebuvo mūsų ypatiškas draugas ar giminaitis, tik sykį kalbėjomės per jo išpuolingas prakalbas Brooklyne, tačiau jautėmės, kad jis mūsų žmogus, tarnaujantis visuomenei, kokių: visgi, palyginus, mažai turime, kurie ištikimai liaudžiai dirbtų. Ir per ilgą laiką, kur tik man tekdavo sueiti žmones, kurie susipažino su juo, labai širdingai jo apgailestavo, tūli taipgi ašarą apsišlostė. Taip, niekas nenori, kad geri žmonės išsiskirtų iš mūsų tarpo, ypačiai, kad tik jau netaptų nužudytais tokių biuurybių žmogžudžių, kaip išsigimėliai vokiečiai.

Už kokių metų po vokiečių užpuolimo ant Lietuvos, laikraščiai pranešė, kaip jau daugelis atsimenamė, kad J.

Gvardijos pulkininkas Naumenkas, ką tik načius išvykęs iš Kauno kalbasi su lietuviu, kurios išliko gyvos nacių okupacijoje. Galite įsivaizdinti Kauno gyventojų džiaugsmą, kada amžinieji mūsų tautos priešai vokiečiai tapo ištrenkti. (Liet. Pagalbos Teik. Kom.)

ty iš mūsų tarpo, ypačiai, kad tik jau netaptų nužudytais tokių biuurybių žmogžudžių, kaip išsigimėliai vokiečiai.

Laikui bėgant, kaip žaizdos užgyja, taip ir mūsų širdys užgijo—dalinai jau buvome bėpamirštą ir Jurginį.

Bet, va, pora savaičių atgal, mūsų laikraščiuose telpa J. Jurginio raštas apie Anykščius. Ištikrųjų nustebome ir nenorėjome savo akims tikėti. Net kelis sykius perskaitėme jo parašą: J. J-u-r-g-i-n-i-s, norėdami įsitikinti, ar ištikrųjų matome, ką skaitome. Perskaičius jo visą raštą, paaiškijog tas pats. Jis, mat, iš Anykščių, o šių žodžių rašytojui teko ten būti ir pažinti tą malonaus grožio Lietuvos miestelį.

Kada pažystamo, o dar kaip ir iš numirusių prisikėlusio raštą skaitai, tai net ir jo žodžius geriau supranti, kada aprašo apie vokiečių biurius darbus, ardygą ir žudymą Lietuvos turto ir žmonių.

Ir kaip dabar man pristmena Anykščiai! Kada 1926 metais, lankydamas Lietuvą, pervažiavau dviračiu girią iš vakarų pusės nuo Anykščių, ir išvydau pirmu kartu Anykščius, tai ištikrųjų man padarė malonų ir jausmingą išpuodį Anykščių miestelis. Sykiu man jo ir pagailo. Mat, iš pamirkės, kur aš tada stovėjau, matėsi krūvelė namų namelių, apsispietusiu, kaip kokių bičių krūvelė apie savo karaliene, apie aukštą dvibokštę Anykščių bažnyčią. Pagailo man jo todėl, kad bažnyčios abudu bokštai buvo nudaužyti, kaip tos bičių karalienės rageliai būtų nulaužyti. Tai lietuvių naikintųjų vokiečių darbas pirmame pasauliniame kare. Ne tos bažnyčios man galėjo, nes gerai galiu apsieiti ir be bažnyčių, tačiau, jeigu jau ji ten buvo ir žmonės jos norėjo ir reikalavo, tai ji ten šiekylbėj ir turėjo būti. Man, kaip piešėjui, tai buvo vandalių sužalotas puikus lietuvių gyvenimo paveikslas, kurį lietuvių tauta nupiešė per šimtmečius, o lietuvių tautos naikintojai vokiečiai sudraskė per kelias sekundas, paleisdami kanolių šūvius raudonosios bažnyčios bokštuosna.

Jurginis dabar rašo, kad vokiečiai Anykščius tūltsu este suėdė. Atsimenu tuos tūltsu. Gal jie netoki buvo, kokius Jurginis pažinojo, bet buvo tūltsu, kurių anykščiųiečių nebūtų niekam atidavė.

Atsimenu tą šventąją upę, kuri po tais tūltsu tekėjo. Nors man ten teko būti tik porą dienu, bet pastebėjau, kad anykštiečiai savo tūltsu kaip ir glamonėte glamonėjo. Ot, daugelis jų ten stovinėjo pasiremami ant aptvarų, kaip apsikabinę, ir žiūrėjo, kaip sraunai upės vandenėlis sruveno vakarų link.

Šitas vanduo suteikia anykštiečiams šviesą, nes pačiame miestelyje buvo ir elektrikinė; tie patys vandens ratai jiems ir duongmalė. O joje žvies skanumėlis, tai ir dabar galiu jausti savo burnoje jos skanumal!

Atsimenu Anykščius netik jų patraukiančių gamtinių grožių, ale ir tūltsu tenaitinių žmonių pasakojimais. Mat, kiekvienas savo buveinėje įvertina, tai jam ir svarbą duoda, kad ir pasakomis.

Tūli žmonės man pasakoję apie atsitikimą, kada Anykščiuose tą raudonąją dvibokštę bažnyčią statė. Žmonės sumanę šitą puikią bažnyčią statyti, bet velnias tam priešingis ir žadėjęs neleisti jos statyti. O jeigu jau pastatysią, tai jis užkėlis jos duris dideliu akmeniu, kad žmonės jon neįeity.

Anykštiečiai pasistatė bažnyčią, o velnias pūstinais užpykęs ir užsipykęs savo grasinimą išpildyti. Jis pasigriebęs didelį akmenį ir lėkęs tiesiai bažnyčios link. Bet kaip tik jau buvęs netoli bažnyčios, gaidys užgiedojęs, nes jau buvus nakties dvylikta, velnias akmenį pametęs ir vėl nulėkęs sau peklon.

Man žmonės rodė tą akmenį. Jame turėjo matytis "velnio" pirštų ir rakto žymės, bet aš jų jokiu būdu negalėjau žiūrėti, nors tūli anykštiečiai juos matė "aiškiai, kaip ant delno."

Kaip ten nebūtų, sakau, labai linksmas ir malonus, kad po tokios vokiečių skerdynės, po tokio Lietuvos ardymo ir jos žmonių žudymo tebesiranda tie žmonės, kuriuos pažinojau, ir kurie taip reikalingi mūsų tautos ateities gyvenimui.

A. Gilmanas.
Veikiausia jums patinka skaityti "Vilnyje" gėdėkos laiškus lietuvių raudonarmiečių ir buvusių evakuotų civilių. Dar daugiau patiks, jei patys gausite tokį laišką ypatiška. Paaukite kokią dovanėlę nuo karo nukentėjusiems lietuviams per Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetą.

Organizuojasi Pramonės Specialistai

Vokiečių okupacijos laikais daug medžio pramonės specialistų buvo išvežta į darbus Vokietijon, nemažgi jų dalis buvo išžudyta Paneriuose. Todėl dabar medžio pramonė jaučia nemaž šios pramonės šakos specialistų stoką, juo labiau, kad daugelis darbininkų dirba šiuo metu ne savo specialybės darbą kitose darbo vietose.

Medžio ir Popieriaus Pramonės Treistas deda visas pastangas suorganizuoti medžio pramonei visus darbininkus specialistus, kurie anksčiau yra dirbę šioje srityje. (tr)

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Dr. V. A. Šimkus

Draugam ir Kostumeriam Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų!

Della's Tavern

3267 S. Halsted St. DELLA STULGES, Sav. VICTory 6631

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiem Linki

Liberty Tailors CLEANERS, DYERS FURRIERS T. BRAZIS, Sav.

1403 S. 49th Ct. CICERO, ILL. Tel. Cicero 6841

Sveikinam visus Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais!

ANNA-JAMES TAVERN 3415 S. Halsted St.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiem mūsų Kostumeriam, Draugam ir Pažystamiem!

ANNA BAGDONAS ir JAMES JANULEVICIUS Savininkai

Sveikinam visus savo Kostumerius. Pažystamus ir Lietuvius abelau su Kalėdomis ir Naujais Metais ir linkiu gerų pasekmių

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3310 S. Halsted St., Chicago, Ill. TELEFONAS: YARDS 7322

Sveikiname su Kalėdom ir Naujais Metais visus mūsų Draugus, Kostumerius ir Pažystamus ir linkime Geriausios Kloties

ADAM'S PLACE

RHEINGOLD BEER 3225 S. Halsted St., Chicago, Ill. ADOMAS ir ONA DAUKSAI, Savininkai

Velijam savo Draugam, Kostumeriam ir Pažystamiem Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų

J. M. Tavern

JACOB MASKOLIUNAS Savininkas 3503 1/2 S. Halsted St. CHICAGO, ILL. Phone Yards 3692

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiem mūsų Draugam ir Kostumeriam!

RAKSON'S TAVERN

3212 S. HALSTED STREET NAUJA, SMAGI UZEIGA BRIDGEPORTIECIAMS Kanados Elius, Ynai, Degtinės ir Likeriai. Atsilankę pasitenkinit mūsų patarnavimu.

Linkime visiems draugams, pažystamiems ir kostumeriams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Juoz. ir Prudenc. RACHUNAI

Naujoj Vietoj GOLD COAST INN 2656 W. 69th Street Tel. REPublic 8879

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ

MUELLER BROS. LAUNDRY

CASH AND CARRY 2139 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAWndale 2528

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų visiem mūsų Kostumeriam, Draugam ir Pažystamiem!

MONARCH LIQUOR

3529 S. Halsted St. CHICAGO, ILL. Phone YARDS 6054

Linkime visiems Lietuviams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

JUSTICE PARK GARDENS

BARN DANCE Seštadienių ir Sekmdienių vakarais Visados gali gauti vištienos vakariene Archer ir Kean Ave JUSTICE, ILL. Oak Lawn P. O. Tel. Willow Springs 1093

Sveikinu visus savo Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais ir linkiu skemingu 1945 metų!

V. PREIKŠA BAKERY

2457 W. 46th Place CHICAGO, ILL. V. PREIKSA, Sav. Phone Virginia 1250

POVILAS ŠATAS SHOE REPAIR SHOP

Savininkas Čevyrykų Taisyimo Istaigos

3344 S. Halsted St.

Charles Ukelis TAVERN

3436 S. Lituanica Ave., Chicago, Ill. Yards 2413

Sveikinu visus savo Kostumerius, Draugus ir Pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais ir linkiu Geriausių Pasekmių!

JOHN'S TAVERN

3801 S. Halsted St., Chicago, Ill. JONAS GEDCUS, Savininkas

Sovietų Sąjungoj Mok-slo Pažanga Karo Metu

Dvylika Iš Numirusių Pri-keltų.

Sužeistų gydyme laike šio karo stebuklinga pažanga pasiekta Sovietų Sąjungoj ir kitose šalyse. W. H. Lawrence "New York Times" rašo, kad šią dieną Sovietų Sąjungoj yra 12 žmonių pri-keltų iš numirusių. Vienas jų Valentin Cherepanov, 35 metų.

Iš numirusių prikėlimo meistreriu yra išgarsėjęs daktaras Vladimir Negovs-ky. Šitas garsus daktaras dirbuojasi sužeistų karių gydyme. Iš 50 užmuštų jo bandymu iš numirusių buvo prikelta 12 asmenų. Jie šian-dien gyvena ir eina savo par-geis.

Dr. Negovsky sako, "mes sekame jų sveikatos raida, kad būtų galima daugiau pa-tirti apie tai, kaip iš numi-rusių prikelti žmones, pasi-laikys sveikatoj."

Po 250 išbandymų ant šu-nų, buvo imtasi praktikos ant žmonių staiga mirusių. Dr. Negovsky metodas yra per prirengtą aparatą va-ryti oksigeno į plaučius; per arteriją leisti kraują į širdį ir tu būdu atgavinti.

Su mirimu dar žmogaus kūnas nenumiršta. Nervų veikimas iškrinka tik po še-

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiems savo Kostumeriams ir Draugams

C. & J. Auto Parts Company

Perkam ir Pardudam Vartotus Karus. Junk and wrecked cars wanted for scrap to lick the Jap. Drums Refaced, Clutch Plates and Brake Shoes Relined. 3220-40 Archer Ave. LAFayette 1090 CHICAGO, ILL.

Svenčių proga sveikinam savo Kostumerius, Kaimynus ir Draugus!

ASHLAND BRAKE SERVICE

5149 S. Ashland Ave. STOP SHIMMY AND TIRE WEAR WHEEL ALIGNMENT WHEELS BALANCED—AXLES STRAIGHTENED COMPLETE BRAKE SERVICE STATE TESTING LANE CLASS B 194 J. L. DLUSKI, Mgr. YARds 5175

Linkėjimai Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Visiems Lietuviams

Richard J. Daley

Valstijos Senatorius 9-to Distrikto

Sakoma, kad tame darže yra 3,000,000 įvairių augme-nų, kurių didžiama yra var-tojama medicinoms.

Tą salą vadina Vaistų Sa-la—Aptekarski Ostrov.

Kada naciai apgulė Le-ningradą 1941 metais rudenį, tai nuo bausių kanuolių šaudymų sprogimo, nuo bombų metimų iš orlaivių to milžiniško pastato daugelis stiklų išblyrėjo, nekurie augmenys, kurie priklauso šil-tų kraštų rūšiai, žuvo. Bet dau-gelis jų liko išgabenti profeso-rius Komarov rūpestin-gumo dėka.

Kaip rūpestingai buvo šitas daržas saugojamas, pa-rodo darbuotumas vieno dar-bininko, Krilov. Jis į savo grįčią pasiėmė keletą augme-nų. Krilov važiuodavo ro-gutėmis kilometrą atsivežti malkų, kad tuos augmenis apginti nuo šalčio.

Profesorė Katarina Rož-kova.

Tarpe sovietinių mokslin-inkų yra garsi profesorė Katarina Rožkova. Ji pastebėjo pilkų akmenų kalnus pridengtus sniegu. Jai kiti geologistai sakė, kad juose yra rūdos, bet sunkus tarpi-nimas, metalo maža propor-cija ir neverta užsiimti. Šiandien atidengta tas, jog Sovietų šalis turi milži-niškus resursus dėl alumin-o.

M. A. Šešupis.

Kas tikisi iš Sov. Sąjun-

Katarina Rožkova. Jos spe-cialybė geologistė ir chemi-štė. Ši garsi moteris darbuo-jasi aluminio srityje. Ji taip gerai žino Sovietų Sąjungos žaliavų vietas, kur yra bak-sito dėl aluminio, kaip gera gaspadinė žino savo virtuvę.

Karas prieš fašizmą pa-reikalavo begalo daug orlai-vių. O jiem reikia lengvo ir tvirto metalo. Tas metalas yra—aluminas.

Vokiečiai giliau briaun-jantis ir Sovietines teritori-jas 1941-1942 m. nemažai buvo galvosukio dėl Katarin-os Rožkovskos kur gauti bak-sito. Štai 1941 metais mokslin-kė vyksta į šiaurinį Uralą ieškoti bak-sito. Ji paste-bėjo pilkų akmenų kalnus pridengtus sniegu. Jai kiti geologistai sakė, kad juose yra rūdos, bet sunkus tarpi-nimas, metalo maža propor-cija ir neverta užsiimti. Šiandien atidengta tas, jog Sovietų šalis turi milži-niškus resursus dėl alumin-o.

M. A. Šešupis.

KALEDOS SIEMET

(Pradžia ant 9-to pusl.)

gos žodžio, kad tas negero-ves prasalintų, tas nepa-čiuoia tikrosios gyvenimo tekmes.

Ziūrėdami į pasaulinės si-tuacijos audinį neišleiskime iš akių vidurinę to audinio giją—karo laimėjimas, su-nakinimas Hitlerizmo ir ja-poniškų imperialistų. Tas svarbiausias dalykas. Kri-tika prieš Britanijos negerą pasielgimą neturi būti ant karo laimėjimo kelio tas ak-muo, kur sukūptų Jungtie-nės Tautos, kur suskūptų koalicija prieš fašistinę ašį.

Tai šie svarbiausi posmai kalėdinių švenčių margu-mynuose.

Zinoma, kad daugelyje namų nebus to linksmumo, nes jaunimas, vaikai ir merginos stovi po ginklu. Juos gražiai prisimins šei-mos nariai sėdėdami prie žiemos švenčių eglaičių. Pins motutės ir tėtukai dū-mas kada stūns gryš prie jų, žmonos ir vaikučiai lauks savo tėvų su garbe ir svei-kata gryžtant į namus. Bus ir tokių, kurie negrįš. Juos aukštai pagerbsime. Jie sa-vo pasiaukojimu atneša per-galę demokratijai, pažan-gai, teisybei ir geresniam gyvenimui.

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Santa Claus

(Pradžia ant 9-to pusl.)

visokių gėrybių! Nereikėjo ilgai laukti kaip piršlių ir jaunikų senis nebegalėjo atsikratyti. Visos trys pasi-rinko sau patinkamus jauni-kius, ištėkėjo ir gyveno lai-mingai per amžių amžius. Bet Amen dar nesakysiu, nes istorija nebaigta.

Apie per du šimtmečiu kreditas už šį "eigdą" buvo priskaitomas pačiam Dievui. Bet kažin kodėl vėliaus po-piežiūs apsižiūrėjo, kad Die-vių naktia po mergų mieg-rūmį baladotis nepridera ir delto paskelbė, kad kraitį su-dėjęs niekas kitas kaip šventasis vyskūpas Nikolas.

Gyvenime tą stebūklą pir-mieji pritaikė olandai katali-kai. Kada olandas norėjo ką nors apdovanoti ir nepa-sisiskelbti viešai, tai padėda-vo nakčia dovana ir pasaky-davo, kad turbūt šventasis Nikolas susimylejo. Vėliaus tas paprotys pradėta prak-tikuoti tik specialiu metų laiku, apie kalėdas.

Olandai atvykę Amerikon atsivežė čia ir savo papro-čius. Vienu jų ir yra Kalė-dų Diedukas. Kadangi olandai šventąjį Nikolas taria San Nicolaas ir dar pusėtinai skubiai, tai amerikie-čiams atrodė, jog jie sako "Santa Claus." Dabar jau ir olandai, kurie senai apsigy-venę Amerikoje, "sudzūki-no" savo tautos patroną ir jau aiškiai taria "Santa Claus," vietoj "San Nicolaas."

Taigi, dabar žinosite kaip atsirado Kalėdų Dieduko le-

genda. Tokio šventojo kaip Myros vyskūpas nebuvo, tai-gi nėra nei Santa Claus. Bet susimildami, nesakykite sa-vo vaikams. Apie tą patį lai-ką, kada turėjo gyventi vys-kūpas Nikolas, gyveno gar-sus katalikų istorikas, irgi šventasis, Athanasius. Jis

viską aprašė apie tų dienų krikščionis, ypatingai apie bažnyčios galvas, o apie Sv. Nikolas—nei žodelio.

(Medžiaga šiam straipsniui naudojasi ne iš šliup-tarniškių šaltinių, o iš Ency-clopedia Britannica,, tomas 19, puslapis 649.)

ZIEMOS SVENCŲ LINKĖJIMAI

Frank V. Zintak

Demokratų Komititenas 12-to Wardo

LINKSMŲ KALĖDŲ

Sveikinam visus savo Kostumerius, esančius ir būsiančius, su Kalėdų ir Naujų Metų šventim ir linkim gery pasekmių 1945 metais

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Rd., Chicago, Ill. Telefonas Seeley 8760-8732

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ LINKIME VISIEMS LIETUVIAMS BOWMAN DAIRY COMPANY

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų! GERIAUSIA MĖSA UZ PRIEINAMAS KAINAS

Pirkitę mūsų krautuvėję arčiausia jūsų namų

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Svėsdami kalėdas ne dau-sose, ne dviejų tūkstančių metų senumo mistiškose fantazijose paslėskime, bet raskimės realybėje. Būkime plieninės ištvermės kalviai suvirinimui tokio karo lai-mėjimo ir tokios taikos įve-dimui, kur užtikrintų taiką ir gerbūvį ištisoms gent-kartėms!

Moterys Karo ir Namų Fronte

Kelias paveikslų telpančių šiame puslapy parodo, kad mes pažangieji lietuviai galime pasididžiuoti jog ir mūsų moterys neatsilieka nuo kitų tautų moterų; jos tarnauja veik visose karo tarnystės šakose. Kitos, kurios jau negali stoti ir kariuomenėje, pasišventusios dirba namų fronte.

Jei turėtume paveikslus visų tokių darbuotojų, tai šis skaitlis šimtais pasidaugintų. Čia ne visos mūsų jaunuolės tarnaujančios Dėdei Samui, neigi visos mūsų moterys besidarbuojančios namų fronte.

HELEN MASHEKO

Helen Masheko yra E. Zaldekienės puseserė. Baigusi Proviso High School, Bellwood, Ill. Tarnauja WAC's organizacijoje. Prieš stojimą į tarnystę dirbo karo industrijai. Motina ir patėvis Rusiškai gyvena Bellwood, Illinois.

ONA JOKUBAUSKIENE

Štai viena iš mūsų nuolatinių LDS darbuotojų. Čia matote jį Raud. Kryžiaus uniformoje. Ji stovi prie lentelės. Tai LDS Redwings garbės lentelė ant kurios yra surašyti visi tos LDS kuopos nariai išėjusieji į kariuomenę. Ji visiems suruošė savo namuose išleistųjų puotas. Ji darbuojasi Darius-Girno Moterų Pagelbinės Raudonojo Kryžiaus vienetė.

Sgt. ISABEL BALTRUSAITIS

Baltrušaitė stoji į Marine Corps Women's Reserve birželio 2, 1943 metais. Lavinosi Camp Lejeune, New River, North Carolina.

LILLIAN SAMUILIS

L. Samuilis WAC's organizacijos narė tėvai gyvena po numeriu 934 W. 35th Pl., Chicago, Illinois.

Sgt. OLGA BADAUKAS

Olga Badaukaitė dabar randasi Bradley Field, Conne. Jos teta Ona Mockienė gera vilniečių ir pažangiųjų organizacijų rėmėja.

Cpl. ANNA VASALLES

Anna Vasalles tai LDS 53 kuopos finansų raštininko, M. Samuolio podukra. Dėdei Samui tarnauja jau 24 mėnesius.

LILY JANUKAITIS

Kaip matote iš uniformos, ši lietuvaitė tarnauja Raudonajam Kryžiui. Ji mokinio American Universitete, Washington'e ir dabar veikiausiai dirba kur nors užsieny. Tėvai gyvena Berea, Ohio.

M. BARTNIKIENĖ

Tai Chicago's čempionė mezgėja. Iki šiol ji numezgė 98 svederius dėlei RWR—28 iš jų ilgomis rankovėmis. Apart to dar yra numezgusi ir pančiukų, kepurinių ir pirštinių.

L. MATUZIENĖ

L. Matuzienė organizuoja deivintų grupę duoti kraujo Raud. Kryžiui.

PETRONELĖ RIMKIENĖ

Jau keľiolika metų kaip "Vilnius" bazaruose buvo vienas stališ—budelė pilna puikiaių gėlių. Jos visos buvo padarytos Petronelės Rimkienės rankomis. Tai didelis pasiaukavimas ir pasidarbavimas "Vilnius" naudai.

Detroitietė Italijoj Gelbsti Sužeistą Kareivį

H. BUTENIČIŲ—Slaugė.

Čia matote detroitietę lietuvaitę išėjusią slaugės mokslą ir jau kelėtą metų besidarbuojan-

čią Raudonajam Kryžiui. Šis paveikslas imtas Italijoj. Ji kaip matote pagelbsti gydytoji duodant sužeistam kareiviui kraujo.

Lietuvos Valstiečiai Pasakoja...

Išpūdžiai iš Panevėžio Apylinkės.

Pumpėnų valsč., Krikimų kaimo valstietis Lazdinis pasakoja:

—Iš Vilniaus vokiečiai jau buvo išvytas. Patrankų dumdesys artėjo ir link mūsų. Buvę mūškos, vištvagiai ir kitoks Pumpėnų miestelio šiukšlynas, vokiečių laikais tapę policininkais bei kitokiais valdininkeliais, dorų žmonių įskūdėdams, egzektoriais, ausimis karpė, jausdamai prakaitą po kojomis. Reikia ar nereikia, laksto po kaimus, ragina žmones, jei prisitartint Raudonoji Armija, trauktis toliau su vokiečiais.

—Ten va, —sako,—pabėgėsim už ano miško, kokį dešimt kilometrų, susibūsim į vieną vietą, kad duosime tiems bolševikams,—tuoj pradings iš Lietuvos. O tas padlaižėlis nuo kiekvieno patrankos sugaudimo parausta ir pabala, dreba, kaip kambarinis šūnysis žiemą išmestas pro duris. Manau,—tau kelnaitės jau tikrai nešvarios, nors ir samangonkės įsitraukėi.

Gąsdina jie žmones, iš kailio nerdamiesi?

—Nesitrauksit,—sako,—vistiek bus blogai. Mes žinom kaip yra, kur užaina Raudonoji Armija. Visus iš eilės rėžia. Štai kaip: užaina kur nors pas žmones raudonarmietis, o šie išanksto jau žinod, kad mirtis. Žinoma, dab' bando prašytis. Klaupiasi ant kelių, maldauja: "Nešauk ponalis, tik nešauk, leisik dar gyventi!" Raudonarmietis atsakęs: "Aš nė vieno nešaudau, aš tik priuonu!" Ir čia pat išsitraukia ilgą peilį, ras, dva, ras, dva ir visi gatavi. Ot kaip bus, jei liksite čia.

Mes gi klausome ir galvojame: "Tau, pakaruokli, už žmonių šaudymus, mušimus, išdavystes ir to permažai." Mato galgonas, kad jo pasakoms netikime, ima kitaip gąsdinti.

—O jei neklausysite, nesitrauksite su mumis,—mes patys jus sušaudysime!

Dabar tai tiesą pasakė, tą tikrai gali atsitikti. Žmonės iš karto patikėjo. Nusiminė.—Ką daryti,—klausiami vienas kitą?

Pradėjo žmonės slėptis, namuose nemiegoti. Bet laimė, tie šunpalaikiai nebesirodė mūsų kaime, vos patys bešnešė savo uodegas. Lazdinis nutyla. Rūkome namūnukė, abudu ilgai mąstome. Vakaro vėjelis šiurena liepos šakose. Subaubia lįsdama į tvartą žalmargė.

—Pasisekė nuslėpti,—prataria, pamatęs mano žvilgsnį.—Javus nuėmė, tik su kulivai bus sunkiau: čia kulivai apardyta, ten kuro trūksta.

—Karas,—saku,— gele-

žinkeliai pirmoje eilėje ap rūpina frontą, o savo krašte tokių daiktų, kaip nafta, neturime.

—Nelengva, aišku. Nu, kitaip negalėsime,—spragilai dainušką užkukuos, vis tiek nekeltas jAVas neliks,—pa-reiškia Lazdinis.—Malonu šiemet dirbti! Tas pats grūdas, rodos, auksu blizga. Tada reikėjo viską vokiečium atiduoti, o patys šiaudais maitinkis. Štai, turiu aštuonis hektarus žemės, o kiek reikėjo vokiečium atiduoti: duoninių grūdų—20 centnerių, vasarajaus—8 centn., bulvių—26 centn., o riebalų—35 kilogramus, šieno—4 centn., šiaudų tiek pat. Mėsos kiaušienos—135 kilogramus, jautienos—185 kg., vilnų nuo avies—1 kg., nuo ūriuko—0.5 kg., kiaušinių nuo vištos—50 št., paukščių gyvų—4 št. ir tt. Dabar juokai tik, kiek iš mūsų sava valdžia reikalauja. Pirmą net vaikams pienučio nelikdavo, o dabar geria, kiek telpa. Tegu ir jie pajaučia, kad nauji laikai atėjo.

Su Lazdinium mes išsiskyrėme. Bet dar ilgai mačiau jo geras, ramias akis, raukšlėtą veidą, jį tokią prastųjų, artimų. Matau jį suplyšusioje sėrmėje, tokią taktų, kuris taip mažai tematė padoresnių dienų savo gyvenime. Iš to gyvenimo jis taip mažai reikalauja, bet ir tas pats okupantų jam buvo pragaru paverstas. Rūkau ir galvoju eidamas. O mašinos vien po kitos, keldamos dulkių debes, skuba ten į vakarus. Jos skuba, kad Lazdinis ga-

lėtų gyventi ramus, kad iš jo niekas nebeišplėštų jo gyvenimo džiaugsmo.

Adomavos apylinkės pirmininkas Goštautas turi truputį mažiau kaip 1 hektarą žemės. Jo vaikučiai nudrįskę, margi kaip genieliai nuo įvairiaspalvių lopų. Jis ir pats jau senai bemaž padoresnį apsilvikiung ar batus ant savo kojų. Basas bėgiojo po savo apylinkę. Žmona liguista, negali miegoti. Vos užmiega, kaip vėl pašoksta, šaukdama, kad vokiečiai ateina. O tie vokiečių gestapininkai kaip blakės landžiojo po jo trobele. Mat, Goštautas anais tarybiniais laikais buvo paskirtas MTS direktorium, Žmogus be galios doras, atsidavęs tarybų valdžiai. To, žinoma, pakako, kad užėjus hitlerininkams taptum kandidatu į aną pasaulį.

—Vokietis, kuris tardė,—pasakoja Goštautas,—buvo tokiais dideliais, plačiais dantimis, rodos specialiai jis ir gimęs žmonėms esti. Dar randai nugaroje neužgiję nuo mušimo. Sako jis man: "Ak tu, driski! Mėšle gimęs, mėšle užaugęs, o norėjai ponu būti!... Direktorius, girdi, iš kur atsirado!"—ir rėžia per sprandą. "Vokietis, antžmogis, arjias, gimęs ponauti,—štai kas valdys ne tik tokius suakius, kaip tu, bet ir visą pasaulį!"

Kad pridutuot savo žodžiams tvirtumo, po kiekvieno žodžio jo sandiniali-egzekutoriai vašina iš dviejų pušų rimbais.

—Nors ir tiek plakė, bet vistiek nepamokė,—pertraukė jį žmona.—Kad ir dabar, vos vokiečių pravijo, tuoj lenidi į visokias pareigas. Jei su-

Vokiečių nacių susprogdintas tiltas per Neris upę, Vilniuje. Daug ims laiko vilniečiams atsibudavoti ką sunaikino kryžiuočių ainiai nacių. Bet mūsų tėvų krašto sostinė jau atsibudavoja, atidaroma mokyklos ir teatrai, leidžiami dienraščiai. (Liet. Pagelbos Teik. Kom.)

LIUDAS GIRA AUKŠTAIČIŲ KRAŠTE

Laukai Aukštaičių gražūs ir derlingi. Skalsi jų duona. Darbininkai—žmonės. Neris ji supa ir Nevežio vingiai, O vidury Šventoji teka kloniais.

Ten, kai tavo pasikviečia viešnagėn, Tai pamylės, pavaišins—tik laikyksi. Užtraukt ten moka ir dainušką smagią. Merginos gi—Tik pats jom būk jaunikius.

Ir kraštą šį trejus metus termeno, Ir alino, ir naikino teutasas. Nun tuščios klėtys. Dingo drobės plonos.

Jaunimas vargsta tolimoj vergovėj. Bet vėl jis gryš, vėl laisvė mūsų atgija. Kaip siaubą, žmonės prisimins germaną.

grįžtu, dabar penkis kartus tave kartų.

—Taip, jie sugrįš! Tikriaus sakant, ne jie sugrįš, bet juos varu atvarys, kad atsakytų už savo darbelius,—tvirtai atsako vyras.

Goštautas atsisveikina ir greitai dingsta pamiškėje su popieriu pundeliu. Jis vis skuba, jam vis laiko permaža. Saulės vos pats viršugalvis besimato už kalnelio. Ne-tolies, tarsi lėktuvas, dar vis ūžia kuliamoji. Visokius sunkumus nugalėdami, žmonės kuria savo laisvą, patekėjusį gyvenimą.

Br. Butkus.

RUSAI ALASKOJ

Harvardo Universitetas leidžia žurnalą "The Slavonic and East European Review". Vėliausime to žurnalo numery įtapintas labai įdomus Theodore Farrelly straipsnis apie pirmutinius baltuosius šiaurės Amerikos gyventojus.

Savo straipsny Farrelly įrodinėja, kad pirmąjį baltaveidžių koloniją šiaurės Amerikoje sukūrė rusai, o ne anglai. Ji buvo sukurta Alaskoje apie 1571 metus, tai yra, 30 metų anksčiau negu anglai sukūrė Jamestown koloniją, Virginijoje.

Alaskon rusai dasigavo iš Novgorodo, kuris šešiolik-tame amžy buvo didžiausias šiaurinių Rusijoj prekybos centras ir priklausė vadinamajai Hanza Sąjungai.

Farrelly tvirtina, kad novgorodiečių kolonija buvo įsteigta Alaskoj, netoli nu Kasilof, kur 1937 metais buvo padaryta iškaskenos. Iš-kasenos prodė, kad ten kadaise buvo baltaveidžių kolonija.

Daug metų atgal iš Jungtinių Valstijų buvo pasiųsta daug visokių dokumentų Valaamo klioštoriui, Rusijon. Tas istorinis klioštorius randasi prie Ladogos ežero. Dokumentai daugiausia paliečia Alaską.

Tarp tų dokumentų surastas laiškas, rašytas tūlo misionieriaus apie rusų koloniją, kuri buvo įsteigta Alaskoje 1786 metuose tūlo Lebedovo. Lebedovui pasisekė užmegst ryšius su novgorodiečių kolonija, kuri buvo įsteigta 1571 metais. Bet jos jau buvo tik likučiai. Misionieriaus laiške pasakojama ką jis girdėjo iš jo lūpų apie Novgorodo rusų koloniją.

Simtmečių sukuryje novgorodiečių kolonija visiškai išnyko.

Gal būt, kad ją sunaikino vietos gyventojai eskimosai, o gal rusai paplito tarpe eskimosų ir dingo, susiženi-ję su jais.

Farrelly surinkti daviniai įdomūs, bet vistiek jiems trūksta istorinio autentiškumo.

Vilniškis.

Šeštosios Valstybinės Paskolos vajuus jau pasibaigė, bet karas tebėra. Prie kiekvienos progos investuokite savo dolerius į Karo Bondus.

LIETUVOS LAIKRAŠČIAI APRASO, KAIP VALSTIEČIAI SVEIKINO RAUDONĄJĄ ARMIJĄ

Ryšium su nauju stambiu Raudonosios Armijos laimėjimu — išėjimu prie Rytų Prūsijos sienos, į šiaurės vakarus nuo Marijampolės, "Tiesos" korespondentai apėmė įvairių Vilniaus poniai darbininkus bei įstaigų tarnautojus ir pasidalino su jais pirmaisiais įspūdziais. Štai ką jie pareiškė laikraščio atstovams:

Mūsų Linkėjimai Raudonajai Armijai.

—Kad Raudonoji Armija priėjo Rytų Prūsijos sieną, aš sužinojau, —sako Vilniaus Valstybinės Alaus Daryklos mašinistas drg. Sabolevskis Juozas, —šandien anksti rytą. Šią džiugią žinią aš išgirdau iš vieno pažįstamo Raudonosios Armijos karininko. Savo daryklos mašiną šandien aš leidžiu pilniausiu tempu ir dar pats, rodos, rankomis norėčiau ją pasukti, kad kuo sparčiau vyktų gamyba. Mūsų žmonėms nėra viena svarbiausiųjų karo vedimų. Tačiau stropiai ir dar su didesniu užsidegimu, kurį skatina mums nauji Raudonosios Armijos pergalės žygiai, mes dirbsime ir aprūpinsime savo gaminius frontą ir užnugarį. Netrukus, —aš esu tikras, —visi mūsų daryklos darbininkai galesime drąsiai pasakyti: "Taip, draugai, mes visi pridėjome prie galutinės pergalės atstieikimo —prie fašistinės Vokietijos sutriuškimo!"

Perduokite, drauge, mano ir kitų alaus daryklos darbininkų sveikinimus ir linkėjimus Raudonajai Armijai, kuo greičiausiai įvygiuoti ir Berlyną.

Raudonoji Armija Gražino Mane į Fabriką.

Apie Raudonosios Armijos priėjimą prie Rytų Prūsijos sienos, 1-jo valstybinio baldų fabriko "Vilnius" darbininkai sužinojo iš mūsų korespondento. Didelis džiaugsmas kilo visuose fabriko skyriuose. Fabriko darbininkas dailidė drg. Zinkevičius Mykolas pareiškė:

—Džiaugiuosi iš visos širdies Raudonosios Armijos kasdien pasiekiamais naujais laimėjimais. Raudonoji Armija, išvaduojama Vilnių, mane vėl grąžino į šią fabriką, iš kurio okupantų valdžia nuo pat pirmųjų okupacijos dienų, kaip nepatikama, buvo išmetusi. Teko pergvynti sunkias okupacijos dienas skurstant be darbo ir grėsiant visokioms re-

gistracijoms ir išvežimams. Dabar, Raudonajai Armijai pergalingai žygiuojant pirmyn ir vykstant kovoms jau prie pačių grobiųjų žemės, mes fronto nepavilsime! Dar didesniu tempu gaminisime ligoninėms reikalingus baldus. Fašistinių grobiųjų sužalotus mūsų miesto namus mes padėsime atstatyti savo fabrike pagamintomis ažuolinėmis durimis, langais ir kitais medžio įrengimais.

—Raudonosios Armijos priėjimas prie priešio teritorijos yra pradžia išvadavimo iš vokiškosios darbo katorgos mūsų brolių. Aš pats buvau okupantų sulmtas ir vežamas į darbus. Tačiau turėjau laimės Baltstogėje nuo jų pabėgti. Raudonajai Armijai išvadavus Vilnių, vėl grįžau į savo fabriką ir savo darbu prisidėu prie hitlerinio siaubo sunaikinimo.

Džiaugiuosi, Kad ir Mano Sūnūs Prisdės Prie Vokiškųjų Grobiųjų Sunaikinimo! Valstybinio kailių ir odos apdirbimo fabriko brigadininkas drg. Trubovičius Jonas, išgirdęs apie naują Raudonosios Armijos pasiektą laimėjimą, džiaugsmingai pareiškė:

—Neseniai aš išleidau du savo sūnus į Raudonąją Armiją. Šandien aš sužinojau apie Raudonosios Armijos naujus saunius žygius. Man džiugu, kad ir mano sūnūs prisidės prie galutinio visų Europos tautų pavergėjų —vokiškųjų grobiųjų, jų pačių žemėje sunaikinimo. Mūsų fabrikas nuo šios dienos dar didesniu jėgų įtempimu padės Raudonajai Armijai pasiekti galutinę pergalę. **Norėčiau Iškastį Duobę Vyriausiajam Galvažudžiui Hitleriui.**

"Raudonoji Armija priėjo Rytų Prūsijos sieną," pasakiau "Laisvės" siuivyklos darbininkui Gobiui Stasiui. "Ką jūs, drauge, į tai pasakysite?"

Gyvo ir apskruas siuvėjo veidas nušvito. Kiek pagalvojęs, jis tarė: —Žinote, drauge! Atsitraukdami okupantai iš Vilniaus mane ir dar tris mano draugus suėmė ir norėjo sušaudyti. Vokičiai liepė mums pasilinti kastuvus ir eiti išiskasti duobes. Bet, žinote, per tokį sumišimą mums vis dėlto pavyko iš tu-

galvažudžių rankų pasprukti. Dabar aš su tuo kastuvu labai norėčiau Vokietijoj iškastį didelę duobę vyriausiajam galvažudžiui Hitleriui ir jį ten užkasti visiems laikams.

Vyrukas paspaudė man ranką ir padėjojo už linksmą žinią.

Kitas "Laisvės" siuivyklos darbininkas, Kimoševskis Stanislovas, mūsų korespondentui pareiškė:

—Ir aš savo darbu padėdu frontui, sidamas kariams ir buvusiesiems partizanams drabužius. Šią reikšmingą dieną aš trokštu, kad šaunioji Raudonoji Armija kuo greičiausia atkeršytų hitlerinei Vokietijai už mūsų trijų metų kančias.

Su pasitenkinimu sutiko džiugią žinią ir geležinkeliečiai staliai Kareiva Jonas, Bagdonavičius Vytautas ir Meškauskas Jonas.

—Tegu Raudonoji Armija, —pareiškė jie, —kuo greičiausiai sunaikina hitlerininkus, kad jie daugiau niekuomet nebegalėtų vaikščioti po svetimas žemes ir neždudyt mūsų brolių ir seserų!

Dirbsiu Už Du, Už Tris.

Odos kombinato Nr. 1 valgyklos salė pilna darbininkų, besiklausančių jų pačių draugų pajėgumais suruošto koncerto. Staiga nutyla skardūs akordeono garsai ir vidury salės aukščiau pasilėpęs plačiapetis darbininkų komiteto pirmininkas drg. Žukauskas praneša:

—Draugai! Karo audra priėjo į pačią hitlerinę Vokietiją. Raudonoji Armija į vakarus nuo Marijampolės priėjo Rytprūsijų sieną. Iš visų krūtininių išsiveržia galingi šūkliai: "Tegyvuoją Raudonoji Armija! Tegyvuoją drg. Stalinaus!"

Salė skamba nuo šūkių, sienos dreba nuo plojimų. Ne vieno akyse suspindėjo džiaugsmo ašara. Kombinoto darbininkas drg. Vilčekis nei nepajuto kaip didelė prisirpusi ašara nuriedėjo per skruostą ir užsikabino už pašarmojuosiu ūsų. Krumplėta ranka jis nubraukia nuo skruosto ašaros taką, keistai sujūdina ūsais ir atsidusęs, lyg sau, lyg kitam, pusbalsiu prakalba:

—Aš jau senas. Man neilgai beliko gyventi. Bet aš dirbsiu kaip jaunas, dirbsiu už du, už tris. Nors dalele savo darbo ir aš prisidėsiu prie didžios pergalės nukalimo. Vokičiai norėjo kombi-

Kur vokičiams dėl skubaus nešdinimosi iš Lietuvos nepasisekė viską sunaikinti, kaimiečiai suima derlių nuo laukų. Vakaruose dar girdisi kanuolių dundės, bet kryžiuočiai ainiai Lietuvon daugiau nebeegryž.

(Lietuvai Pagalbos Teikimo Komitetas.)

natą sugriauti, bet nespėjė. O kas būtų buvę, jei Raudonoji Armija būtų pavėlavusi bent porą dienų? Tikriausiai nė vieno iš mūsų čia nebūtų likę... Bet dabar mes sutvarkysim savo kombinatą, kad jis veiktų be jokiu trūkumų. Mes, darbininkai, atstатыsim ir visą sugriautą Vilnių. Ir jis bus tada dar gražesnis, kaip buvo anksčiau. Ne veltui juk dainavom: "Pasaulį naują pastatysim..."

Spaustuvininko Nuomonė.

Vladas Kasmauskas, 23 metų spaustuvininkas. Jis dirba linotipininku Vilniaus Valst. "Spindulio" spaustuvelyje. Tai patyręs linotipininkas, savo specialybeje išdirbęs 10 metų. Apie tai, kad mūsų kariuomenė pasiekė prie Šešupės Rytų Prūsijos sieną, jis sužinojo vienas iš pirmųjų. Tą dieną jis rinko bėsimąjį "Tiesos" numerį. Ir jo linotipai rinkti atnešė Tarybinio Informacijų Biuro biuletenį.

—Aš pasilenkiaiu mušti savo mašinos klavišus ir perskaičiau pirmąją rankraščio eilutę: "Raudonoji Armija priėjo Rytų Prūsijos sieną! Ji peržygiavo su pergalems per išvaduojamos Lietuvos žemę ir dabar atsiėjo prie hitlerininkų landynės angos. Akimirka aš supratau, kad juo toliau žygiuos į vakarus mūsų narsioji kariuomenė, tuo bus mums čia ramesnis gyvenimas ir darbas."

Kasmauskas, kaip ir kiti tūkstančiai mūsų krašto žmonių, at savo pečių padėjo okupantų priespaudą. Iš pirmos dienos jie išvarė linotipininką į gatvę. Jis dirbo už menkų atlyginimą krautuvės pakuočio darbą, nors nuo pat jaunų dienų linotipas buvo jam pusė gyvenimo.

—Tegul muša ir pribalgia Raudonoji Armija hitlerininkus, —linki dabar jis. —Mes, spaustuvininkai, dirbam ir dirbsim, kad greičiau ateitų galutinis laimėjimas.

Drauge, laike "Vilnius" važaus gal negavai nei vieno naujo skaitytojo. Nebus pėrvė, jei prikabinai draugą užsiprenumeuoti dabar.

Skaitytojai: Pats jau esi persitikinęs, kad apie Lietuvos atsidurovimą tik iš "Vilnius" te sužinojai. Pasakyk apie tai ir savo kaimynui, pažįstamam. Tegul užsirašo "Vilni".

Jei esate aukoję drabužių ar kitko Lietuvai per klerikalų-smetonininkų "bendrą fondą" paklauskite jie ar jau pasinėję įsų dovana Lietuvon?

KADA BUS VELYKOS?

Kadangi daugelis katalikiškų švenčių priklauso nuo vėlykų ir būna kilnojamos, nepasitaiko tą pačią mėnesio dieną kiekvienais metais, tai pravarū žinoti kurią dieną pripuola velykos sekamais dešimčia metų.

1945 balandžio 1
1946 balandžio 21
1947 balandžio 6
1948 kovo 28
1949 balandžio 17
1950 balandžio 9
1951 kovo 25
1952 balandžio 13
1953 balandžio 5
1954 balandžio 18
1955 balandžio 10.

Anksčiausia kę velykos gali pripuili yra kovo 22, o vėliausia balandžio 25. Vėlybiausias velykas turėjome 1943 metais (balandžio 25), o anksčiausias buvo 1818 (kovo 22). 1845, 1858 ir 1913 velykos pripuolė kovo 22.

Selmininkės džiaugsis atsiekus pergalę prieš fašistinę ašį, ir nebereikalo. Štai pokarinis prosas. Nebereikės narplioti ir mezzioti ilgas elektriskines vietas. Prosas įkais visat be viely.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Mūsų Kostumeriams ir Geriems Lietuviams

Mrs. Paulina Kairis

3258 S. Union Ave.
CHICAGO
UNION TAVERN
Savininkė

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų linkime visiem mūsų Draugam, Kostumeriam ir Pažystamiem

S. & R. Cleaners
SAM SAPIENZA
RALPH MEROLLA
Savininkai
3320 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

Išsilaisvinę Vilniečiai Jau Gaminasi Laikraštinių Popierių

Medžio ir Popieriaus Pramonės Trestas įvairiose Vilniaus krašto vietovėse yra jau sutaisęs ir tebetaiso kelius vokičių sunaikintus popieriaus gamybos fabrikus. Papildžius atstatomus fabrikus kai kuriais trūkstamais reikmenimis, netrukus bus pradėta laikraštinių ir rašomojo popieriaus gamyba. (tr)

Sveikinam visus Draugus, Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais!

PAULINA

Russian-Turkish Baths
1657 W. 45th St.
A. F. CZESNA, Sav.
Tel. Virginia 9493

Linksmų Kalėdų ir Naujų Metų visiem Kostumeriam ir Pažystamiem!

Gailius Tavern

3204 S. Halsted St.
MR. ir MRS. GAILIUS
Sulaukimai Naujų Metų turėsim šaunią parę

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Syrena Restaurant

CATERERS
4270 Archer Ave.
CHICAGO, ILL.
Virginia 9564-9565

Sveikinam su Kalėdom ir Naujais Metais visus savo Kostumerius ir Draugus!

Gerą Dieną Tavern

2320 S. Leavitt St.
J. ir K. MAZEIKAI
Savininkai
Tel. Seeley 3516

Sveikinu visus Draugus, Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdom ir Naujais Metais

CHARLES K. KINDER
WATCHES, CLOCKS & JEWELRY
3557 Archer Avenue, Chicago, Ill.

Linkime visiems mūsų Draugams, Pažystamiems ir Kostumeriams Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

JOSEPH LEPPA
Smagi Užeiga ir Piktinkams Vieta
WILLOW SPRINGS, ILL.
Telefonas Willow Springs 1095

SMETONISKOJ "KONKEJ" KAUNE
Pažinęs į "konkė" (gatvėkari) įlipusių ponų ministrėnė, Kauno pilietis greitai atsiėjo ir pasilė jai savo sėdyne.
Ministerienė: Labai ačiū, lamsta. Matyti esi ne chamas, bet inteligentiškas žmogus.
Pilietis: Tai niekis, ponai ministerienė! Aš žinau daug vyrų, kurie konkėje užleidžia sėdėnes tik gražiom poniom ar panelėm. O aš visai nepaisau moters grožio.

Laimingų Pergalingų Naujų Metų visiems Draugams ir Pažystamiems!

ANTANAS KAIRIS
Mason Work and General Contractor
3232 S. Union Ave.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

Pilsen Recreation

1509 W. 18th St.
CHICAGO, ILL.

BRUNSWICK ALLEYS

Air Conditioned
Seeley 9720

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Linkime visiems savo Kostumeriams ir Draugams

Marshall Square Wet Wash Laundry

2621 Cermak Road
Tel. Rockwell 9208-09
JOSEPH STERCZEK
JOSEPH MADZIARZ
PETER HAWRYS
Savininkai

Linksmų Kalėdų

Švenčių ir Laimingų Naujų Metų linki

MARTHA'S Bridal Shoppe

E. M. RONKOWSKI, Sav.
4936 S. Ashland Ave.
Tel. Prospect 5513

Litėdas vaizdas liko kai naciai iš Lietuvos buvo išstrenkti. Čia matosi Adutiškio miestelis. Traukdamiesi vokičiai viską naikino. (Liet. Pag. Teik. Komitetas.)

K. KORSAKAS.

Kremliaus Rumuose

Didingais bokštais kyla į viršų pačiame Maskvos viduryje, pačioje jos širdyje Kremlius. Jo dantytos, raudonų plytų sienos supa darnų masvą aukštų, stilingų rūmų ir grakščių, iškilmingai lengvų cerkvių. Žila, garsi praeitis kalba iš kiekvieno sienoj įmūryto akmens, iš kiekvieno namo kampo, iš kiekvieno jo linijos.

Bet dar garsesnė ir didingesnė Kremliaus dabartis. Šiandien jame plaka vienos šeštosios pasaulio dalies širdis, čia sutelktas Tarybų Sąjungos variojantis protas, čia sukoncentruota tarybinių tautų valia, į čia nukreiptos šiandien viso pasaulio akys, nes Kremliuje gyvena ir dirba—Stalinas.

Ir kiekvieną kartą, kai eini pro Kremlių, jauti už jo sienų esančią didybę. O peržengęs Kremliaus vartus—pasisiauti tartum pats būtum prisilietęs tos didybės, tapęs mažute jos dalele ir drauge nepaprastu ryškumu pajunti savo pilietinę atsakomybę ir pareigą milžiniškos tarybinės valstybės likimo ir gerovės atžvilgiu.

Taip nepaprastai jaudinamai, pakeliamai, įpareigajamai veikia Kremlius kiekvieną, kas patenka už jo sienų.

Kremliuje kalama didžioji pergalė. Kremliuje apdovanojami ordinais šimtai Tarybų Sąjungos didvyrių, didžiojo Tėvynės karo karžygių. Kremliuje renkasi ir posėdžiauja vyriausias Tarybų Sąjungos valdžios organas—Aukščiausioji Taryba.

Nepersenai įvykusi dešimtoji Aukščiausiosios Tarybos sesija vėl plačiai atidarė Kremliaus vartus ir Aukščiausiosios TSRS Tarybos deputatams, ir gausiems svečiams.

Peržengdamas Kremliaus vartus, kaip Aukščiausiosios TSRS Tarybos X sesijos svėties, su ypatingu ryškumu prisiminiau 1940-tuosius metus, kai man pirmą kartą teko pabuvoti Kremliuje. Tai buvo istorinės dienos—Lietuvos įsijungimo į Tarybų Sąjungą dienos. Kremliūs buvo tada daug šviesesnės, ant jo bokštų degė rubininės žvaigždės, kurios šiandien užtemdytos. Kremliaus sienos, kiemai ir aikštės tada buvo užlietos elektros srovėmis, o didingų rūmų langai spindėjo, lyg pro juos būtų švietusi pati saulė. Šiandien Kremlius pritemęs, kaip ir visa Maskva, tačiau toje rūsiroje karo stumetoje jis tartum dar didingesnis, dar iškilmingesnis—savo bokštais,—rūmų ir cerkvių kupolais, aukštomis mūro sienomis toje prietemoje susilieję su pačiu dangumi, Maskvos dangumi, neprieinamu vokiečių bombanešiams ir tolydžio vis labiau šviesėjančiu artima pergalės aušra.

Tiktai įėjęs pro duris į didžiuosius Kremliaus rūmus, kuriuose vyksta Aukščiausiosios Tarybos posėdžiai, vėl patenki į akinančiai ryškiai elektros šviesą, užliejančią erdvas sales ir koridoriuos. Liftas pakelia į salę, skirtą svečiams. Toji salė, tartum didžiulis balkonas, kybo viršum posėdžių salės, kurioje sėdi Aukščiausiosios Tarybos deputatai. Iš šono pagal visą posėdžių salę išsišakia iš sienos pusiaupavalio diplomatinio korpuso ložės, kurios šį kartą pilnutėlės diplomatų. Svečių salė-balkonas, kuri prilygsta didelio teatro salei, taip pat pilnuti pilna publikos—karių ir civilių. Čia ir Raudonosios Armijos generolai, ir žymūs tarybiniai darbuotojai, ir ordinais atžymėti stacionariečiai, ir rašytojai, ir menininkai—įvairių tarybinių tautų atstovai. Visi su įtemptu įdomumu laukia posėdžio pradžios. Prie kiekvienos kedės yra ausinis mikrofonas, su kuriuo galima aukščiausiai girdėti kalbėtoją, stovintį tribūnoje. O tribūna toli, nes salė milžiniška—savo didumu ji tartum primena begalinės Tarybų Sąjungos erdves. Tai parlamentas,—didžiausias pasaulyje,—kurio atstovai atvyko ir nuo Baltijos, ir nuo Ramiojo vandenyno krantų, nuo Pamiro kalnų ir nuo Ledinuojo vandenyno pakrančių, ir iš neprieinamų Sibiro plotų, iš karštojo Kazachstano ir iš kalnuotojo Kaukazo. Kiek tautybių, kiek rasų, kiek skirtingų veidų ir kiek skirtingų kalbų! Ir kokia nuostabi vienybė! Visus tuos žmones, tą milžinišką kraštą, gyvenamą dešimčių skirtingiausių tautų, sujungę į vieną neįveikiamą, nesuskaldomą ir nesugriaujamą šeimą Leninas, kurio didžiulė statula, iškelta ranka kviečianti į dar šviesesnę ir nuostabesnę ateitį, su granitišku iškilmingumu stovi salės gale, tartum iškilndama viršum Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo, viršum tribūnos, viršum vaivorykštę išlenktų lubų skliautu.

Tretysis skambutis—ir prezidiumo ložės pasirodo Tarybų Sąjungos vyriausybės nariai. Visi atsistoja, ir plėtimų audra pripildo salę. Audra virsta iškilmingu, džiūgaujantiu ramiu, kaip pasirodo Stalinas. Iš jį, į jo žilsvą galvą, į jo ramią šypseną nukrypstą tūkstančiai žvilgsnių. Jis, apsirėngęs Tarybų Sąjungos maršalo uniforma, stovi tarp prezidiumo narių ir taip pat ploja. Tiktai pirmininko ilgas skambutis apmalšina ir nutildo plojimų audrą. Pradedama posėdis. Darbas, milžiniškas šalies vairavimo ir karinio vadovavimo darbas nenutrūksta nė valandėlei ir Tarybų valstybės didysis vairininkas budi prie vairo ir dieną ir naktį.

Keturias dienas truko Aukščiausiosios Tarybos dešimtosios sesijos posėdžiai. Istorinės reikšmės sprendimus priėmė Aukščiausioji Taryba.

Svarstant Tarybų Sąjungos biudžetą, iš deputatų pranešimų, iš tuose pranešimuose minimų milijardinių sumų prieš mūsų akis visu ryškumu išliko Tarybų Sąjungos didieji ūkiniai ir kultūriniai laimėjimai, nepalaužiamas pa-

Trys traukiniai nusivertė nuo bėgių vienoj vietoj, netoli mūsų šalies sostinės Washington. Tai buvo anądien, kada tą aplėnikę nuklojo pirmas šio sezono sniegas. Du traukiniai buvo prekiniai, o vienas keleivinis. Katastrofoj vienas traukinio inžinierius užmuštas, 12 keleivių ir įgulos narių sužeista.

ATEINANTI METAI

Audringi metai baigiasi. Žaibuojanti ateitis...

Vargingo darbininko širdis ir jausmai nesą didelę našta. Jis žūri, kad pagarinti karui ir gyventojams reikalingus daiktus. Jis leidžia savo vaikus į karišką tarnybą, kad iškovotų pasauliui pergalę, taiką. Jis dirba, vargsta, pardavinėja karo bondus ir pats perka kiek tik gali. Jis dirbo, kad išrinkti šaliai gerą valdžią. Valdžia, kuri nesirūpintų vien savo ar savo sėbrų kišeniumi, bet dirbtų visų naudai. Naudai dabartinių ir ateinančių gyventojų. Jis organizuoja unijas, daboja, kad darbdaviai mokėtų žmonišką algą. Jis aukauja dėl visokių reikalingų daiktų. Taip, jis yra tikras pilietis, mylintis savo šalį, savo šeimą ir visą žmoniją. Jis kovoja dėl visų ir dėl geresnės ateities.

Dabar gi, mielas skaitytoju, sustok ir pagalvok: kiek tu kam ir kada gero padarei? Kiek asarų liejai? O gal tu esi vienas iš tų, kurie eina pilvelį glostydami? Gal karas tau automatiškai daugiau pinigėlių supylė kišenium, o gal pasiilksmini dažnai, valgai gerai, nesirūpini, kad tavo apgynejai gali pavargti, sugniužti. Tada ir tau kitas galas lazdos gali tekti. Daug yra pas mus taip išlepintų, tiesiog sukulia didžiausią triukšmą, jei ko jam trūksta. Taip, mes atmename, aną dieną trūko biskutuko sviesto, paskul cigarečių. Kiek buvo tokių, kurie keikdami šumijo, žadėjo čionaitinę valdžią atšaukti ir prezidentą suspenduoti.

Apšilvaigykime, pamislykime, kiek šiuose šturminguose metuose deda galvas už tavę, kraują lieja, ba-

sitikėjimas tarybinių tautų kuriamąja galia, neišsenkami Tarybų Sąjungos turtingumo šaltiniai, neaprepiamos ateities perspektyvos.

Ypač kriti į akis atskirų tarybinių respublikų deputatų pranešimuose skiriamas nepaprastas dėmesys ne tik ūkininkams, bet ir kultūriniams reikškimams. Deputatas užbekas kalbėjo ne tik apie Uzbekistano auksą-medvilnę, bet ir apie Uzbekijos Mokslo akademijos darbus. Deputatas azerbeidžanietis kalbėjo ne tik apie Baku naftą, bet ir apie savo krašto rašytojų, poetų, mokslininkų naujai sukurtus veikalus, poetas, studijas. Ir tai dabartinio karo, baisiausio kultūros naikinimo metu! Kurio kito krašto parlamente šiandien apie tai kalbama?!

Dešimtoji Aukščiausiosios Tarybos sesija savo istoriniais sprendimais dėl tautinių kariuomenių įsteigimo sąjunginėse respublikose ir dėl suteikimo sąjunginėms respublikoms teisių palaikyti tiesioginius diplomatinis ryšius su užsieniu dar kartą visu ryškumu išskėlė Lenino-Stalino tautų draugystės ir nepriklausomybės principą, įkūnytą Tarybų Sąjungos valstybinėje santvarkoje, jos konstitucijoje. Su nepaprastu, kvapą užgnaužiančiu susidomėjimu klausėsi ir Aukščiausiosios Tarybos deputatai, ir svečiai Molotovo pranešimo tuo klausimu. Daug kartų audringais plojimais buvo pertraukiami ir palydimi Molotovo pareiškimai apie Tarybų Sąjungos tautų draugystę, apie jų nesugriaujamą, mūšiuose palidytą vienybę kovoję prieš fašizmą ir hitlerinį barbarų antpuolį. Ir visi, buvusieji tuo metu salėje, jautė, kad jiems teko laimė ir garbė dalyvauti nepaprastos istorinės reikšmės akte, kurio visą svarbumą šiandien gal dar ir sunku mums numatyti, bet kurį mes jaučiamo su giliausiu įsitikinimu.

Ir kai, pasibaigus paskutiniajam Aukščiausiosios Tarybos posėdžiui, ėjau pro Kremliaus vartus—visu ryškumu supratau, kad istorija Kremliaus sienoje atvertė dar vieną naują nepaprastos reikšmės puslapį, parodydamas viso pasaulio tautos tiką jų augimo, klestėjimo, broliško sutarimo ir draugiško sugyvenimo kelią. Ir aptemptys Kremliaus sienos, jo bokštai, jo rūmai ir mūrai tartum švietė ta vidine, neregima šviesa, kuri nežino nakties, nepripažįsta jokių užtvarų, nugalai tamsg ir smurtą, veda žmonių į priekį pažangos ir laimės keliu.

TU NEBOK

Tu nebok, draugužėli brangus,
Kad žiuriai susiraukęs dangus—
Ir taip beldžias ir spardos graustinis;
Kad švytuoja—žalbuoja žaibai—
Zvėrys laksto ir siaučia lina! —
Ir riauimoja ir šniokkia šiaurinis;

Net žiūrėt ir klausyt nejauku,
Kas ten dedas ant plynų laukų;
Bus po audrai giedresnė dienužė.

Kils aušrinė skaututė, žavi—
Ir saulutė pradžiūgdys tavę,—
Ir šlamės vėl žalioji giružė...

Jonas Kaskaitis.

dauja, verkia, šala, aimanuoja. Jie tai daro, kad tave užlaikyti patenkintą, kad šalyje, kur tu gyveni, būtų visko, būtų laisvė ir demokratija.

Taigi, baigiant šiuos metus ir sutinkant naujus prizadėk gelbėti pasaulio vargšius, kur jie nebūtų. Neatsisakyk aukat dėl nau-

dingų reikalų. Remk ir užsirašyk pažangius laikraščius. Prigulėk prie naudingų draugijų ir unių. Padėk darbo klasei kovoti, raštu, kalba palaikyk moralę. Tada tu pamatysi naują šviesą, naują gyvenimą. Gyvenimas bus interesingas ir ateinantį metai suteiks tau ir tavo draugams laimę ir laisvę. **Levanas.**

JUBILIEJINIS DIENRAŠČIO Vilnies Vajus

PRASIDĖJO SU PIRMA SPALIO
1,000 Naujų Vilniai Skaitytojų
\$1,000 (DOLERIŲ) DOVANOM VAJININKAM

Į TALKĄ, DARBŠTIEJI VAJININKAI!

Patalpinkime Pažangų Dienraščių Kiekvienos Lietuvos Šeimoms Namuose!

BRANGŲS DIENRAŠČIO "VILNIES" SKAITYTOJAI:

Kurie skaitote "Vilni" nuo jos įsikurimo, arti per 25 metus, persitikrinkote, jog be pažangaus dienraščio negalėtumėt apsieiti. Jeigu "Vilnis" jums patinka, tai patiks ir jūsų kaimynams, pažystamiems, kada jie gaus progos su ją susipažinti. ŠTAI NEIŠSEMIAMAS ŠALTINIS NAUJŲ SKAITYTOJŲ!

Mūsų naujoji tėvynė Amerika ir kartu visas demokratinis pasaulis eina prie pergalės prieš fašizmą. Mūsų gimtinės Lietuvos išlaisvinimas yra kaip įvykęs faktas.

"Vilnis" teisingai gali pasididžiuoti turinti savo bendradarbių eilėse gabiausių Lietuvos rašytojus. Jokiame kitame laikraštyje Chicago nerasite tiek žinių ir straipsnių iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų ir kaimų, kaip Vilnyje."

Mes esame įsitikinę, kad kiekvienas vilnietis ir demokratiniai nusiteikęs lietuvis pagelbės "Vilnies" Jubiliejiniam Vajuje, pakalbėdami savo kaimynus užsiprenumeruoti "Vilni". Jei praėjusiais metais, ypatingai pėnykščiamė, detroitietės gavo po 50 ir daugiau naujų skaitytojų; kitos po dešėtkus, tai ar galima sakyti, jog vienas skaitytojas yra sunku gauti?

PAVIENIAI IR ORGANIZACIJŲ IŠRINKTI DARBININKAI

"VILNIS"

3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tuojaus užsiregistruokite "Vilnies" Administracijoje ir aplaikysite smulkiemėnėkas informacijas apie vaju.

Nauji Polėkiai

REIKŠMINGI ŽYGLIAI TARPTAUTINEI DARBININKŲ VIENYBEI

CIO Politinės Veiklos Komiteto pirmininkas Sidney Hillman jau Londone. Jo misija ir darbas prirengti platus Tarptautinį Darbo Unijų Kongresą.

Linksmy Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiems Kostumeriams, Draugams ir Pažystamiems!

Ruth's Tavern

432 E. 152nd St. kamp. Halsted St. HARVEY, ILL. Tel. Harvey 3374

Mr. & Mrs. Shumpis, Sav.

Kalbant apie Tarptautinį Darbo Unijų Kongresą ir koki uždaviniai prieš jį stovi, negalima praleisti pro akis ALF ir CIO unijų nesenai įvykusių konvencijų.

Lapkričio mėnesį atlikė savo metinę konvenciją industrinis CIO centras. 800 delegatų diskusavo svarbiausias šio šalies problemas.

Pasakytose kalbose ir rezoliucijose ryškiai atžymėta lapkričio 7-tos rinkimai ir laimėjimas Roosevelt, Trumano ir kitų pažangiųjų kandidatų.

Reakcininkai kaip įmanydami puola industrinių unijų Politinės Veiklos Komite-

ta. Niekieno Hillmaną, šmeiže Rooseveltą, kad jis Baltajam Namui atiduosis komunistams.

CIO unijų konvencija ne tik užgėrė Politinės Veiklos Komiteto darbus, bet jį paliko pastoviai darbuotis politiniame lauke.

Tarptautinės darbininkų vienybės klausimu CIO chigagiškė konvencija pasisakė entuziastiškai.

Dabar grįžkime prie AFL konvencijos, kuri įvyko lapkričio pabaigoje New Orleans. Raportai buvo apšpė, nublukę. Konvencija senu biurokratiu tempu praėjo.

Kalbant apie šią konvenciją tenka pastebėti, kai Tobin, Teamsterių Unijos prezidentas, visą laiką puikiai kovojoes prieš reakcininkus dėl Roosevelt atšūrimo kvirtam terminui, šioje konvencijoje neparodė atsparumo kovoti biurokratus.

Konvencija neiškėlė darbininkų vienybės klausimo, jau nekalbant apie svarbų tautinės vienybės stiprinimo reikalą. Elementai, kurie palaiko John L. Lewis, parodė atkaklumą.

Kai išliko tarptautinės darbininkų vienybės klausimas: pasiuntimo delegatų į Londoną, tai Greenas ir kiti biurokratai griežtai pasipriešino.

Green ir jo kolegos dar vis mano, jog galės pasukti istorijos ratą atgal: galės laikyti darbininkiją padalinę. Nėpasiseks! Geizkeličių Brolijos jau nusitarė dalyvauti Tarptautiniame Darbo Unijų Kongrese Londone.

Silpniausia vieta buvo Tobino šlame kaip ir Roosevelt politikos laimėjimo užgėrimo punkte.

Green ir jo kolegos dar vis mano, jog galės pasukti istorijos ratą atgal: galės laikyti darbininkiją padalinę. Nėpasiseks!

Geizkeličių Brolijos jau nusitarė dalyvauti Tarptautiniame Darbo Unijų Kongrese Londone. Šie du organizacijų centrai sudaro šios šalies organizuotą į unijas

Sveikinu Savo Draugus ir Pažystamus su Links-

mom Kalėdom ir Naujais Metais

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

didele darbininkijos didžiūma.

Kongreso Vaidmuo.

Kaip Dubinskis, taip ir Green dar gyvena praėdžia, kad jie galės laikyti padalinę pasaulinį darbininkijos judėjimą. Anaipolį jiems tas nepasiseks.

Tauragai.—Šis valsciaus miestelis beveik visai sudegintas liepos 9 kada vokiečiai vyti laukan. Liko tik ke-li namai. Bažnyčia, malūnas, aptieka ir visos miesto centras kaip ir paežerė sunaikinti.

UTENA.—Šis miestelis vokiečiam besitraukiant labai apnaikintas. Miestelio centras visai išdegtas. Liko pastatai tik šale plento nuo Zarasų į Kauną.

Vokiečiai šaudė bėgdami į kiekvieną pilietį. Padegimai daryti benzinu namus aplaistant.

Saldutiškis.—Dėka to, kad Raudonoji Armija vokiečius smarkiai iš čia mušė, načiai nespėjo miestelį sudeginti, tik vaistinę načiai spėjo sudeginti.

rasti, jei sutartina darbininkija pasakytu, kad taip negali būti.

Vasario 6-tą, 1945 m., Londone pasauliniame darbininkijos sąskrydyje bus sustiprinta klesinė vienybės ryšiai ir nustatyta gairės darbininkų vaidmeniui karo laimėjime ir talkos įvedime.

Lietuviams darbininkam ypač džiugu, jog tos konferencijos prirengime dalyvauja asmuo kilęs iš mūsų senos tėvynės—Lietuvos—Sidney Hillman.

F. Abekas.

ŠESUPE

Jau krantai Šešupės tampa apvalyti Nuo nacių pavietrės, nuo maro Ir humai-banditai dvesia išdalyti— Klampinami pergales baro.

Sirdis atitokta ir skausmus nubraukia, Zinan, kad kryžliokai pakrinka; O rūsti pagieža vis kerštan mus šaukia: "Plėšikui atmonyti tinka..."

Lyg žvėrys dvikojai pasakų baisybėj; Jie brangią mūs šalį apnyko, Sėlstančios žmogėdros kryžliokų esybėj, Puolėsi lakt krauju mūs dyko.

Bet ašarų upės, paniekų kartybė, Brangiai atsėjo plėšrūniui; Barbaro, kai žmogaus, pražuvo vertybė— Tai amžiais teks prisimint hunui.

Kai žvėrys patrakę veržės per Šešupę, Kad tautą mūs brangią nusmogi; Tuomet nesapnavo, kad čia bus suklupe— Neteks jiems daugiau prisivogti.

Dabar paskutinį kartą išsitrenkę, Išmūšti galybės Tarybu, Mum šimtmečių priešas lai daugiau nekenkia, Neliėčia brangių mūsų rybų!

Mes dirbsime darbą dėl šalies gerovės: Dėl savės, dėl liaudies didingos; Kad auklėt žmonią dėl visų dorovės, Dėl kilnios draugijos—teisingos.

Lai kojos grobikų kartą paskutinį Paliečia brangiausią mūs šalį! Mūs kovūnai ardo tą dangtį naktinį, Ir neša saulėtą mums dalią.

Tuomet ir Tavo vanduo bus tyresnis: Kryžliokai nebiaurins Tau sriove; O mūs liaudies būvis bus laisvas, geresnis; Neš sau ir žmonių gerovę!

A. Dagilis.

NACIUS IŠVIJUS IŠ LIETUVOS

Šventionys.—Šis miestas fašistinės pagiežos labai paliestas. Gatvėje į Šventionėlius nepalikta nei vieno namo. Kamaini tekėjo ir Audutiškio gatvėje.

Tauragai.—Šis valsciaus miestelis beveik visai sudegintas liepos 9 kada vokiečiai vyti laukan. Liko tik ke-li namai. Bažnyčia, malūnas, aptieka ir visos miesto centras kaip ir paežerė sunaikinti.

UTENA.—Šis miestelis vokiečiam besitraukiant labai apnaikintas. Miestelio centras visai išdegtas. Liko pastatai tik šale plento nuo Zarasų į Kauną.

Vokiečiai šaudė bėgdami į kiekvieną pilietį. Padegimai daryti benzinu namus aplaistant.

Saldutiškis.—Dėka to, kad Raudonoji Armija vokiečius smarkiai iš čia mušė, načiai nespėjo miestelį sudeginti, tik vaistinę načiai spėjo sudeginti.

rasti, jei sutartina darbininkija pasakytu, kad taip negali būti.

Vasario 6-tą, 1945 m., Londone pasauliniame darbininkijos sąskrydyje bus sustiprinta klesinė vienybės ryšiai ir nustatyta gairės darbininkų vaidmeniui karo laimėjime ir talkos įvedime.

Lietuviams darbininkam ypač džiugu, jog tos konferencijos prirengime dalyvauja asmuo kilęs iš mūsų senos tėvynės—Lietuvos—Sidney Hillman.

F. Abekas.

čiai užėmė visą Nemuno kl-pą ir Prienų miestą.

Bu've pasislėpę gyventojai, sužinoję apie Raudonosios Armijos atėjimą tuojau rinkosi į miestelį ir dėkojo išlaisvintojams.

Valstiečiai kvietėsi raudonarmiečių į namus ir valšino tuos, ką spėjo nuo vokiečių paslėpti.

—Jei ne jūs, tai tie antikristai mūsų šalį būtų višišikai nuterioję.

Birštone vokiečiai sudegino šiltų vandeny kurortą, keturias vilas ir kelis ūkus. Kurorto padegėjai betgi nespėjo pabėgti—jie čia ir sunaikinti.

UŽSISAKYKITE TUOJAU

VILNIES 25 METŲ SUKAKTIES PROGA

KALENDORIUS JUBILIEJINIS

1945 METAMS Kaina 35¢

TURINYS

Viršelį piešė CHAS. ZIX

STRAIPSANIAI

Trys Svarbiųjų Dokumentai 21 Kiek Pasaulij Telefonų 29

Kaip Irvyčia Saulės Užtemimas, Laukoviškis 24 Žibalo Gamyba 63

"Vilnius" 25 Metų Jubiliejus, 26 Kaip Kilo Kalnos 71

Prekybinis Latvynas 71 Liet. Liaudies Priešai ir Draugai, 46

Kiek Ateivų Jung. Valstijose 88 Kiek Chicagoj Letisa Let. Laikr. 106

Romiški ir Arabiški Numeriai 119 Vitaminai, Dr. A. Petrika 65

Simtmetinis Kalendorius 120 Kiek Amerikoje Indijonų 132

Kur Daugiausia Pientų 129 Kiek Amerikoje Indijonų 132

Kur Tisčiausia Agryventis 147 Kur Tisčiausia Agryventis 149

Pirmoji Geužė, S. Zanjancauskas 19 Kiek yra Apšaudausių 153

Kiek Farmerių N. V. Valstijoje 156 Kiek Senų Amerikoje 157

Saltosios Krosny, Mart Raud 39 Naujos Bangos, St. Jasilonis 31

Atgimimas, Vacys Reimeris 32 Sauskite, Vėjal Salomėja Neris 32

Gyvenimo Kelias, St. Jasilonis 33 Draugams, Jonas Kaškaitis 64

Senovės Daina, Lūdas Gira 70 Brooklyn, N. Y. 126-32

Philadelphia, Pa. 133-36 Pittsburgh, Pa. 136-38

Birmingham, N. Y. 139-41 Ginklo Brolijai, J. Marcinkevičius 93

Akron, Ohio 142 Nebėra Ko Rinktis, J. Baltušis 96

LINKSMŲ KALEDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ Visiems Mūsų Kostumeriams, Draugams ir Pažystamiems!

Midwest Food Store

6801 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. Phone Hemlock 8370 SOPHIE ir CHARLES PETERMAN, Sav.

WGES Kiekvieną Vakarelių, 8 Val. WGES

V...—Radiogramas

Sveikiname Lietuvišką Pasaulį su Kalėdų Šventėmis

POVILAS B. SALTMIERAS

Atmink Karėvij—Pirk U. S. Karo Bong

Linkime savo kostumeriams, draugams ir pažystamiems Linksmy Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

George's Tavern

GEO. NORBUT, Sav.

744 W. 35th Street

Phone Yards 4799

Linkime visiems Lietuviams Priešteliams

Linksmy Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!

LOKALAS No. 753

MILK WAGON DRIVERS UNION

220 South Ashland Avenue CHICAGO, ILL.

ALEX GERYBA

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

Sveikinu Kanklių Choro Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių

Progą ir su Naujais Metais

J. STONIS

ŠVENTO JOKIMO SLĖNIS KALIFORNIJOJ— MILIONAM ŽMONIŲ GYVENIMO VIETA

Kalifornijos valstija šios šalies ekonominiame ir socialiniame gyvenime lošia labai svarbų vaidmenį. Pati valstija labai didelė, ji tyso Pacifiko vandenyno pakraščiu. Dėl nepaprastos geografinės padėties iš vienos pusės labai aukšti kalnai, kurie pridengia nuo žemyno vėjų ir bendros klimatiškos padėties dvėklimo, o iš kitos pusės Pacifiko vandenynas plauja tos valstijos krantus, šios valstijos rolė svarbi.

Kalifornijoj jūs galite rasti vietas, kur per apskritą metų kalnuose yra žiema. Pavažiavus 200-300 mylių rasite tokių vietų, kur niekad nebūna žiemos—prie vandenio vėsi vasara. Yra vietų žemumose, kur pakyla temperatūra iki 127-130 laipsnių.

Tai jums ir Kalifornija. Tačiau ne apie tai čia imosi rašyti. Noriu nors trumpai apibūdinti ką reikš šios valstijos žemėnės ir visai šaliai kai bus įtaisyta milijniški dirvų drėginimo įrenginiai.

Santai slėnis tęsiasi palei San Joaquin upę. Slėnis prasideda nuo pat San Francisco įlankos ir tęsiasi apie per 300 mylių vingiuojant nepertoli nuo vandenyno pakraščio.

Nuo tada kai šiose vietose pradėjo apsigyventi europiečiai; nuo tada kai čia Ispanijos aukso ieškotojų armija lankėsi, žmonės svajojo kiek čia būtų galima užauginti visokių gėrybių, jei būtų vandenio.

Ispanai aukso ieškotojai nuo troškulio dideliame nuosimtyje žuvo, žuvo ir jų ar-

kliai, nes nebuvo kuo juos pagirdyti.

Šiandien Švento Jokimo slėnis turi gražių ūkių, yra drėginimo įrengimų, bet tie įrenginiai per daug menki: tai privatinųjų žmonių įrenginiai traukimui vandenio iš žemės.

1937 metais buvo iškeltas Kongrese reikalavim^{as} kad federale valdžia skirtų milijonus dolerių įtaisymui drėginimo tvarkos per visą Švento Jokimo centralinį klonį. Kongresmanas Gearhart kovojė už tą planą, jį iki šiai dienai nėra įkūnytas.

San Joaquin klonį galima paversti derlingiausiomis dirvomis Kalifornijoje. Milijonai žmonių rastų sau užsiėmimą ir gyvenimą.

Aprūpinimas elektros jėga, teikimas pigiomis išlygomis vandenio drėginimui dirvų pakeltų Kalifornija dar aukščiau ekonominio gyvenimo plotmėje. Šiandien tas klonis nėra vandeniu aprūpintas.

Gražesnio gyvenimo ir būti negalėtų. Klonį iš vienos pusės supa aukštieji kalnai ir stebėtinai raudonmedžių miškai, o iš kitos pusės nedidelės aukštumos ir Pacifiko vandenynas.

Povilas Teisutis.

Štai jums mįslė: Ar "Naujiešos" ir "Draugas" negauna laišku iš Lietuvos dėkojant už aukas, ir tie žmonės čia surinkę aukų nepasituntė?

Klerikalų ir socialfašistų "meilė Lietuvos" tiek tereikiška, kiek jie gali iš patriotizmo turėti ypatingos naudos. Jei netiesia, paklauskite jų kiek jie jau yra pasituntę aukų nacių nutorietams lietuviams. O juk jie yra geriausi kolektoeriai ir "Lietuvos pagalbai" turi surinkę nemažai.

Pastovių miestelis. Vokiečių sugriautas kino teatras.

—L. P. T. Komitetas.

PONAS PIRKLYS

Senas įvykis Pavaizduoja Naujajį.

Bedikusuojuojant Europos situacija, ypač Britanijos užsienio politiką, kiek tai liečia Graikiją, mano senas draugas, kuris dažnai filosofuoja, papasakojo štai kokį atsitikimą:

Tai buvo Lietuvoje. Mūsų kaimas gulėjo nusidriekęs prie upės Verknės. Tas kaimas buvo nemažas ir ta upė nesiaura. Aš ir dabar tai dažnai prisimenu.

Nueinu aš, būdavo, ant aukšto kalnelio, apie verstą tolio ir stebiu. Klonyje vingiuoja mūsų upė. Išsikripiavus ji per pievas, iš toliau atrodo tarsi didelis pilkas kaspinas patiestas.

O šale jos ilgas kaimas. Vasarą kyšo iš medžių pasisūsausę šiandiniai stogai. Žiema tie stogai balti, o be lapų medžiuose karkia pulkai varnų.

Apie Verknę yra legendų, bet nepasakosiu, kad nenuklydus toli.

Netoli mano tėvo namų sueina keturi keliai, mat čia yra tiltas per upę. Keliai čia sueina dėlto, kad j abi pusi per kelis verstus tiltų nėra.

Vasarą mes sueidavome prie tilto. Senesnį čia sueidavo pasikalbėti, kaimo reikalus aptarti. Jauni paplėpti, praeivius stebėti, merginas erzinti. Ypatingai šventadieniais daug merginų eina į bažnyčią arba atgal. Jos turi per čia eiti, nes tiltai kiti labai toli.

Na, bet prie dalyko. Vieną šventadienio pavakarį važiuavo pirklys prisikroves pilną vežimą audeklų ritimų. Pirklo jis viską, iš ko tik matė pelno.

Čionai buvo upės tvenkinys ir didelis malūnas. Rytinėje tvenkinio pusėj buvo gilū. Prie pat kelio buvo tobuli čia su užrašu, kad negalima bristi ar leisti arklių toliau sieksnio nuo krašto.

Arklys betgi skaityti nemoka, o pirklys matyti buvo užsimastęs, o gal skaitė procentus ar pelnus ant ritimų. Arklio gerti norėta. Jis brido ir brido. Kas tai suriko. Žiūrime, arklio tik galva matosi. Nuskeno vežimas. Pirklys nubudo ir rėkia išsigandęs. Iškiša galvą ir vėl nėra. Vėlei pasineria.

Keturi mūs augesni ir drąsesni puolėmės gelbėti. Plaukti mokėjome. Savo upę mes žinojome—visus jos kampelius, visas jos buktas.

Arklys daužėsi. Prie jo dasigauti negalima, o jei būtų galima, jį negi išvilksi. Pirkli j mes ištempėme į kraštą, ant kelio prie tilto. Jis jau buvo be sąvokos. Keli vyrai ėmė jį mankyti, vartelioti, spaudyti šonus kaip paprastai bandoma atgaivinti prigėrusius. Pasileido jam iš burnos vanduo. Jis ėmė rankas judinti.

—Atgijo!—suriko keli vaikai vienu kartu.—Atgijo!

Arklys gi besidauždamas išsinerė iš jienų, apsvirtė ir prismaugęs pats save pavalkais prigėrė.

Kaip ištraukti audeklus? Vienas senesnių sugalvojo:

—Atneškite iš malūno ilgą virvę. Berniukai, jūs pasinerkite, juk galite tai padaryti, ir užkabinkite virvę kur nors už drango, kad būtų galima išvilkti vežimas. Iš vandens nesunku iškelti ir sunkoki daiktai.

Sumanyta, padaryta. Audeklai buvo permirkę, visa kita sušlapė.

Mes, kurie ir "poną pirkli" išgelbėjome ir jo audeklus, didžiavomės. Subėgė žmonės gyrtė.

"Ponas pirklys" iš pradžių apsvirtė iš džiaugsmo, kad jis gyvas, išgelbėtas. Jis dėkojo mums.

—Gyvastj mano išgelbėjote. Amžinai bus dėkinga jums mano šeima. Vaikus ir pačią turui. Džiaugsis jie, ir niekas bus neperbrangu jums atlyginti už mano gyvastj.

—Atmokės gerai, negi biednas ponas,—kalbėjo viena moteriškė.

—Užsipelnė vaikina, juk drąsos reikią,—pridėjo kita.

Mes jautėmės herojais.

Po visą kaimą pasklydo žinia. Vaikai bėgojo ir rėkė:

—Kupėjus nuskeno.

—Prįputo ponas.

Užgirdė tai kaimo vaikai ir seni bėgo prie malūno. Klausinėjo: "Kas čia, kaip? Kur arklys? Prigėrė? Gaila, gerą arkli jis turėjo.

Visi grūdosi prie mūs. Mes gi kaip ant mielių augome nuo pagyrimų.

"Ponas pirklys" jau mažiau mums dėkojo. Pagalios jis staiga griebė už kišenius: "Pinigai—sumirko." Jis išsiėmęs pinigų varteliuoto ir aimanavo.

—Tai niekis, išdžius,—kas tai pastebėjo.

—Ir šlapčius priimčiau,—atsiliepė kitas.

—O arklys? — nusimines klausė pirklys.

—Prigėrė,—atsiliepė net keli vienu sykiu.

—Ai, ai, tokis brangus arklys,—suvaitojo pirklys.

Jis užmiršo ir šeimą ir dėkingumą. Mums ėmėsi išmetinėti, kad tokie nedėkingi, arkli neišgelbėjome. Reikėjo pasi-galėti gyvulio. O ir audeklai sumirke.

Jis pradėjo klausinėti kas jį nuvėz namo už rublį. Sako, geras uždarbis.

Mums keturiems tos dienės herojams jis pasiūlė po dešimtuką. Ir vis dejavo, kad jo arkliu davėme prigerti.

—Susigrūsk sau j kosėrę savo dešimtukus!—sušoko motina vieno gelbėjusių pirkli.

—Neimkite, vaikinai!—piktai sakė senyvas žmogus.

—Godyšius, gaila, kad išgelbėjote,—pridėjo dar vienas.

Pagalios lydimas neprielankių akių pirklys nuėjo su vienu kaimiečiu, kuris sutiko jį nuvežti namo su jo audeklais.

—Štai tau pirklio psichologija. Kol gyvybei pavojus, jis visus išbučiuotų, kurie gali jam pagelbėti. Jis visiems geras ir jam visi geri. O kada tas pavojus prašalintas, jis tuojau už kišenius—pinigai parūpo.

—Išvadas pats pasidarysi, ar ne,—pridėjo mano draugas.

Kol fašizmo buvo pavojus, o Sovietų armija galėjo jį prašalinti, daug ponų, pirklių ir fabrikantų pamylė bolsėvikus. Jie pasiuntė savo ambasadorius į Maskvą. Bolsėvikų simpatikus jie herojais laikė. Jie komunistus gerbė, o fašistus kalėjimam suvarė.

Pavojus prašalintas. Graikai ir kiti nori laisvės. Ir štai jie jau "kaunų gyven-tojų gaujos", norinti "komunistinės dik-tatūros."

Pirmausia ponų gyvastis. Antra ponų kišeniai.

O kiti žmonės? Jų laisvė, jų gyvastis tik tada ko verta, kada tai nekluduoja ponų interesams.

Neponas.

Sveikiname su Kalėdomis ir Naujais Metais visus savo
Kostumerius, Draugus ir Pažystamus
THE 18th ST. BUFFET
732 W. 18th Street
STANLEY ir JOSEPHINE RUKIS, Savininkai
Tel. Seely 4101

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų
Mūsų Kostumeriams ir Pažystamiems
P. & H. WILKELIAI
Meat Market and Grocery
724 West 31st St., Chicago

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Mūsų Kostumeriams ir Visiems Geros
Valios Lietuviams
P. DOMBRAUSKAS
3200 So. Lowe Ave., Chicago, Ill.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Mūsų Kostumeriams ir Pažystamiems
STEP INN UŽEIGA
2 East 107th St. (prie State St.), Chicago
Savininkai, B. BUTKUS ir A. DAMBRAUSKIENE

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Mūsų Kostumeriams ir Pažystamiems
MIDWEST STORE
3302 So. Union Ave., Chicago, Ill.
Savininkas, JOHN ATRAS

Linkėjimai Visiems Vilniečiam Žiemos Švenčių Proga,
o Dienraščiai "Vilniai" Sekmingo Platinimosi

J. MISEVIČIUS

Sveikinam Kostumerius, Draugus ir Pažystamus su
Kalėdomis ir Naujais Metais.
**SOUTH SIDE
WHOLESALE LIQUOR CO.**
1945 W. 47th St., Chicago
Tel. Lafayette 3632-33

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
linkime visiem mūsų kostumeriam ir
draugams bei pažystamiems
JOHN'S TAVERN
Nectar and Ambrosia Beer,
Fine liquors and wines
739 East 92nd Place
SAVININKAI JONAS ir JULIA GRISKENAI

Nuosirdžiai Linkiu Linksmų Kalėdų ir Pergalingų
Naujų Metų Visiems Kostumeriams ir Draugams

MANOR FOOD CENTER
Mėsa—Groseriai—Vaisiai—Daržovės
2601 West 63rd St. Phone Hemlock 7173
Savininkas LEO PETERS-PULSUDSKIS

Linksmų Kalėdų ir Pergalingų Naujų Metų
linkime visiems Draugams ir Kostumeriams!
**BALZEKAS
MOTOR SALES**
4030 Archer Ave. Phone VIRginia 1515

Laimingų ir Pergalingų Naujų Metų visiems mūsų
Kostumeriams ir Draugams!
Bruno's Tavern
732 W. 31st St., Chicago, Ill.
BRUNO ir MARY GAIDIMAVICIAI, Savininkai

NAUJI BŪDAI UŽSISENEJUSIŲ LI- GŲ GYDYMUI SOVIETŲ SAJUNGOJ

Senai galvota ir apie tai daug kalbėta, kad reikia ten pradėti gydyti ligą, kur ji atsiranda. Vietoj daktarui sėdėti kabinete ir laukti iki liginis ateis skystis kokių nors negerumu, tai naujovinė visuomenė visai kitaip dalyką pastatys: parūpins, kad žmones egzaminuotų darbo pareigose ir juos ten pat imtų gydyti prasidėjus kokiame nors negerumui.

Sovietų Sąjunga pradėjo steigti sanatorijas prie dirbtuvių. Vienos sanatorijos yra naktinių, o kitos dienninių pakaity.

Laikė šio karo per visą Sovietų Sąjungą liko atidaryta 100 naktinių sanatorijų. Zinoma, tik pradžia apie tą didį ir džiuginančios reikšmės dalyką. Z. Ivanovą rašo:

Nesenai atsiradę naktinės sanatorijos šimto lovų Uralo mašinių fabrike; tapo pastatyti namai naktinei sanatorijai, su 120 vietų įtalpos Magnitogorsko įmonėje. Į šias naktines sanatorijas darbininkai užėina tuojau po darbo ir ten išbūna iki rytojaus. Su tuo spaudove pranešimu prisiminiau mano tik ką atliktą apsilankymą vienoje tų sanatorijų, atidarytoje greta didelės karo išdirbinių įmonės, ir nutariau apie ją atspasakoti korespondencijoje.

Aplankiau šį poilsio namą, nes daugelis man apie jį kalbėjo. Įmonės profsąjungos komitete mane painformavo, jog naktinė sanatorija išlaikoma socialės apdraudžios lėšomis ir kad ji jau gyvuoja virš metų laiko. Per šį laikotarpį išėjosi ir išsigydyd nepasitraukiant iš darbo, arti tūkstančių darbininkų. Paprasčiau, kad parodytų sanatoriją. Įmonės profsąjungos komitetas paskyrė

Štai kodėl mes privalome pirkti daugiau ir daugiau karo bony. Šiame atvaizde matosi tik viena prieplauka Leyte saloje, Filipinuose. Kiek akys užmato nuklota amunicija ir kitokiame karo reikmenim. O be to japonų neisprašyti iš jų okupuotų teritorijų. Amunicija, ginklai ir pristatymas—išsuoja nesuskaitomus milijonus dolerių.

A. JUODELIS.

LIETUVIŲ TAUTA AMŽINAI ATSIMINS SAVO DIDVYRIUS

Pasibaigė mūsų. Vokiečiai apsisakė naujose pozicijose, į kurias jie ką tik buvo priversti atsitraukti. Įsiviešpatavusią tylą nutraukė tik pavieniai šūviai ir kontrolinės kulkosvaidių eilės.

Kovotojai apsarvoto mūsų rezultatus, prisimena kritusius draugus.

Šiandien žuvo mūsų lauke šaulių kuopos vadas leitenantas Kazys Ikoras. Tai buvo statusis iš Jonavos. Savo darbo įrankius jis jau senai iškeitė į šaulio ginklus. Jis buvo eilinis kareivis, tačiau jo kariniai gabumai atvėrė jam Raudonojoje Armijoje platų kelią.

Pradžioje jis tapo puskarininkiu, o vėliau, baigęs specialiąją mokyklą, gavo leitenanto laipsnį.

Nuoširdus, energingas, drąsus, visuomet gerai nusiteikęs, Ikoras buvo visų kovotojų mylimas ir gerbiamas. Jis mokėjo įkvėpti karius pakelti jų pasiryžimą ir kovos dvasią. Du kart Ikoras pralėjo savo kraują dėl Tarybinės Tėvynės: sunkiose 1943 m. žiemos-kovose Oriolo fronte ir tų pačių metų vasaros puolime.

Aš sutikau Ikorą atsargos dalinyje, į kurį, pasveikęs, jis buvo persiustas iš lauko ligininės. Jį norėjo dar kurį laiką palikti atsargos dalyje, tačiau, sužinojęs apie Lietuvos kariuomenės padalinį, kuris buvo apdovanotas medaliu „Už kovos nuopelnus.“ Trumpą laiką prieš savo žuvimą jis buvo apdovanotas Tėvynės karo antrojo laipsnio ordenu.

Tame mūsų, kuriame jis žuvo didvyrio apirtimi, Rimkevičius žygiavo savo karių priešakyje. Prieš ssaiperio kulka man pramušė galvą.

Lietuvių tauta amžinai atsimins savo ištikimuosius sūnus Ikorą ir Rimkevičių, paaukojusius savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės ir laimės.

man palydovė ir nuėjome pažiūrėti. Ant durų dviejų aukštų namo, stovinčio apie 15 minučių kelio nuo fabriko, pastebėjau užrašą: „Naktinė sanatorija.“ Mano palydovė man paaiškino: „Tai čia atgauna sveikatą mūsų darbininkai.“

Namo viduje mus priėmė direktorė, gydytoja Tretikova, kuri supažindinta su atsilankymo tikslu, maloniai pasiūlė patenkinti mūsų norus. Pradėjome susipažinti su patalpomis. Šiuo momentu radomės rūbiniėje. Čia liginiai nusirengia darbo rūbus ir užsivelka kitais švariais. Kiekvienas turi savo spintą visam sanatorijoje buvimo laikui.

Tretikova mus įvedė į virtuvę supažindinama su vedėja Gubina, kuri mums parodė tos dienos valgių sąrašą. Sergantieji valgo tris kartus į dieną, o ketvirtą valgį gauna fabriko valgykloje. „Menu“ susidėjo iš 6 lėščių pasirinkimui pietums, iš 3 pusryčiams ir iš 4 vakarienių. Iš virtuvės perėjome į valgomąjį, kur buvo 25-ki baltomis staltiesėmis apdengti stalai, kiekvienas dėl keturių žmonių. Po to, perėjome į didelę salę, kurios kampe radosi pianas.

„Tai mūsų klubas,“ tarė sanatorijos direktorė, „liginiai čia gali lošti domino, sachmatais, skaityti knygas, klausytis koncertų, kurių išpildome po 2 ar 3 į savaitę.“

Atkreipė mano atydą, kad tiek valgomajame kaip ir klube nieko neuztikome, išskyrus einančiuosius tarnyba, nežiūrint, kad naktinė pamaina jau buvo atidirbta prieš pora valandų.

„Kur gi yra dabar jūsų sergantieji?“ užklausiau nustebinta. „Tai „negyvoji valanda,“ reiškia—pilniausias poilsis. Liginiai neseniai baigė valgti ir randasi salėse. Tuojau nueisime iki ten.“

Klubo direktorė Tretikova mane nuvedė į terapeutikos skyrių. Sanatorija išlaiko gerą fizikos-terapeutikos kabinetą, aprūpintą puikiais aparatais, kur liginiai naudojami jų parankumais. Mums bestebint fizikos-terapeutikos kabinetą pasigirdo skambutis, reiškiantis „negyvosius valandos“ pabaigą. Praslinkus keletoms minutėms, ant laiptų, kurie veda į antrą aukštą, pasirodė keletas darbininkų. Nekurie nuėjo į klubą,

Jonas Gelgandas

Iš Balčūnų Kaimo, Vilkaviškio Apskr., Sveikimo Ex-Mainierių Kliubo Narius ir Visus Savo Draugus Žiemos Švenčių Proga ir Naujais Metais.

Sveikiname visus Kostumerius ir Pažystamus su Kalėdomis ir Naujais Metais

West Side Tavern

22-44 W. 23rd Place

Tišys sveitinam išsirenduotoja susirinkimam, vestuvėm ir parengimam už žemą kainą. J. BUDO, Sav.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiems Bridgeporto Lietuviams

HELEN'S GIFT SHOP

3146 South Halsted St., Chicago, Ill.

Sveikinam Visus Kostumerius ir Kaimynus Su Kalėdomis ir Naujais Metais

Blue Moon Tavern

732 W. 31st St., Chicago, Ill.

Linkėjimai Kalėdų ir Naujų Metų Proga Visiems Kostumeriams, Draugams ir Kaimynams

Malela Electric Co.

3336 So. Halsted St., Chicago, Ill. YARDS 6067 P. K. MALELA, Sav.

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiem Mūsų Kostumeriam, Kaimynam ir Draugams

DAVID'S FAMOUS SWEET SHOP

Candy and Ice Cream 3100 So. Halsted St., Chicago, Ill. DAVID MANIATIS, Sav.

Vaikinams Užjūryj ir Čionai Esantiems Mūsų Linkėjimai Žiemos Švenčių Proga ir linkime greit jų sugryžimo

Stack & Ryan Bowl

1510 No. Damen Ave., Tel. Armitage 3600 100 Car Free Parking Space

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!
LOVEIKIS—Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St., Chicago, Ill. Yards 7308

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų!
Tegul ateinantieji metai atneša taiką ir džiaugsmą!
CARR-MOODY LUMBER CO.
3039 S. Halsted St., Chicago
STANLEY-LITVINAS, Vedėjas Tel. Victory 1272

BEST WISHES
Su Kalėdomis ir Naujais Metais
WOLF FURNITURE HOUSE
4211 Archer Avenue
Prie Sacramento

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų
Linkime visiems mūsų Kostumeriams, Draugams ir Pažystamiems!
RAINBOW TAVERN
658 W. 35th St., Chicago, Ill.
JOE ir ANNA PETRAITIS, Sav. YARDS 6175

Linksmų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų Visiems Lietuviams!
Paul M. Smith & Co.
4631 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
REAL ESTATE—LOANS—INSURANCE
Yards 1001

LINKSMŲ KALĖDŲ Visiem Kostumeriam, Draugam ir Pažystamiem!
GREAT CITY LINEN SUPPLY
1421 W. Harrison St., Chicago, Ill.
Aprūpinam viskuom kas reikalinga iš drobės audinių
CHARLES NOBARAS Tel. SEEley 0139

Sveikinam Visus su Kalėdomis ir Naujais Metais!

Joyous Greetings

UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'n of CHICAGO
JUSTIN MACKIEWICZ, Pres. and Mgr.
4192 Archer Ave. Virginia 1141

kiti—į terapeutikos kabineta. Antrajame aukšte randasi kambariai išsitiesiems liginams. Kiekviena jų buvo po kelias lovas. Užvedžiau kalbą su pacientais. Sergėjus Kozlovas, ketvirtos skyriaus, stachanovietis, man sakė, jog dvi savaitės kaip randasi sanatorijoje. „Dar kita tiek pabūsiu, bet jau ir dabar jaučiuosi daug geriau negu pirma. Tvarkingas poilsis, puikus maistas ir sistematiškas gydymas mane sutvirtino ir jaučiu, kad už dviejų savaitių dirbsiu geriau kaip pirma.“ Beveik visi sakė tą patį.